Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

37 007 Wijziging van de Wet op het financieel toezicht ter implementatie van Richtlijn (EU) 2025/2 met betrekking tot kapitaalvereisten voor verzekeraars (Implementatiewet wijzigingsrichtlijn solvabiliteit II 2027)

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

§ 1. Inleiding

Dit wetsvoorstel strekt tot implementatie van Richtlijn (EU) 2025/2 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2024 tot wijziging van Richtlijn 2009/138/EG wat betreft evenredigheid, kwaliteit van het toezicht, rapportage, langetermijngarantiemaatregelen, macroprudentiële instrumenten, duurzaamheidsrisico's, groepstoezicht en grensoverschrijdend toezicht, en tot wijziging van de Richtlijnen 2002/87/EG en 2013/34/EU (wijzigingsrichtlijn). De wijzigingsrichtlijn wijzigt Richtlijn 2009/138/EG[1], welke bekend staat als de richtlijn solvabiliteit II.

De richtlijn solvabiliteit II is op 1 januari 2016 in werking getreden voor verzekeraars in de Europese Unie. Deze richtlijn voorziet in een prudentieel kader voor verzekeraars, waarmee wordt gestreefd naar een goede werking van de interne verzekeringsmarkt en een goede bescherming van verzekeringsnemers en begunstigden. Dit wordt bereikt via kwantitatieve financiële eisen, kwalitatieve eisen aan de bedrijfsvoering en het toezichtproces en rapportageverplichtingen aan de toezichthouder en het publiek. In dat kader voorziet de richtlijn solvabiliteit II in bevoegdheden voor de Nederlandsche Bank (DNB) als prudentiële toezichthouder om maatregelen te nemen.

Een gedetailleerde uitwerking van de regelgeving uit de richtlijn solvabiliteit II is opgenomen in gedelegeerde en uitvoeringsverordeningen van de Europese Commissie. Naar aanleiding van de wijzigingsrichtlijn is ook de Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35[2] herzien. De Gedelegeerde

[1] Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 betreffende de toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf (Solvabiliteit II).

[2] Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 2015/35 van de Commissie van 10 oktober 2014 tot aanvulling van Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf.

kst-37007-3
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

Verordening 2026/269[3] wijzigt de Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35, welke bekend staat als de gedelegeerde verordening solvabiliteit II (de gedelegeerde verordening).[4] Op 18 februari 2026 is de Gedelegeerde Verordening 2026/269 door de Europese Commissie gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie. Deze treedt in werking op 10 maart 2026. Aanvullend heeft de Commissie op 27 januari 2026 een corrigendum op de Gedelegeerde Verordening gepubliceerd.[5]

1.1. Wijzigingen en inwerkingtreding van nationaal recht

Uiterlijk 29 januari 2027 moeten de wijzigingen waarin de wijzigingsrichtlijn voorziet omgezet zijn in Nederlandse wetgeving, waarna deze wijzigingen op of na 30 januari 2027 van toepassing worden. De bepalingen waarop overgangsrecht van toepassing is, worden in paragraaf 8 behandeld. Naast de implementatie van de wijzigingsrichtlijn voorziet dit wetsvoorstel ook in de implementatie van een wijzigingsartikel in Richtlijn 2013/34/EU[6] (de richtlijn jaarrekening). Ook hiervoor geldt dat deze wijziging uiterlijk 29 januari 2027 moet zijn omgezet in nationale regelgeving en van toepassing wordt op 30 januari 2027.
Ten behoeve van de implementatie van de wijzigingsrichtlijn wordt voorzien in wijzigingen van de Wet op het financieel toezicht (Wft) en bepaalde lagere regelgeving waaraan de Wft ten grondslag ligt.

De wijziging van de gedelegeerde verordening wordt op 30 januari 2027 van toepassing. De gedelegeerde wijzigingsverordening heeft rechtstreekse werking en behoeft daarom geen omzetting in het nationale recht. Wel dient rekening te worden gehouden met de handhaafbaarheid van nieuwe en gewijzigde bepalingen uit de gedelegeerde verordening, wat wordt geregeld in het Besluit uitvoering EU-verordeningen financiële markten. Voor een nadere toelichting over de verhouding tussen de richtlijn solvabiliteit II en de gedelegeerde verordening, zie paragraaf 2.

1.2. Leeswijzer

In paragraaf 2 van deze memorie van toelichting wordt onder meer ingegaan op het kader en het totstandkomingsproces van de wijzigingsrichtlijn, de reikwijdte van het solvabiliteit II-raamwerk en de verhouding tot het nationale regelgevend kader waar kleinere verzekeraars aan moeten voldoen. Paragraaf 3 bespreekt de inhoud van de wijzigingsrichtlijn, mede in het licht van het bestaande solvabiliteit II-raamwerk. Paragraaf 4 beschrijft de wijze waarop de wijzigingsrichtlijn in de Nederlandse wet- en regelgeving wordt geïmplementeerd en toepassing van de verschillende lidstaatopties in de wijzigingsrichtlijn. In paragraaf 5 wordt aandacht besteed aan de regeldruk die dit voorstel met zich brengt. Paragraaf 6 gaat in op de gevolgen van dit voorstel voor de uitvoering

---

[3] Gedelegeerde verordening (EU) 2026/269 van de Commissie van 29 oktober 2025 tot wijziging van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 wat betreft technische voorzieningen, langetermijngarantiemaatregelen, eigen vermogen, aandelenrisico, spreadrisico op securitisatieposities, andere kapitaalvereisten volgens de standaardformule, rapportage en openbaarmaking, evenredigheid en groepssolvabiliteit.

[4] Zie paragraaf 2 voor een nadere toelichting.

[5] Corrigendum van de Commissie van 29 oktober 2025 tot wijziging van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 wat betreft technische voorzieningen, langetermijngarantiemaatregelen, eigen vermogen, aandelenrisico, spreadrisico op securitisatieposities, andere kapitaalvereisten volgens de standaardformule, rapportage en openbaarmaking, evenredigheid en groepssolvabiliteit (C(2025) 7206 final/2 for the Act – C(2025) 7206 final for the Annexes).

[6] Richtlijn 2013/34/EU van het Europees Parlement en van de Raad van 26 juni 2013 betreffende de jaarlijkse financiële overzichten, geconsolideerde financiële overzichten en aanverwante verslagen van bepaalde ondernemingsvormen, tot wijziging van Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad.

door DNB als toezichthouder. In paragraaf 7 komen de openbare internetconsultatie en de reacties daarop aan bod. Tot slot worden in paragraaf 8 de bepalingen in het wetsvoorstel besproken die raken aan overgangsrecht. Na de algemene toelichting volgt de artikelsgewijze toelichting. Als bijlage is een transponeringstabel opgenomen.

§ 2. Achtergrond richtlijn solvabiliteit II

2.1. Algemeen

Het solvabiliteit II-raamwerk is opgebouwd uit verschillende lagen van regelgeving die samen de prudentiële eisen voor verzekeraars binnen de Europese Unie bepalen. De basis wordt gevormd door de richtlijn solvabiliteit II die het kader op hoofdlijnen vormt. Hierin zijn de fundamentele principes vastgelegd op het gebied van solvabiliteitsvereisten, governance, risicobeheer en rapportageverplichtingen. De richtlijn solvabiliteit II is met ingang van 1 januari 2016 in werking getreden en geïmplementeerd in de Wft en het Besluit prudentiële regels Wft (Bpr). In paragraaf 3 worden de hoofdlijnen van de richtlijn solvabiliteit II toegelicht, waarna de belangrijkste wijzigingen in de wijzigingsrichtlijn besproken worden.

De Europese Commissie heeft het kader dat gecreëerd is door de richtlijn solvabiliteit II verder uitgewerkt in de vorm van de gedelegeerde verordening. Hierin staat onder meer een uitwerking van de regels met betrekking tot de waardering van de activa en passiva, voorschriften over de technische voorzieningen en de kapitaalvereisten die van toepassing zijn op verzekeraars. Tevens publiceert de Europese Verzekerings- en Pensioenautoriteit (EIOPA) zogeheten technische regulerings- en uitvoeringsnormen en richtsnoeren. Deze omvatten technische normen en begrippen die tot in detail ingaan op specifieke onderdelen van het solvabiliteit II-raamwerk. DNB past deze toe in haar doorlopend toezicht.

2.2. Reikwijdte van de richtlijn solvabiliteit II en nationaal stelsel voor kleinere verzekeraars

De richtlijn solvabiliteit II is niet op alle verzekeraars van toepassing. Bepaalde verzekeraars vallen buiten de reikwijdte van de richtlijn solvabiliteit II vanwege de branche waarin zij actief zijn of hun omvang. Dit betreft verzekeraars met een beperkte risico-omvang die ingevolge de artikelen 4, 7 of 10 van de richtlijn solvabiliteit II zijn uitgesloten van het toepassingsgebied en die niet uit eigen beweging gebruik maken van de mogelijkheid, bedoeld in artikel 4, vijfde lid, van de richtlijn solvabiliteit II om een vergunning aan te vragen of te behouden, om zo alsnog onder het toepassingsbereik van de richtlijn solvabiliteit II te vallen. Met de wijzigingsrichtlijn zijn de uitsluitingsgrenzen voor het toepassingsbereik van de richtlijn verhoogd. Paragraaf 3 behandelt de bepalingen uit de wijzigingsrichtlijn die hierop betrekking hebben.

Op de meeste kleinere verzekeraars die niet binnen de reikwijdte van de richtlijn solvabiliteit II vallen, is in Nederland een aangepast nationaal toezichtregime van toepassing dat is afgeleid van de richtlijn solvabiliteit II, het zogeheten Solvency II basic-regime. De allerkleinste verzekeraars vallen buiten het prudentieel toezicht, indien zij voldoen aan de eisen zoals gesteld in de artikelen 1e, 1f en 1g van de Vrijstellingsregeling Wft. Zowel basic-verzekeraars als vrijgestelde verzekeraars vallen buiten het toepassingsbereik van deze wet en worden daarom verder niet behandeld in deze memorie van toelichting.

De wijzigingsrichtlijn introduceert een aantal verlichtingen – zogeheten evenredigheidsmaatregelen – voor kleine en niet-complexe verzekeraars die wel onder het toepassingsregime van de richtlijn solvabiliteit II vallen. In paragraaf 3.1.2 en 5.2.6 wordt nader ingegaan op de criteria om als kleine en niet-complexe verzekeraars te mogen worden aangemerkt, evenals de specifieke evenredigheidsmaatregelen. Gelet op de introductie van evenredigheidsmaatregelen voor kleine en niet-complexe verzekeraars in de wijzigingsrichtlijn, zal in lagere regelgeving het nationale regime voor basic-verzekeraars worden aangepast. Hiermee wordt voorkomen dat basic-verzekeraars aan zwaardere eisen worden onderworpen dan kleine en niet-complexe verzekeraars.

2.3. Aanleiding en noodzaak tot aanpassing

De richtlijn solvabiliteit II verplichtte de Europese Commissie tot een evaluatie van het toezichtkader in 2020, enkele jaren na inwerkingtreding van de richtlijn. Deze herziening was vereist om te beoordelen of de regels nog adequaat waren en om lessen uit de toepassing in de praktijk te trekken.[7] De evaluatie richtte zich onder meer op de wijze waarop kapitaalvereisten worden vastgesteld en op de wijze waarop daar op grond van de richtlijn solvabiliteit II toezicht op wordt gehouden.[8]

Ter voorbereiding op haar eigen evaluatie verzocht de Europese Commissie op 11 februari 2019 EIOPA om een technisch advies voor te bereiden. Dit technische rapport, is op 17 december 2020 gepubliceerd. Daaruit blijkt dat in de praktijk een risicogebaseerde benadering wordt toegepast om risico's te beoordelen en te beperken, de verzekeringssector het kapitaal beter heeft afgestemd op de genomen risico's, de governance en het risicobeheer aanzienlijk zijn versterkt, en verzekeraars in Europa gebruikmaken van geharmoniseerde rapportage templates in plaats van nationale varianten.[9] Dit technische advies van EIOPA vormde vervolgens de basis voor de evaluatie van de Europese Commissie.

Op 22 september 2021 diende de Europese Commissie bij de Raad haar evaluatie van de richtlijn solvabiliteit II in.[10] Uit deze evaluatie kwam op hoofdlijnen naar voren dat de regelgeving over het algemeen goed functioneert, maar dat bepaalde elementen verbeterd kunnen worden. De Europese Commissie ziet onder meer dat de lagerenteomgeving niet naar behoren wordt weerspiegeld in de balanswaardering en de kapitaalsvereisten, er te veel belemmeringen zijn voor langetermijninvesteringen in onder andere aandelen en dat de verplichte waardering op marktwaarde kan leiden tot een te hoge volatiliteit binnen de solvabiliteitsratio's. Voorts wordt de richtlijn solvabiliteit II als te complex ervaren voor kleine en minder risicovolle verzekeraars en missen er maatregelen omtrent solvabiliteit voor toezichthouders ter voorkoming van systeemrisico's.

---

[7] Naast de in de richtlijn solvabiliteit II vastgelegde mandaten voor evaluatie heeft de Europese Commissie de gelegenheid ook te baat genomen om te reflecteren op *lessons learned* in bredere zin sinds de inwerkingtreding van de richtlijn solvabiliteit II, zoals op de bijdrage die verzekeraars en herverzekeraars zouden kunnen leveren aan de Europese Green Deal, de Kapitaalmarktunie, de toepassing van proportionaliteit en de wenselijkheid van de toevoeging van macro-prudentiële instrumenten aan het raamwerk van solvabiliteit II.

[8] Dit ziet onder meer op de maatregelen voor langetermijngaranties en aandelenrisico, de methoden, aannames en standaardparameters die gebruikt worden bij het berekenen van de standaardformule van het solvabiliteitskapitaalvereiste, de regels van lidstaten en de praktijken van toezichthoudende autoriteiten met betrekking tot de berekening van het minimumkapitaalvereiste, en groepssupervisie en kapitaalbeheer binnen een groep van verzekeraars of herverzekeraars.

[9] 2020 review of Solvency II – EIOPA.

[10] Door de coronapandemie is hier enige vertraging in gekomen, maar in de tweede helft van 2021 heeft de Europese Commissie (EC) haar voorstel voor de herziening van de richtlijn gepubliceerd.

Daarnaast heeft de Europese Commissie ook andere onderwerpen binnen de richtlijn solvabiliteit II geïdentificeerd die herzien zouden moeten worden. Dit omvat onder andere de bijdrage van de sector aan de politieke prioriteiten van de Europese Unie, zoals de Europese *Green Deal* en de kapitaalmarktenunie, het toezicht op grensoverschrijdende verzekeringsactiviteiten en de versterking van de proportionaliteit van de prudentiële regels, inclusief vermindering van de rapportageverplichtingen.

Naar aanleiding van haar evaluatie heeft de Europese Commissie een voorstel tot aanpassing van de richtlijn solvabiliteit II en een voorstel voor een richtlijn voor het herstel en de afwikkeling van verzekerings- en herverzekeringsondernemingen (de *Insurance Recovery and Resolution Directive* [11], IRRD) ingediend waarna het reguliere EU-wetgevingsproces is gevolgd. Op 14 december 2023 hebben het Europees Parlement en de Raad een voorlopig akkoord bereikt over de wijzigingsrichtlijn. Hierna is gewerkt aan de vertaling en de technische uitwerking van de wijzigingsrichtlijn. Het Europees Parlement en de Raad hebben eind 2024 ingestemd met de wijzigingsrichtlijn. De Europese Commissie heeft de tekst van deze wijzigingen op 8 januari 2025 gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie. De wijzigingsrichtlijn is op 28 januari 2025 in werking getreden. De nieuwe regels dienen uiterlijk 30 januari 2027 te zijn geïmplementeerd en van kracht te worden.

Naar aanleiding van de wijzigingsrichtlijn wordt ook de gedelegeerde verordening herzien. De Europese Commissie heeft daartoe op 17 juli 2025 de voorgestelde aanpassingen gepubliceerd. De consultatie daarvan sloot op 5 september 2025. De Europese Commissie heeft eind 2025 de finale teksten van de gedelegeerde wijzigingsverordening vastgesteld. Ook deze treedt op 30 januari 2027 in werking.[12]

§ 3. Inhoud wijzigingsrichtlijn

In deze paragraaf worden de belangrijkste bepalingen behandeld waarin de wijzigingsrichtlijn voorziet. Eerst wordt ingegaan op het doel van de wijzigingsrichtlijn en daarna de gewijzigde reikwijdte van de richtlijn solvabiliteit II. Vervolgens wordt ingegaan op de manier waarop een nieuw onderdeel van de richtlijn solvabiliteit II, de evenredigheid, is vormgegeven. Daarna worden de andere belangrijke onderdelen binnen de drie bestaande pijlers van solvabiliteit II-raamwerk behandeld.

Op hoofdlijnen kent de richtlijn solvabiliteit II de volgende drie pijlers:
- Pijler 1: kwantitatieve financiële eisen
- Pijler 2: kwalitatieve eisen en toezichtproces
- Pijler 3: rapportageverplichtingen aan toezichthouder en publiek

Voor de overzichtelijkheid worden in deze paragraaf de drie pijlers van het bestaande raamwerk van de richtlijn solvabiliteit II kort toegelicht. Vervolgens worden per pijler de belangrijkste wijzigingen in de wijzigings-

[11] Richtlijn (EU) 2025/1 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2024 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het herstel en de afwikkeling van verzekerings- en herverzekeringsondernemingen en tot wijziging van de Richtlijnen 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2007/36/EG, 2014/59/EU en (EU) 2017/1132 en de Verordeningen (EU) nr. 1094/2010, (EU) nr. 648/2012, (EU) nr. 806/2014 en (EU) 2017/1129.

[12] Gedelegeerde verordening (EU) 2026/269 van de Commissie van 29 oktober 2025 tot wijziging van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 wat betreft technische voorzieningen, langetermijngarantiemaatregelen, eigen vermogen, aandelenrisico, spreadrisico op securitisatieposities, andere kapitaalvereisten volgens de standaardformule, rapportage en openbaarmaking, evenredigheid en groepssolvabiliteit.

richtlijn besproken. Tot slot worden een aantal overige wijzigingen toegelicht.

3.1. Doel wijzigingsrichtlijn

In aanvulling op het bestaande prudentieel kader heeft de wijzigingsrichtlijn tot doel om de Europese verzekeringsmarkt beter te laten samenwerken, polishouders beter te beschermen en ervoor te zorgen dat verzekeraars ook in moeilijke tijden financieel sterk blijven. Verder krijgen verzekeringnemers meer inzicht in de financiële situatie van hun verzekeraar en kunnen toezichthouders beter samenwerken, vooral bij grensoverschrijdende verzekeringen. Ook worden verzekeraars aangemoedigd om meer te investeren in langetermijnprojecten. De wijzigingsrichtlijn schrijft tevens voor om beter rekening te houden met risico's zoals klimaatverandering en macroprudentiële risico's. Bovendien wordt gestreefd bij te dragen aan de verhoging van de effectiviteit van de kapitaalmarktunie, de groene en digitale transities en de economische groei in Europa.

3.2. Wijziging toepassingsbereik richtlijn en introductie evenredigheid

3.2.1. Verhoging uitsluitingsgrenzen toepassingsbereik richtlijn solvabiliteit II
De wijzigingsrichtlijn verhoogt de drempels voor uitsluiting van het toepassingsbereik van de richtlijn solvabiliteit II op grond van de omvang van een verzekeraar.[13] Verzekeraars die jaarlijks niet meer dan 15 miljoen euro bruto premie-inkomsten hebben, vallen niet (meer) onder de richtlijn solvabiliteit II. Voorheen betrof de grens voor toepasselijkheid van de richtlijn solvabiliteit II 5,4 miljoen euro bruto premie-inkomsten. Een ander criterium ziet op de technische voorzieningen van een verzekeraars. Ook verzekeraars die al dan niet onderdeel zijn van een groep met totale technische voorzieningen, zonder aftrek van de bedragen die op herverzekeringsovereenkomsten en *Special Purpose Vehicles* kunnen worden verhaald, van niet meer dan € 50 miljoen (voorheen € 26,6 miljoen euro), vallen niet (meer) onder de richtlijn solvabiliteit II.

3.2.2. Evenredigheidsmaatregelen en kleine en niet-complexe verzekeraars
Zoals eerder genoemd, kwam uit de evaluatie van de richtlijn solvabiliteit II naar voren dat het prudentieel kader als te complex wordt ervaren voor kleine en minder risicovolle verzekeraars. In de wijzigingsrichtlijn wordt daarom ter vereenvoudiging en verlichting van de regels voor zogeheten kleine en niet-complexe verzekeraars een nieuwe categorie van (her)verzekeraars met een laag risicoprofiel geïntroduceerd, terwijl het belang van goed toezicht en de financiële stabiliteit behouden blijft. De nieuwe categorie van kleine en niet-complexe verzekeraars is gebaseerd op criteria op zowel individueel niveau, als op groepsniveau. In artikel 29 bis van de richtlijn solvabiliteit II worden de criteria voor het aanmerken van een verzekeraar als klein en niet-complex genoemd. Daartoe geldt voor levensverzekeraars onder andere een maximum van € 20 miljoen jaarlijkse bruto geboekte premie-inkomsten uit andere lidstaten dan Nederland, waarbij de technische voorzieningen voor levensverzekeringsactiviteiten, zonder aftrek van de bedragen die op herverzekeringsovereenkomsten en *Special Purpose Vehicles* kunnen worden verhaald, niet meer dan € 1 miljard mogen bedragen. Voor schadeverzekeraars geldt onder andere dat de maximum jaarlijks bruto geboekte premie-inkomsten uit andere lidstaten dan Nederland € 20 miljoen mogen bedragen en dat

[13] Zie artikel 4, eerste lid, onderdeel a tot en met c, van de richtlijn solvabiliteit II.

de gemiddelde gecombineerde ratio voor schadeverzekeringsactiviteiten over de afgelopen drie jaar na aftrek van herverzekering kleiner is dan 100%.

Verzekeraars die worden aangemerkt als klein en niet-complex kunnen in principe automatisch gebruik maken van lichtere en meer proportionele regels ten aanzien van rapportage, openbaarmaking, governance, herziening van schriftelijke beleidslijnen, berekening van technische voorzieningen, beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit, en plannen voor het beheer van het liquiditeitsrisico. Daarnaast bepaalt de wijzigingsrichtlijn ook dat verzekeraars die niet onder nieuwe categorie van kleine en niet-complexe verzekeraar vallen, DNB als toezichthouder om goedkeuring kunnen vragen om gebruik te mogen maken van bepaalde evenredigheidsmaatregelen. Een gedetailleerde uitwerking van de criteria en de procedure voor de evenredigheidsmaatregelen en voorwaarden waar dergelijke verzekeraars aan moeten voldoen, vindt plaats in de gedelegeerde verordening.

3.3. Pijler 1 – wijzigingen kwantitatieve financiële eisen

Pijler 1 heeft betrekking op kwantitatieve financiële vereisten voor verzekeraars. Dit betreft de waardering van alle balansposten, waaronder de solvabiliteit, het eigen vermogen en de technische voorzieningen waarover een verzekeraar moet beschikken. Hierna worden de belangrijkste wijzigingen in de wijzigingsrichtlijn behandeld die zien op de kwantitatieve financiële vereisten voor verzekeraars.

3.3.1. Langetermijngarantiemaatregelen
Om te waarborgen dat een verzekeraar aan zijn toekomstige verplichtingen jegens polishouders kan voldoen, moet een verzekeraar voldoende toereikende technische voorzieningen aanhouden. Hierbinnen vallen alle toekomstige verplichtingen van de verzekeraar, zoals uitkeringen en bijbehorende kosten van bijvoorbeeld levens-of uitvaartverzekeringen. Het doel van deze voorziening is dat het beschikbare vermogen van een verzekeraar te allen tijde toereikend is om te voldoen aan de (verwachte) verplichtingen.
De waarde van deze voorziening wordt berekend door alle toekomstige verplichtingen contant te maken met behulp van de risicovrije rentetermijnstructuur. Dit is een rentecurve die wordt gebruikt om de huidige waarde van toekomstige verplichtingen te bepalen, waarbij wordt uitgegaan van een marktconforme risicovrije rente. Hierbij geldt het principe, hoe hoger de risicovrije rentecurve, des te lager de contante waarde van technische voorziening.
Sinds de inwerkingtreding van de richtlijn solvabiliteit II per 1 januari 2016 kunnen verzekeraars met langetermijnverplichtingen (bijvoorbeeld levens- of uitvaartverzekeringen) ervoor kiezen om bij de berekening van de technische voorzieningen een volatiliteitsaanpassing te betrekken in de relevante risicovrije rentetermijnstructuur. De volatiliteitsaanpassing verhoogt de risicovrije rentetermijnstructuur die verzekeraars mogen toepassen bij het berekenen van hun technische voorzieningen. De aanpassing heeft als doel om de waarde van de technische voorziening mee te laten bewegen met de waarde van de onderliggende activa zodat beide kanten van de balans samen bewegen. Hiervoor blijft het eigen vermogen van de verzekeraars meer stabiel. De volatiliteitsaanpassing maakt deel uit van de bredere langetermijngarantiemaatregelen (LTG-maatregelen) binnen de richtlijn solvabiliteit II. Deze maatregelen zijn bedoeld om verzekeraars met langlopende verplichtingen te helpen omgaan met tijdelijke schommelingen in de financiële markten en te voorkomen dat zij gedwongen worden activa te verkopen. Aldus hebben LTG-maatregelen tot doel de bescherming van verzekeringnemers te

verbeteren door het risico van langetermijnverplichtingen voor verzekeraars beter te beoordelen en te beheren. De toepassing van deze aanpassing heeft een verlagend effect op de waarde van technische voorzieningen en dat effect moet door de verzekeraar worden toegelicht.

De wijzigingsrichtlijn bevat verder twee significante wijzigingen ten aanzien van de LTG-maatregelen. Dit betreft i) de wijze van extrapolatie van de risicovrije rentecurve naar de *Ultimate Forward Rate* (UFR)[14] en ii) de volatiliteitsaanpassing.

De risicovrije rentecurve wordt gebruikt om de waarde van toekomstige verplichtingen te berekenen. Voor langlopende verplichtingen, zoals bij levensverzekeraars, kan een kleine verandering in de rente een groot effect hebben op deze voorziening en daarmee ook direct op het beschikbaar eigen vermogen. Voor zeer lange looptijden wordt de rentecurve geleidelijk doorgetrokken van de risicovrije rente naar de UFR. Deze overgang wordt geëxtrapoleerd, oftewel door middel van een wiskundige berekening wordt de rentecurve op deze tussenliggende punten geschat. De nieuwe extrapolatie methodiek wordt verder uitgewerkt in de gedelegeerde verordening en heeft als doel om deze schatting aan te passen zodat deze curve minder gevoelig wordt voor renteveranderingen, waardoor de waarde van de verplichtingen stabieler blijft en de balans van de verzekeraar minder volatiel wordt. Daarnaast wordt een overgangsmechanisme geïntroduceerd, waarmee verzekeraars de nieuwe methode stapsgewijs tot 1 januari 2032 kunnen implementeren, mits toepassing hiervan door de verzekeraar is goedgekeurd door DNB en zij dit mechanisme alsmede de impact hiervan openbaar maken in hun rapportages.

De aanpassingen in de LTG-maatregelen beogen overmatige volatiliteit in de kapitaalspositie van verzekeraars te verminderen. Daarom zijn verbeteringen aangebracht in de volatiliteitsaanpassing. De volatiliteitsaanpassing is een mechanisme binnen het solvabiliteit II-raamwerk dat helpt om schommelingen in de financiële markten minder hard door te laten werken in de kapitaalspositie van verzekeraars. Dit betekent dat als marktrentes of risicopremies tijdelijk sterk veranderen, verzekeraars niet direct met grote schommelingen in hun eigen vermogen en daarmee solvabiliteitspositie worden geconfronteerd. Dit voorkomt dat zij onnodig snel grote kapitaalbuffers moeten aanhouden of risicovolle beslissingen nemen op basis van korte termijn marktbewegingen. De wijzigingsrichtlijn voorziet in een volatiliteitsaanpassing die het effect van overdreven obligatiespreads moet beperken, gebaseerd op referentieportefeuilles voor de betrokken munteenheden of nationale markten die met name zien op de euro. Het gebruik van een uniforme volatiliteitsaanpassing kan echter leiden tot buitensporige voordelen, vooral wanneer de gevoeligheid van de activa voor kredietspreadbewegingen lager is dan de rentegevoeligheid van de beste schatting van de technische voorzieningen. Om dergelijke voordelen te voorkomen, moet het gebruik van de volatiliteitsaanpassing worden goedgekeurd door DNB, waarbij rekening wordt gehouden met ondernemingsspecifieke kenmerken. Bovendien worden er minimumvoorwaarden ingesteld voor het gebruik van de volatiliteitsaanpassing, en moeten lidstaten de goedkeuringsvoorwaarden kunnen toetsen aan de onderliggende aannames. In dat kader wordt opgemerkt dat DNB de beoordeling en goedkeuring van de volatiliteitsaanpassing meeneemt in haar toezicht op de kwalitatieve eisen, waaronder ten aanzien van het risicomanagement, de ORSA en de bedrijfsvoering van een verzekeraar. Het ligt in de rede dat eventuele

[14] De UFR (langetermijnrente) is een geschatte, stabiele rente voor heel lange looptijden, omdat er te weinig echte marktgegevens zijn om die precies te meten.

aanvullende voorwaarden ten aanzien van de toetsing van de onderliggende aannames die ten grondslag liggen aan de volatiliteitsaanpassing op Europees niveau, in EIOPA-verband, worden vormgeven. Op deze wijze wordt het gelijke speelveld tussen lidstaten gewaarborgd. Daarnaast mogen verzekeraars een groter aandeel (tot 85%) van de gecorrigeerde spread bij de risicovrije basisrentetermijnstructuur optellen, mits bepaalde waarborgen aanwezig zijn.

3.3.2. Risicomarge

De risicomarge is een extra buffer die een verzekeraar verplicht is aan te houden boven op de verwachte verzekeringsverplichtingen. De risicomarge vertegenwoordigt de vergoeding die een derde partij zou eisen om de verplichtingen van de verzekeraar over te nemen. De risicomarge samen met de beste schatting van de verplichtingen (*Best Estimate Liabilities*, BEL) vormen de technische voorzieningen. Het uiteindelijke doel van de risicomarge is ervoor te zorgen dat verzekeraars de marktwaarde van hun verplichtingen aanhouden. Dit in lijn met het doel van de richtlijn solvabiliteit II om een marktconforme balans te behouden.

De wijzigingsrichtlijn beoogt de kapitaalkosten te verlagen ten opzichte van het huidige niveau van de richtlijn solvabiliteit II, terwijl de bescherming van polishouders voldoende dient te worden gewaarborgd. Daarom zijn er aanpassingen doorgevoerd aan de kapitaalkosten (zogenoemde *Cost of Capital*, CoC) en de risicomarge om de lasten voor verzekeraars te verlagen. De nieuwe berekening van de risicomarge houdt rekening met de tijdsafhankelijkheid van risico's, waardoor de risicomarge voor langetermijnverplichtingen wordt verlaagd en de gevoeligheid voor rentewijzigingen wordt verminderd. Daarnaast wordt het CoC-percentage verlaagd van 6% naar 4,75%. Dit heeft een substantiële impact op de waardering van de technische voorziening en daarmee het vrij kapitaal van met name verzekeraars met langetermijnverplichtingen.

3.3.3. Solvabiliteitskapitaalvereiste

Een verzekeraar moet over een financiële buffer beschikken om tegenvallers op te kunnen vangen. Dit komt tot uitdrukking in het solvabiliteitskapitaalvereiste (*Solvency Capital Requirement*, SCR) waaraan een verzekeraar op grond van artikel 3:57 Wft moet voldoen.[15] De SCR is een op risico toegesneden kapitaaleis waarbij het niveau zo is vastgesteld dat de verzekeraar, gezien zijn totale risicoprofiel, over een tijdshorizon van een jaar met een hoge mate van zekerheid aan zijn verplichtingen kan voldoen. Dit stemt overeen met de *Value at Risk*[16] van het kernvermogen van een verzekeraar of herverzekeraar met een betrouwbaarheidsgraad van 99,5% over een periode van één jaar. Het niveau van de SCR is afhankelijk van onder meer het verzekeringstechnische risico, het marktrisico, het kredietrisico en het operationeel risico. De SCR wordt op een aantal onderdelen aangepast, zoals hieronder nader wordt toegelicht: i) renterisico, ii) symmetrische aanpassing van aandelen en iii) langetermijninvesteringen in aandelen. Daarnaast worden door de wijzigingsrichtlijn een aantal kleinere aanpassingen doorgevoerd. De overige wijzigingen van de SCR en kalibraties hiervan vinden plaats binnen de gedelegeerde verordening.

De marktomstandigheden met extreem lage en negatieve rentes van enige jaren geleden hebben aangetoond dat de schokken van het renterisico binnen de richtlijn solvabiliteit II moeten worden aangepast. De richtlijn solvabiliteit II hield namelijk geen rekening met het scenario van

[15] Het solvabiliteitskapitaalvereiste wordt uitgewerkt in artikel 65–68 Bpr.

[16] *Value at Risk* (VaR) is een risicomaatstaf die het maximale verwachte verlies van een beleggingsportefeuille beschrijft binnen een bepaalde tijdsperiode.

negatieve rentes. Een rentescenario is een stresstest die wordt gebruikt om de impact van veranderingen in rentetarieven op de financiële positie van een verzekeraar te beoordelen. De aanpassing van de test betreft een herijking van de submodule renterisico waarbij nu ook negatieve rentes worden meegenomen. De parameters voor het bepalen van de rentes in een stressscenario zullen worden gebaseerd op een combinatie van absolute en relatieve schokken. Omdat rentes niet oneindig negatief kunnen worden, zal bij een neerwaartse schok een rentevloer worden geïntroduceerd. De hoogte van de vloer, die lager is dan nul, zal afhankelijk van de looptijd van de rente een andere hoogte hebben. Hierbij is de aanname dat de kortetermijn rentes negatiever kunnen worden dan de langetermijn rentes. De nadere kalibratie vindt plaats op het niveau van de gedelegeerde verordening.

Een ander onderdeel in de wijziggingsrichtlijn heeft betrekking op de symmetrische aanpassing. Dit betreft een mechanisme binnen de richtlijn solvabiliteit II dat verzekeraars helpt om de impact van sterke stijgingen of dalingen van de aandelenmarkten op de kapitaaleisen van verzekeraars te dempen. Dit voorkomt dat verzekeraars onnodig veel extra kapitaal moeten aanhouden of gedwongen worden hun beleggingen te verkopen bij plotselinge marktdalingen. De bestaande beperkingen op het niveau van de symmetrische aanpassing van plus of minus 10% beperkt de effectiviteit van de maatregel bij sterke marktbewegingen. Hierdoor kunnen verzekeraars nog steeds worden geconfronteerd met aanzienlijke volatiliteit in hun kapitaalseisen. De symmetrische aanpassing voor aandelen is daarom onder de wijzigingsrichtlijn gewijzigd van 10% naar 13% zodat zij grotere wijzigingen van de standaard aandelenkapitaaleis mogelijk maakt en het effect van sterke stijgingen of dalingen op de aandelenmarkten verder verzacht.

Het principe van langetermijnbeleggingen in aandelen (*Long Term Equity*, LTE) werd in 2019 geïntroduceerd door het nieuwe artikel 171a in de gedelegeerde verordening. In de praktijk waren er echter te veel belemmeringen voor verzekeraars of herverzekeraars om te investeren in langetermijnaandelen. De LTE-module is nu opgenomen in de richtlijn solvabiliteit II met enkele wijzigingen in de criteria. Hiermee wordt beoogd onnodige belemmeringen voor verzekeraars om voor de lange termijn in Europese aandelen te beleggen weg te nemen, en daarmee bij te dragen aan de doelen van de kapitaalmarktenunie. Met name bij de berekening van SCR volgens de standaardformule moet het gebruik van een gunstigere standaardparameter voor aandelenbeleggingen met een langetermijnperspectief worden vergemakkelijkt. Het voorgaande is van toepassing mits een verzekeraar of herverzekeraar voldoet aan solide en robuuste criteria die de bescherming van polishouders en de financiële stabiliteit waarborgen. Deze criteria moeten ervoor zorgen dat verzekeraars of herverzekeraars gedwongen verkopen van aandelen die bedoeld zijn voor de lange termijn kunnen vermijden, zelfs onder stressvolle marktomstandigheden.

3.4. Pijler 2 – wijzigingen kwalitatieve eisen en toezichtproces

Pijler 2 bevat de kwalitatieve eisen voor verzekeraars, waaronder ten aanzien van het risicomanagement en de bedrijfsvoering van een verzekeraar. Het interne proces van een verzekeraar dient zodanig te worden ingericht dat risico's optimaal worden beheerst en periodiek worden getoetst. In de eerste plaats bevat dit eisen aan de *governance* van een verzekeraar. Binnen de tweede pijler valt ook de zogenoemde *prudent person regel* die een verzekeraar in acht dient te nemen. Deze regel houdt kort gezegd in dat de verzekeraar prudent dient te handelen bij het nemen van beleggingsbeslissingen. De verzekeraar dient onder

meer alle aan beleggingen verbonden relevante risico's in aanmerking te nemen alvorens een beleggingsbeslissing te nemen. De tweede pijler ziet ook op de zogeheten eigen risico- en solvabiliteitsbeoordeling (ook aangeduid als *Own Risk and Solvency Assessment* (ORSA), als onderdeel van het risicobeheersysteem. De ORSA is onderdeel van de eisen aan het risicobeheersysteem van een verzekeraar en houdt in dat de verzekeraar zijn eigen risicoprofiel moet beoordelen. De verzekeraar moet daarbij zowel financiële risico's als risico's ten aanzien van de bedrijfsvoering in aanmerking nemen.

Met de wijzigingsrichtlijn zijn binnen pijler 2 een aantal nieuwe bepalingen ingevoerd. Zoals toegelicht in paragraaf 3.1 introduceert de wijzigingsrichtlijn voor kleine en niet-complexe verzekeraars de mogelijkheid van toepassing van evenredigheidsmaatregelen. Deze bepalingen zien onder meer op verlichting van de rapportagevereisten aan de toezichthouder en verplichtingen op het gebied van governance. Hierna worden de andere belangrijke aanpassingen besproken die te maken hebben met rapportageverplichtingen en kwaliteitsvereisten.

Een belangrijke bepaling in de wijzigingsrichtlijn is dat cyberrisico's expliciet onderdeel moeten worden van het operationeel risicomanagement van verzekeraars. De gedetailleerde uitwerking hiervan wordt opgenomen in de gedelegeerde verordening die wordt vastgesteld door de Europese Commissie.

Verzekeraars worden daarnaast verplicht een plan voor liquiditeitsrisicomanagement op te stellen. Verder dienen verzekeraars binnen hun risicomanagement plannen op te stellen om financiële risico's vanuit duurzaamheidsfactoren op korte, middellange en lange termijn te identificeren, monitoren en indien nodig aan te pakken. Wanneer een groep een dergelijk plan opstelt, vervalt de verplichting voor dochterondernemingen, mits hun risico's volledig in het groepsplan zijn meegenomen. Voornoemde maatregelen zijn bedoeld om de veerkracht van verzekeraars te versterken en hen beter in staat te stellen om de risico's van de hedendaagse, dynamische marktomgeving effectief te beheersen.

De richtlijn solvabiliteit II verplicht verzekeraars om periodiek een ORSA uit te voeren als geïntegreerd onderdeel van hun bedrijfsstrategie. Sommige risico's, zoals klimaatveranderingsrisico's, zijn moeilijk te kwantificeren of manifesteren zich over een langere periode dan die wordt gebruikt voor de kalibratie van het solvabiliteitskapitaalvereiste. Dergelijke risico's dienen beter te worden meegenomen in de ORSA. Wanneer verzekeraars materiële blootstelling hebben aan klimaatveranderingsrisico's, moeten zij op gepaste tijdstippen en als onderdeel van hun ORSA analyses uitvoeren naar de impact van langetermijnscenario's met betrekking tot klimaatverandering op hun bedrijfsvoering. In het bijzonder is de beoordeling van de materiële blootstelling aan klimaatveranderingsrisico's verplicht voor alle verzekeraars en herverzekeraars.

Ten aanzien van de beleggingsstrategie van verzekeraars moeten verzekeraars op basis van de wijzigingsrichtlijn rekening houden met de impact van duurzaamheidsrisico's op hun investeringen en de mogelijke langetermijneffecten van hun beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren. Ook dient de ORSA een analyse te omvatten van de macroeconomische situatie en macroprudentiële ontwikkelingen. Op verzoek van DNB wordt rekening gehouden met macroprudentiële punten van zorg en activiteiten van de onderneming die van invloed kunnen zijn op de macro-economische ontwikkelingen en de ontwikkelingen op de financiële markten. Te denken valt in dat kader aan ongunstige toekomstscenario's en risico's in verband met de kredietcyclus en economische neergang,

kuddegedrag bij beleggingen of buitensporige blootstellingsconcentraties op sectoraal niveau. Een dergelijke beoordeling ziet op de vraag in hoeverre de onderneming haar financiële verplichtingen kan nakomen onder stresstoestanden. Daarnaast dienen ontwikkelingen in de macro-economie en financiële markten mee te worden genomen in de beleggingsstrategie, zodat deze in lijn blijft met de bredere economische omstandigheden en risico's.

Verder moeten verzekeraars beoordelen of zij materiële blootstelling hebben aan klimaatverandering. Indien dat het geval is, moeten zij ten minste twee langetermijnscenario's voor klimaatverandering specificeren, waaronder één waarin de mondiale temperatuurstijging onder de twee graden Celsius blijft en één waarin de temperatuurstijging significant hoger is dan twee graden Celsius. Deze scenario's moeten, afhankelijk van de aard, omvang en complexiteit van klimaatveranderingsrisico's, ten minste om de drie jaar worden herzien en waar nodig worden bijgewerkt.

Tevens zijn in de wijzigingsrichtlijn bepalingen opgenomen die zien op wijzigingen in de governance en organisatie. Zo wordt ten aanzien van de periodieke evaluatie van het governancesysteem bepaald dat de samenstelling, werking en interne organisatie van het bestuur of intern toezicht goed moeten aansluiten bij de aard, omvang en complexiteit van de risico's binnen de verzekeraar. Ook dienen verzekeraars verplicht een diversiteitsbeleid op te stellen voor het bestuur, inclusief kwantitatieve doelstellingen voor het genderevenwicht. Daarnaast moeten de sleutelfuncties – namelijk de risicobeheerfunctie, de actuariële functie, de compliancefunctie en de interneauditfunctie – onafhankelijk van elkaar worden uitgevoerd om belangenconflicten te voorkomen. Kleine en niet-complexe verzekeraars zijn, onder specifieke omstandigheden, hiervoor uitgezonderd. Ook wordt een beloningsbeleid verplicht gesteld, en moeten wijzigingen in sleutelfuncties worden gemeld aan DNB.

Tot slot geldt voor groepen dat degenen die de verzekeringsholding of de gemengde financiële holding daadwerkelijk leiden, evenals de verantwoordelijken voor andere sleutelfuncties, geschikt en betrouwbaar moeten zijn om hun taken uit te voeren. De toezichthouder heeft in dat verband de bevoegdheid om personen uit hun functie te verwijderen indien zij niet aan deze geschiktheids- en betrouwbaarheidseisen voldoen.

3.5. Pijler 3 – rapportageverplichtingen aan toezichthouder en publiek

De derde pijler ziet op transparantievereisten. Dit betreft zowel rapportages aan de toezichthouder, als aan het publiek. Allereerst dient een verzekeraar jaarlijks een rapport te publiceren over zijn solvabiliteit en financiële positie (*Solvency and Financial Condition Report*, SFCR). Dat rapport bevat onder meer informatie over de bedrijfsvoering, de resultaten, het governancesysteem, het risicoprofiel, het kapitaalbeheer en de waardering van de activa van de verzekeraar.[17] Daarnaast moet een verzekeraar een periodieke toezichtrapportage, de *Regular Supervisory Report* (RSR), indienen bij DNB.[18] Deze rapportage is uitgebreider dan de SFCR en bevat gegevens die te gedetailleerd of vertrouwelijk zijn voor publicatie. Tevens dient een verzekeraar de toezichthouder te informeren bij bepaalde gedefinieerde gebeurtenissen.

[17] Zie artikel 51 van de richtlijn solvabiliteit II en artikelen 290 tot en met 298 van de gedelegeerde verordening.
[18] Artikel 304 e.v. van de richtlijn solvabiliteit II.

Er kunnen bij de verzekeraar bepaalde gebeurtenissen optreden die een materiële invloed hebben op de verzekeraar en daarom van belang zijn voor de toezichthouder om kennis van te nemen. Hierbij valt te denken aan gebeurtenissen die leiden tot een materiële verandering in de werkzaamheden en resultaten, de bedrijfsvoering, het risicoprofiel, of de solvabiliteit, en financiële positie. Tot slot moet het proces van totstandkoming van de publieke rapportages en de rapportage aan de toezichthouder zijn ingebed in de bedrijfsvoering van de verzekeraar. In dat verband dient het publicatie- en het rapportagebeleid van de verzekeraar duidelijk gedefinieerd te zijn.

Een belangrijke aanpassing in de wijzigingsrichtlijn is dat de SFCR in twee delen wordt gesplitst, zodat het rapport meer in lijn komt met de verschillende doelgroepen. Het eerste gedeelte van de SFCR, gericht op verzekeringnemers en begunstigden, moet de belangrijkste informatie bevatten over de bedrijfsvoering, prestaties, kapitaalbeheer en risicoprofiel. Dit gedeelte dient alleen de informatie bevatten die relevant is voor de besluitvorming van een gemiddelde polishouder. Het tweede gedeelte, gericht op marktprofessionals, moet gedetailleerde informatie bevatten over de bedrijfsvoering, governance, specifieke informatie over technische voorzieningen en overige verplichtingen, de solvabiliteitspositie en andere gegevens die relevant zijn voor specialisten.
Het doel hiervan is transparantie te bieden op twee niveaus, afgestemd op de informatiebehoefte van de verschillende doelgroepen.

Om de nauwkeurigheid van de openbaar gemaakte informatie te waarborgen, geldt een auditplicht voor de balans die als onderdeel van de SFCR openbaar wordt gemaakt. Een afzonderlijk rapport met een beschrijving van de aard van de audit en de resultaten ervan moet samen met het SFCR worden ingediend bij de toezichthouder. Deze auditplicht heeft betrekking op een balans die op basis van de Uitvoeringsverordening EU 2023/894[19] en Uitvoeringsverordening EU 2023/895[20] gelijkluidend is aan de balans in de jaarlijkse kwantitatieve rapportagestaten (zogeheten *Quantitative Reporting Templates*, QRT's) die aan de toezichthouder worden gerapporteerd. Op grond van artikel 3:72, zevende lid, Wft, artikel 133 Bpr en de Regeling staten financiële ondernemingen Wft bestaat er reeds een auditplicht op onder meer de balans in de jaarlijkse kwantitatieve rapportagestaten (QRT's). Indien een audit op de QRT's is uitgevoerd, de verklaring van die audit aan de toezichthouder is verstrekt, en de balans die als onderdeel van het SFCR openbaar wordt gemaakt gelijk is aan de balans in de QRT's, geldt geen auditplicht op de balans als onderdeel van het SFCR en zullen verzekeraars niet worden verplicht een afzonderlijk rapport, dat is opgesteld door de externe accountant, met betrekking tot de balans in de SFCR in te dienen bij DNB. In dat geval is de nauwkeurigheid van openbaargemaakte informatie immers reeds geborgd.

---

[19] Uitvoeringsverordening (EU) 2023/894 van de Commissie van 4 april 2023 tot vaststelling van technische uitvoeringsnormen voor de toepassing van Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de templates voor de indiening door verzekerings- en herverzekeringsondernemingen bij hun toezichthoudende autoriteiten van voor het toezicht op die ondernemingen noodzakelijke informatie en tot intrekking van Uitvoeringsverordening (EU) 2015/2450.

[20] Uitvoeringsverordening (EU) 2023/894 van de Commissie van 4 april 2023 tot vaststelling van technische uitvoeringsnormen voor de toepassing van Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad wat betreft procedures, formats en templates voor de openbaarmaking door verzekerings- en herverzekeringsondernemingen van hun verslag over hun solvabiliteit en financiële positie en tot intrekking van Uitvoeringsverordening (EU) 2015/2452.

Daarnaast worden de uiterste termijnen voor het aanleveren van de jaarlijkse rapportage aan DNB verlengd vanwege de nieuwe auditvereisten. Concreet is de uiterste termijn voor de jaarlijkse kwantitatieve rapportagestaten verlengd van 14 weken naar 16 weken. De uiterste termijnen voor de RSR en de SFCR zijn verlengd van 14 weken naar 18 weken, terwijl de uiterste termijn voor het groeps-SFCR van 20 weken naar 22 weken is verschoven. De deadlines voor QRT's blijven ongewijzigd (vijf weken voor individuele-QRT's en 11 weken voor groeps-QRT's). Ook moeten deelnemende verzekeraars of herverzekeraars[21], evenals verzekeringsholdings of gemengde financiële holdings, de SFCR op groepsniveau binnen 24 weken na het einde van het boekjaar openbaar maken. Deze termijn zorgt voor een tijdige en consistente informatievoorziening voor andere betrokkene zoals polishouders en marktprofessionals.

Tot slot is in de wijzigingsrichtlijn opgenomen dat verzekeraars en herverzekeraars, verzekeringsholdings en gemengde financiële holdings, indien zij daarvoor kiezen en de betrokken groepstoezichthouder daarmee instemt, jaarlijks een enkel periodiek toezichtverslag op het niveau van de groep indienen bij de groepstoezichthouder. Deze informatie moet binnen 24 weken na het einde van het boekjaar worden ingediend bij de groepstoezichthouder.

Een enkele gecombineerde rapportage kan worden ingediend, mits goedgekeurd door de groepstoezichthouder, waarin zowel de informatie op groepsniveau als per dochteronderneming wordt gepresenteerd. Als het verslag niet voldoet aan de vereisten, kan de goedkeuring worden ingetrokken en kan aanvullende informatie worden geëist.

3.6. Overige wijzigingen

3.6.1. Macroprudentieel toezicht
De wijzigingsrichtlijn voegt een nieuw deel toe ten aanzien van macroprudentieel toezicht. Dat betreft het toezicht op de financiële sector als geheel, gericht op het identificeren, beoordelen en aanpakken van systeemrisico's en het waarborgen van de stabiliteit van het financiële systeem. Verzekeraars en herverzekeraars dienen in hun verzekerings-, beleggings- en risicobeheeractiviteiten rekening te houden met macroprudentiële overwegingen, omdat verzekeringsactiviteiten risico's voor de financiële stabiliteit kunnen veroorzaken of versterken. De regelgeving ziet onder meer op het monitoren van marktgedrag, macro-economische risico's, zoals een neergang van de kredietcyclus of verminderde marktliquiditeit, en significante concentraties in bepaalde activa, tegenpartijen of sectoren. Eveneens moeten verzekeraars en herverzekeraars een plan voor het beheer van het liquiditeitsrisico met daarin een liquiditeitsanalyse voor de korte termijn opstellen en actueel houden.

Onder de wijzigingsrichtlijn kan DNB macroprudentieel toezicht houden op zowel individueel als groepsniveau. Tevens beschikt DNB over bevoegdheden om maatregelen te nemen om de financiële positie van ondernemingen te waarborgen tijdens uitzonderlijke sectorbrede

[21] Dit betreft overeenkomstig artikel 1:1 Wft een moederonderneming, een onderneming die een richtlijndeelneming bezit of een onderneming die met een andere onderneming verbonden is door het feit dat zij daarover een centrale leiding uitoefent krachtens een door deze ondernemingen gesloten overeenkomst of een bepaling in de statuten van een of meer van deze ondernemingen, dan wel door het feit dat de bestuurs-, leidinggevende, of toezichthoudende organen van deze ondernemingen en van een of meer andere ondernemingen waarmee niet een in het eerste of tweede lid van artikel 22 van de richtlijn jaarrekening beschreven betrekking bestaat, gedurende het boekjaar en tot de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening in meerderheid bestaan uit dezelfde personen.

schokken of om de liquiditeitspositie te versterken, bijvoorbeeld door het beperken van dividenduitkeringen.

3.6.2. Groepstoezicht
In de richtlijn solvabiliteit II is titel III gewijd aan het groepstoezicht. Het groepstoezicht wordt in principe uitgevoerd op het niveau van de hoogste verzekeringsonderneming (moeder) of verzekeringsholding. Het is echter in bepaalde gevallen ook mogelijk om op nationaal of Europees niveau toezicht te houden op een kleiner gedeelte van de verzekeringsgroep. Verzekeringsgroepen moeten op het niveau van de groep voldoen aan vereisten op het gebied van solvabiliteit van de groep, governance en risicobeheer, betrouwbaarheid en deskundigheid, de groeps-SFCR en bepalingen die zien op samenwerking tussen Europese toezichthouders.

De wijzigingsrichtlijn beoogt het groepstoezicht op hoofdlijnen te versterken door middel van duidelijke en gedetailleerde regels voor de identificatie, samenstelling en governance van verzekeringsgroepen. Door een meer geïntegreerde benadering van de solvabiliteit van de groep als geheel en de versterking van de samenwerking tussen toezichthouders wordt de stabiliteit van de verzekeringssector verder gewaarborgd. Deze maatregelen dragen bij aan een consistent toezicht binnen de Europese Unie, bevordert transparantie en risicobeheer, en waarborgt de bescherming van verzekeringsnemers, zowel binnen als buiten de groep.

De bevoegdheden van de groepstoezichthouder worden onder meer versterkt om een samenhangend beeld te verkrijgen van de financiële positie en risico's van de groep als geheel. Tegelijkertijd blijft het toezicht op individuele entiteiten binnen de groep de verantwoordelijkheid van de nationale toezichthouder, waarbij de coördinatie tussen groeps- en nationale toezichthouders wordt geoptimaliseerd.

3.6.3. Grensoverschrijdend toezicht
In het kader van de groeiende grensoverschrijdende dienstverrichting en het adresseren van de bijbehorende risico's van falen is onder de wijzigingsrichtlijn het toezicht op verzekeringsgroepen en grensoverschrijdende activiteiten versterkt. Het doel hiervan is een meer geharmoniseerde toepassing van het toezicht binnen de Europese Unie. Dat houdt in dat de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen toezichthoudende autoriteiten verder worden geformaliseerd, met name ten aanzien van verzekeringsgroepen die in meerdere lidstaten actief zijn en waarbij de activiteiten aanzienlijk zijn. De wijzigingsrichtlijn scherpt deze samenwerking en informatie-uitwisseling aan tussen toezichthouders in de lidstaat van herkomst en de lidstaat van ontvangst. Toezichthouders moeten gezamenlijk beoordelen of een onderneming zich bewust is van de specifieke risico's in de lidstaat van ontvangst en over adequaat risicobeheer beschikt. Dit omvat onder andere governance, uitbesteding, schadeafhandeling en consumentenbescherming.

Daarnaast is de toezichthouder van de lidstaat van herkomst verplicht om tijdig informatie te delen over solvabiliteitseisen en risicobeoordelingen en dient de toezichthouder van de lidstaat van ontvangst onverwijld op de hoogte te worden gesteld indien sprake is van verslechterende financiële omstandigheden.

Verder zijn er nieuwe regels voor samenwerkingsplatforms, die nauwere samenwerking en informatie-uitwisseling vereisen, ook indien geen sprake is van aanzienlijke grensoverschrijdende activiteiten. EIOPA kan in dat geval optreden bij geschillen tussen toezichthouders en, indien nodig, aanbevelingen of maatregelen publiceren ter bescherming van polishouders.

Daarnaast worden voor de situatie waarin geen sprake is van gelijkwaardig toezicht op een moederonderneming die in een derde land is gevestigd nieuwe handvatten gegeven om groepstoezicht hierop uit te kunnen voeren. Wanneer de moederonderneming van een verzekerings- of herverzekeringsgroep is gevestigd in een derde land zonder gelijkwaardige toezichtmaatregelen, mogen toezichthouders alternatieve methoden toepassen om adequaat toezicht te waarborgen. Deze methoden worden goedgekeurd door de groepstoezichthouder, na overleg met andere betrokken toezichthouders, en omvatten maatregelen zoals het aanwijzen van een verantwoordelijke verzekeraar in de Europese Unie, het vereisen van een verzekeringsholding in de Europese Unie, of het opleggen van aanvullende eisen voor risicobeheer en intra-groep transacties. Toezichthouders mogen ook bepaalde transacties beperken en informatie over de solvabiliteit van de buitenlandse moederonderneming eisen. Alle methoden moeten goed gedocumenteerd en gedeeld worden met de betrokken autoriteiten, EIOPA en de Europese Commissie.

§ 4. Wijze van implementatie en hoofdlijnen van het voorstel

4.1. Implementatiemiddelen

De wijzigingen in de richtlijn solvabiliteit II worden door middel van dit wetsvoorstel geïmplementeerd in de Wft. Er wordt tevens een algemene maatregel van bestuur voorbereid met daarin de wijzigingen van enkele besluiten. Tevens wordt een implementatieregeling voorbereid waarmee in de relevante ministeriële regeling(en) enkele aanpassingen gemaakt zullen worden.

Gelijktijdig met de wijzigingsrichtlijn is de IRRD[22] gepubliceerd. Deze richtlijn creëert een Europees raamwerk om verzekeraars die falen of dreigen te falen te herstellen of af te wikkelen. Deze richtlijn wordt separaat geïmplementeerd in de Nederlandse wet- en regelgeving, onder meer via de Implementatiewet herstel en afwikkeling verzekeraars.[23] Voor zover bepalingen in het onderhavige wetsvoorstel samenhangen met de Implementatiewet herstel en afwikkeling verzekeraars, zal dit worden toegelicht.

4.2. Hoofdlijnen implementatiewetsvoorstel

Met het wetsvoorstel worden ter implementatie van de wijzigingsrichtlijn aanvullingen en aanpassingen gedaan aan het bestaande kader. De belangrijkste inhoudelijke wijzigingen betreffen de volgende onderwerpen:

- In de artikelen 3:8 en 3:9 Wft vervalt ten aanzien van verzekeraars het vereiste van geschiktheid en betrouwbaarheid voor leidinggevenden die direct vallen onder de beleidsbepalers en die invloed hebben op medewerkers met een wezenlijke impact op het risicoprofiel, ook wel het tweede echelon genoemd. Daarentegen worden in een nieuw artikel 3:9c Wft de vereiste van geschiktheid en betrouwbaarheid ingevoerd voor medewerkers met een sleutelfunctie.
- Op grond van artikel 3:18ac Wft beoordeelt DNB periodiek de liquiditeitspositie van verzekeraars.

---

[22] Richtlijn (EU) 2025/1 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2024 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het herstel en de afwikkeling van verzekerings- en herverzekeringsondernemingen en tot wijziging van de Richtlijnen 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2007/36/EG, 2014/59/EU en (EU) 2017/1132 en de Verordeningen (EU) nr. 1094/2010, (EU) nr. 648/2012, (EU) nr. 806/2014 en (EU) 2017/1129.

[23] Wijziging van de Wet op het financieel toezicht, de Faillissementswet en de Bankwet 1998 in verband met de implementatie van de richtlijn herstel en afwikkeling verzekeraars (Implementatiewet herstel en afwikkeling verzekeraars, Keten-ID WGK027580).

- De artikelen 3:111a.2 Wft e.v. geven DNB macroprudentiële toezichtsbevoegdheden om maatregelen te nemen wanneer zich in uitzonderlijke omstandigheden zwakke plekken in de liquiditeitspositie van een verzekeraar voordoen, of tijdens uitzonderlijke sectorbrede schokken. De macroprudentiële instrumenten van DNB gelden ook op groepsniveau.
- Afdeling 3.5.1b. Wft introduceert een proportionaliteitsregime voor verzekeraars die vallen onder de richtlijn solvabiliteit II. Deze afdeling bevat tevens de procedure om door DNB te worden aangemerkt als kleine en niet-complexe verzekeraar, en regelt op welke wijze verzekeraars die niet als klein en niet-complex zijn aangemerkt onder voorwaarden ook gebruik kunnen maken van specifiek vastgestelde evenredigheidsmaatregelen.
- In het kader van verzekeringsrichtlijngroepstoezicht worden in hoofdstuk 3.6 Wft nadere regels gesteld. De belangrijkste wijzigingen zijn ten eerste een duidelijkere afbakening van welke ondernemingen onder verzekeringsrichtlijngroepstoezicht vallen (onder meer artikelen 1:1, 3:270, 3:288.0 en 3:288a Wft). Ten tweede betreffen de wijzigingen bevoegdheden voor DNB om als groepstoezichthouder toezicht uit te oefenen op verzekeringsholdings en gemengde financiële holdings en om de interne structuur of governance van verzekeringsrichtlijngroepen aan te passen als deze het toezicht belemmert (onder meer artikelen 3:285.0 en 3:285.1 Wft). Ten derde wordt de mogelijkheid gecreëerd om een verzekeringsrichtlijngroep als «klein en niet-complex» te kwalificeren, waardoor proportionele toezichteisen kunnen gelden (artikel 3:288.1 (Wft).
- Voorts regelt het wetsvoorstel in artikel 3a:80f Wft dat wanneer de IRRD van toepassing is op (her)verzekeraars, bepaalde onderdelen van de richtlijn solvabiliteit II voor wat betreft sanering en liquidatie blijven gelden. Dit ziet op de hoofdstukken in de richtlijn solvabiliteit II over toepassingsgebied, saneringsmaatregelen en gemeenschappelijke bepalingen. Voor een nadere toelichting op de inhoudelijke wijzigingen per bepaling wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting. In dat kader geldt dat een groot deel verdere uitwerking behoeft in lagere regelgeving.

4.3. Lidstaatopties in de wijzigingsrichtlijn

De wijzigingsrichtlijn bevat drie lidstaatopties. Bij de keuze om wel of niet een lidstaatoptie toe te passen, is in algemene zin gestreefd naar een lastenluwe implementatie. Hieronder worden de verschillende lidstaatopties in de wijzigingsrichtlijn besproken en of, en zo ja, hoe, deze lidstaatopties worden toegepast.

4.3.1. Nieuwe lidstaatopties

4.3.1.1. Lidstaatoptie bredere reikwijdte audit

Op grond van artikel 51 bis, eerste lid, van de richtlijn solvabiliteit II moeten verzekeraars, niet zijnde kleine en niet-complexe verzekeraars, verzekeringscaptives of herverzekeringscaptives, jaarlijks een SFCR openbaar maken. Daarbij moet ook een balans worden gepubliceerd in

een voorgeschreven format.[24] De wijzigingsrichtlijn introduceert nu een auditplicht voor deze balans. In dat kader wordt opgemerkt dat verzekeraars in Nederland reeds onderworpen zijn aan een auditplicht van (onder meer) de balans op grond van artikel 3:72, zevende lid, Wft, artikel 133 Bpr en de Regeling staten financiële ondernemingen Wft. De balans die als onderdeel van de SFCR openbaar wordt gemaakt is op basis van de Uitvoeringsverordening EU 2023/894[25] en Uitvoeringsverordening EU 2023/895[26] gelijkluidend aan de balans in de jaarlijkse kwantitatieve rapportagestaten die aan de toezichthouder worden gerapporteerd en waarvoor op grond van de voornoemde bepalingen reeds een auditplicht bestaat. Indien een audit op de balans in de jaarlijkse kwantitatieve rapportagestaten is uitgevoerd, de verklaring van die audit aan de toezichthouder is verstrekt, en de balans die als onderdeel van de SFCR openbaar wordt gemaakt gelijk is aan de balans in de jaarlijkse kwantitatieve rapportagestaten, zullen verzekeraars niet worden verplicht een audit uit te voeren op de balans als onderdeel van het SFCR. Verzekeraars worden in dat geval niet verplicht om hierover een afzonderlijk rapport, opgesteld door de externe accountant, in te dienen bij DNB. Hiermee wordt in lijn met het doel van de wijzigingsrichtlijn, zowel de nauwkeurigheid van de openbaar gemaakte informatie van de SFCR gewaarborgd, als de administratieve last van aanvullende openbaarmakingsvereisten beperkt. Tegelijkertijd wordt de bestaande praktijk lastenluw bestendigd.

In het nieuwe artikel 51 bis, tweede lid, van de richtlijn solvabiliteit II is de mogelijkheid (lidstaatoptie) opgenomen om de auditplicht van de SFCR-balans uit te breiden naar kleine en niet-complexe verzekeraars, verzekeringscaptives en herverzekeringscaptives. Voor deze groep van verzekeraars geldt op grond van artikel 3:72, zevende lid, Wft reeds een auditplicht voor onderdelen van de rapportage die aan de toezichthouder wordt verstrekt.[27] Om geen extra administratieve lasten voor kleine en niet-complexe verzekeraars, verzekeringcaptives en herverzekeringscaptives te creëren en vanwege het streven naar proportionaliteit, is ervoor gekozen geen gebruik te maken van deze lidstaatoptie.

4.3.1.2. Lidstaatoptie uitbreiding inhoud audit

In artikel 51 bis, derde lid, van de richtlijn solvabiliteit II is de mogelijkheid (lidstaatoptie) opgenomen de auditplicht met betrekking tot de balans die onderdeel is van de SFCR overeenkomstig artikel 51 bis, eerste lid, van de richtlijn solvabiliteit II uit te breiden tot andere elementen dan de balans die onderdeel zijn van bedoeld verslag. De auditplicht voor verzekeraars

---

[24] De templates en instructies voor de openbaarmaking van de SFCR zijn vastgelegd in artikel 4 van de Uitvoeringsverordening (EU) 2023/895 van de Commissie van 4 april 2023 tot vaststelling van technische uitvoeringsnormen voor de toepassing van Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad wat betreft procedures, formats en templates voor de openbaarmaking door verzekerings- en herverzekeringsondernemingen van hun verslag over hun solvabiliteit en financiële positie en tot intrekking van Uitvoeringsverordening (EU) 2015/2452.

[25] Uitvoeringsverordening (EU) 2023/894 van de Commissie van 4 april 2023 tot vaststelling van technische uitvoeringsnormen voor de toepassing van Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de templates voor de indiening door verzekerings- en herverzekeringsondernemingen bij hun toezichthoudende autoriteiten van voor het toezicht op die ondernemingen noodzakelijke informatie en tot intrekking van Uitvoeringsverordening (EU) 2015/2450.

[26] Uitvoeringsverordening (EU) 2023/895 van de Commissie van 4 april 2023 tot vaststelling van technische uitvoeringsnormen voor de toepassing van Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad wat betreft procedures, formats en templates voor de openbaarmaking door verzekerings- en herverzekeringsondernemingen van hun verslag over hun solvabiliteit en financiële positie en tot intrekking van Uitvoeringsverordening (EU) 2015/2452.

[27] Zie artikel 3:72, zevende lid, Wft en nader uitgewerkt in de artikelen 130 en 133 Bpr en de Regeling staten financiële ondernemingen Wft.

die geldt op grond van artikel 3:72, zevende lid, Wft voor onderdelen van de rapportage die aan de toezichthouder wordt verstrekt omvat reeds bepaalde informatie die ook in de SFCR wordt opgenomen. Om geen extra administratieve lasten voor verzekeraars te creëren is ervoor gekozen geen gebruik te maken van deze lidstaatoptie en wordt de auditplicht die betrekking heeft op de SFCR niet uitgebreid tot andere onderdelen dan de balans.

4.3.1.3. Lidstaatoptie effect van kredietspreadbewegingen op de volatiliteitsaanpassing toestaan in het interne model

Op grond van artikel 122, vijfde lid kunnen lidstaten verzekeraars en herverzekeraars toestaan in hun interne model rekening te houden met het effect van kredietspreadbewegingen op de volatiliteitsaanpassing, zoals toegelicht in paragraaf 3.3.1.[28] Dit geldt alleen onder de voorwaarden dat de methode geen rekening houdt met aanpassingen die ondernemingsspecifiek zijn of met extra aanpassingen die gelden voor de euro.[29] Tevens dient het solvabiliteitskapitaalvereiste niet lager te zijn dan bepaald in artikel 122, vijfde lid, onderdeel b, van de richtlijn solvabiliteit II. Aangezien in de huidige richtlijn solvabiliteit II het effect van kredietspreadbewegingen op de volatiliteitsaanpassing niet werd genoemd, stond het verzekeraars vrij om, onder voorbehoud van goedkeuring van de toezichthouder deze module op te nemen in het interne model voor de berekening van het kapitaalvereiste. Het uitoefenen van deze lidstaatoptie komt neer op bestendiging van het bestaande beleid binnen Nederland ten aanzien van het toestaan van de modellen die zien op het effect van de volatiliteitsaanpassing. Gezien het hier gaat om een materieel onderdeel van de interne modellen van Nederlandse verzekeraars, zou het niet gebruiken van de lidstaatoptie leiden tot aanzienlijke lastenverzwaring. Het zou namelijk van verzekeraars vereisen dat zij hun interne modellen ingrijpend moeten aanpassen, hetgeen leidt tot een verhoging van het kapitaalvereiste en verslechtering van het concurrentievermogen. Door gebruikmaking van deze lidstaatoptie, blijft Nederland vasthouden aan het bestaande beleid. Om die reden maakt Nederland van deze lidstaatoptie gebruik.

§ 5. Gevolgen

5.1. Algemeen

In deze paragraaf worden de gevolgen van het wetsvoorstel besproken. Allereerst wordt opgemerkt dat overeenkomstig het regeerakkoord[30] deze wijzigingsrichtlijn zo lastenluw mogelijk geïmplementeerd wordt. In deze paragraaf wordt stilgestaan bij de regeldruk van het wetsvoorstel.

5.2. Bedrijfseffecten

De richtlijn solvabiliteit II voorziet onder andere op het terrein van de solvabiliteitsvereisten in maximumharmonisatie, zodat op dit vlak een gelijk speelveld in Europa bestaat en de bescherming van de verzekeringnemers en begunstigden zoveel mogelijk gelijk is. De implementatie van de wijzigingsrichtlijn in Nederland en andere lidstaten leidt op het gebied van prudentiële regels tot een gelijker speelveld voor Nederlandse verzekeraars op de Europese verzekeringsmarkt. Verder voorziet de wijzigingsrichtlijn in een proportioneel regime met evenredigheidsmaatregelen, zodat minder risicovolle verzekeraars worden ontzien en de

---

[28] Overeenkomstig artikel 77 quinquies richtlijn solvabiliteit II berekend.
[29] Op grond van artikel 77 quinquies, lid 1 quater en lid 4 richtlijn solvabiliteit II.
[30] Aan de slag. Bouwen aan een beter Nederland. *Regeerakkoord 2026–2030*, p. 30

verzekeringskosten voor de consument niet onnodig toenemen. Het wetsvoorstel heeft naar verwachting weinig tot geen effect op mkb-ondernemingen, aangezien de richtlijn Solvabiliteit II uitsluitend van toepassing is op verzekeraars met jaarlijkse bruto premie-inkomsten van meer dan 15 miljoen euro. Zie hiervoor ook de toelichting in paragraaf 3.2.1 en het toepassingsbereik genoemd in artikel 4, eerste lid, onderdelen a tot en met c, van de richtlijn Solvabiliteit II.

5.3. Regeldruk

Deze paragraaf is als volgt opgebouwd. Eerst wordt een beschrijving gegeven van de begrippen en de systematiek die een rol spelen bij het bepalen van de regeldrukgevolgen. Daarna wordt de doelgroep omschreven. Tot slot volgt een analyse van de regeldrukgevolgen voor de doelgroep volgens de methode vastgelegd in het handboek, waarbij mede gebruik is gemaakt van informatie verstrekt door DNB.

5.3.1. Begrippen en systematiek
In deze paragraaf wordt ingegaan op de regeldrukeffecten als gevolg van de implementatie van de wijzigingsrichtlijn. Regeldrukeffecten zijn de investeringen en inspanningen die bedrijven moeten verrichten om zich aan wet- en regelgeving van de overheid te houden. De regeldrukeffecten worden in kaart gebracht op basis van de systematiek uit het Handboek Meting Regeldrukkosten (verder: handboek).[31] Dat model komt er in essentie op neer dat wordt nagegaan welke handelingen door de bedrijven moeten worden verricht om aan de nieuwe regelgeving te voldoen. Vervolgens wordt per handeling bepaald hoeveel tijd het kost om die handeling te verrichten en op welk niveau (door welk type personeel) de handeling wordt uitgevoerd zodat de kosten van de handeling kunnen worden berekend. Alle regeldrukeffecten die voortvloeiend uit de wijzigingsrichtlijn worden hieronder in kaart gebracht. Dit geldt niet alleen voor deze implementatiewet, maar tevens voor hetgeen op niveau van algemene maatregel van bestuur nader wordt geregeld, nu die nadere invulling voortvloeit uit de in deze wet opgenomen bepalingen. Verder wordt er wordt alleen gekeken naar de verandering die hierdoor optreedt ten opzichte van de bestaande situatie. De bestaande situatie wordt grotendeels gevormd door de Implementatiewet richtlijn solvabiliteit II en de voorlopers daarvan zoals geïmplementeerd in de Wft en onderliggende regelgeving (zoals het Bpr).

Bij regeldrukkosten gaat het om de kosten die voortvloeien uit inhoudelijke verplichtingen en informatieverplichtingen als gevolg van wet- en regelgeving, waaronder de toezichtsgerelateerde kosten die een bedrijf moet maken. Deze regeldrukkosten bestaan uit structurele regeldrukkosten (periodiek terugkerend) en eenmalige regeldrukkosten (eenmalige aanpassingen en kosten kennisname nieuwe regels). De regeldrukkosten worden overigens onderscheiden van de financiële lasten (zoals leges en heffingen) die het voorgestelde met zich brengt. Financiële lasten worden niet tot de regeldrukkosten gerekend.

Voor sommige bepalingen uit de wijzigingsrichtlijn geldt dat deze nader worden uitgewerkt bij gedelegeerde verordening. De regeldrukeffecten van de gedelegeerde verordeningen worden niet meegenomen in deze toelichting, omdat de verordening rechtstreeks werkt en niet omgezet wordt in Nederlandse wetgeving. Daarnaast is vermeldenswaardig dat de wijzigingsrichtlijn voorziet in een aanzienlijke verhoging van de vrijstel-

[31] https://www.kcbr.nl/sites/default/files/2023-12/Handboek%20Meting%20Regeldrukkosten%202023%20-%20DEF%20-%204-12-2023%20toegankelijk.pdf

lingsgrenzen voor het toepassingsbereik. Hierdoor vallen kleinere verzekeraars met een lager risicoprofiel buiten de reikwijdte van richtlijn solvabiliteit II. Op hen wordt dan het nationale toezichtregime («solvency II basic») van toepassing. Dit zorgt ervoor dat de nalevingskosten voor kleinere verzekeraars die niet meer onder de richtlijn solvabiliteit II vallen, worden verlaagd. Naar verwachting zullen door de ophoging van de grenzen 0 tot 5 verzekeraars onder de gewijzigde omvangdrempels van de richtlijn solvabiliteit II vallen. In dat verband wordt opgemerkt dat het op grond van de richtlijn solvabiliteit II een actieve stap van een instelling vereist om buiten het toezichtsregime van de richtlijn, zoals gewijzigd, te vallen. Hiervoor dient een solvency II basic-vergunning te worden aangevraagd.[32]

5.3.2. Doelgroep

Het bepalen van de doelgroep is noodzakelijk voor de berekening van de regeldrukkosten. De doelgroep van de richtlijn solvabiliteit II is in principe alle verzekeraars in Nederland die onder het huidige toepassingsgebied van de richtlijn solvabiliteit II vallen. Op grond van informatie van DNB betreft dit 13 levensverzekeraars, 87 schadeverzekeraars en 8 herverzekeraars met een vergunning.[33] Verder zijn er 8 levensverzekeraars en 49 schadeverzekeraars uit de EER met bijkantoor in Nederland[34] en verrichten 11 levensverzekeraars en 59 schadeverzekeraars diensten naar de EER.[35]

Ook (gemengde) financiële holdings in Nederland moeten voldoen aan een aantal nieuwe vereisten die volgen uit de wijzigingsrichtlijn. Op grond van informatie van DNB vallen 13 verzekeraars onder een gemengde financiële holding, 46 individuele verzekeraars onder een verzekeringsholding en 18 verzekeraars onder een gemengde verzekeringsholding.

5.4. Analyse

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de handelingen die nodig zijn om te voldoen aan nieuwe verplichtingen die als gevolg van de wijzigingsrichtlijn worden geïmplementeerd in de Wft en lagere regelgeving. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen de incidentele en structurele kosten (in uren). Indien van toepassing, zal ook worden ingegaan op bepalingen in de wijzigingsrichtlijn die leiden tot lastendrukvermindering.

Tabel 1: Overzicht handelingen en tijd nieuwe en gewijzigde artikelen in de richtlijn solvabiliteit II[1]

Overzicht handelingen en tijd nieuwe en gewijzigde artikelen in de richtlijn solvabiliteit II		
	Incidenteel	**Structureel**
Risicobeheer (art. 44, tweede lid, onderdeel e; art. 45, eerste lid en tweede lid ter; art. 132, vijfde lid,)	10–20 uur	5–10 uur

[32] Zie artikel 2:48 Wft.

[33] https://www.dnb.nl/openbaar-register/, bij «register» wordt gekozen voor «vergunning SII-levens- en schadeverzekeraar en «herverzekeraar» voor «2:27 lid 1» en 2:26a».

[34] https://www.dnb.nl/openbaar-register/, bij «register» wordt gekozen voor «bijkantoor in NL van een SII-levens- en schadeverzekeraar in EER» voor 2:35».

[35] https://www.dnb.nl/openbaar-register/, bij «register» wordt gekozen voor «, «SII levens- en schadeverzekeraar met bijkantoor in EER» voor «2:115 lid 1», «SII levens- en schadeverzekeraar die diensten verricht naar EER» voor «2:117 lid 1», Wft SII-levens- en schadeverzekeraar» voor «2:27 lid 1».

Overzicht handelingen en tijd nieuwe en gewijzigde artikelen in de richtlijn solvabiliteit II		
	Incidenteel	**Structureel**
Berekening technische voorzieningen (art. 44, tweede lid; art. 77, vijfde en zevende lid; art. 77 bis, eerste lid; art. 77 quinquies)		
Berekening solvabiliteitsvereiste (art. 105 bis; art. 106, derde lid; art. 109; art. 122, vijfde lid)		
Macroprudentiële aspecten en opstellen liquiditeitsrisicobeheerplan (art. 132, vijfde en zesde lid; art. 144 bis t/m 144 quater)	90–100 uur	10–20 uur
Governance (art. 40; art. 41, eerste lid, tweede lid bis en derde lid; en art. 42, tweede t/m vierde lid)	10–20 uur	5–10 uur
Rapportageverplichtingen (art. 35, eerste lid; art. 51, eerste lid, eerste lid bis, onderdeel c, eerste lid 1, onderdelen e, f en g, eerste lid quater, onderdeel b en achtste lid; art. 51bis, zesde lid; art. 77 bis, tweede lid, onderdeel b; art. 105 bis, derde lid; art. 112, zevende lid; art. 144 bis, tweede en derde lid; art. 149, tweede lid; art. 153, tweede lid)	20–30 uur	10–20 uur
ESG-risico's meenemen in risicobeheer en rapportageverplichtingen (art. 44, tweede lid, tweede alinea; art. 44, tweede lid ter, quinquies en sexies; art. 45; art. 45 bis, eerste t/m vierde lid; art. 51, eerste lid ter, onderdeel e; art. 31, vijfde lid)	50–100 uur	20–40 uur

[1] Ten behoeve van de overzichtelijkheid wordt verwezen naar de specifieke bepalingen in de richtlijn solvabiliteit II.

5.4.1. Risicobeheer

De wijzigingsrichtlijn stelt een aantal nieuwe vereisten in het kader van risicobeheer. Zo wordt geëxpliciteerd dat cyberbeveiliging mee worden genomen als onderdeel van de te beschrijven operationele risico's in het risicobeheerssysteem. Verder moeten voor de beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit, een onderzoek naar en analyse van de macro-economische situatie en mogelijke macro-economische ontwikkelingen en ontwikkelingen op de financiële markten worden onderzocht en geanalyseerd en moet er, indien hiervan gebruik wordt gemaakt, in de risicobeoordeling rekening worden gehouden met de volatiliteitsaanpassing.

Bovengenoemde nieuwe vereisten vergen aanpassing van de risicobeheersing en eventuele interne processen van verzekeraars. Voor de kennisname van de nieuwe vereisten rondom risicobeheer, worden de kosten die gemaakt moeten worden voor hoogopgeleid personeel[36] geschat tussen de (€ 54,– x 10 uur=) € 540,– en (€ 54,– x 20 uur=) € 1.080,– per verzekeraar. De structurele regeldrukkosten worden geschat tussen de (€ 54,– x 5 uur=) € 270,– en (€ 54,– x 10 uur=) € 540,– per verzekeraar.

5.4.2. Berekening technische voorzieningen, solvabiliteitsvereiste en macroprudentiële aspecten

Op grond van de wijzigingsrichtlijn moeten technische voorzieningen en het solvabiliteitskapitaalvereiste op een andere wijze worden berekend, waarbij onder voorwaarden een vereenvoudigde berekening is toegestaan. Daarnaast schrijft de wijzigingsrichtlijn een alternatieve methodologie voor die moet worden gebruikt voor de extrapolatie van de risicovrije rentevoet naar looptijden waarvoor onvoldoende marktinformatie beschikbaar is. Als de rente laag is, leidt de alternatieve methode tot een meer prudente berekening. Ook maakt de wijzigingsrichtlijn het gebruik van een volatiliteitsaanpassing mogelijk. Indien dit wordt gebruikt

[36] Zie voor de standaard uurtarieven Deel 4.D van het Handboek. In de navolgende berekening wordt ervan uitgegaan dat alle uren gemaakt worden door hoogopgeleid personeel.

moet de verzekeraar hiermee rekening worden gehouden in het liquiditeitsplan.

Verder bevat de wijzigingsrichtlijn ook bepalingen die tot regeldrukvermindering zullen leiden. Zo moeten verzekeraars die gebruikmaken van een intern model om de kapitaalvereisten te bepalen regelmatig aan DNB een volgens de standaardformule bepaalde schatting van het solvabiliteitskapitaalvereiste rapporteren. Een dergelijke raming moet een passende weerspiegeling zijn van de methoden en onderliggende aannames van de standaardformule en zo een behoorlijke beoordeling door DNB mogelijk maken. Om buitensporige lasten voor verzekeraars bij het bepalen van de raming te vermijden, moeten zij gebruik kunnen maken van informatie die is afgeleid van de relevante vereenvoudigingen in de standaardformule die is vastgelegd in de richtlijn solvabiliteit II en de gedelegeerde verordening.[37] De hieruit voortvloeiende regeldrukverlichting is meegenomen in de totale regeldrukkosten die betrekking hebben op de nieuwe vereisten voor de berekening van de technische voorzieningen.

De wijzigingsrichtlijn schrijft voor dat verzekeraars bij beslissingen omtrent de beleggingsstrategie en in de beoordeling van de ORSA rekening houden met mogelijke macro-economische ontwikkelingen en ontwikkelingen op de financiële markten. De wijzigingsrichtlijn voorziet verder in de invoering van enkele macroprudentiële instrumenten gericht op het mitigeren van systeemrisico's of de opbouw ervan. Een voorbeeld is het opstellen van liquiditeitsrisicobeheerplannen ten behoeve van het versterken van het liquiditeitsrisicobeheer van verzekeraars. Ook kan DNB bij uitzonderlijke sectorbrede schokken maatregelen treffen om de financiële positie van verzekeraars met een kwetsbaar risicoprofiel beter te beschermen.

Om de wijzigingen in de berekening van de technische voorzieningen, het solvabiliteitsvereiste en de macroprudentiële aspecten na te leven, moeten medewerkers van verzekeraars hier kennis van nemen en dit inregelen in de interne processen. Met name het opstellen van liquiditeitsrisicobeheerplannen vergt inspanning, naar verwachting 80 uur per verzekeraar en na invoering circa 10 uur structureel. De incidentele regeldrukkosten worden aldus geschat tussen de (€ 54,– x 90 uur=) € 4.860,– en (€ 54,– x 100 uur=) € 5.400,– per verzekeraar. Als de vereisten eenmaal zijn opgenomen in het interne proces rondom technische voorzieningen en macroprudentiële aspecten worden de structurele kosten geschat tussen de (€ 54,– x 10 uur=) € 540,– en (€ 54,– x 20 uur=) € 1.080,– per verzekeraar.

5.4.3. Governance

Met de wijzigingsrichtlijn wordt het governance kader van verzekeraars op enkele punten aangescherpt. Dit ziet met name op verduidelijking, vastlegging en integratie van reeds bestaande praktijken. Door aan te sluiten bij het bestaande solvabiliteit II-kader en andere wetgeving waarin duurzaamheid en governance samenkomt, kunnen de regeldrukgevolgen beperkt blijven. In het kader van toetsingen van geschiktheid en betrouwbaarheid van sleutelfuncties is sprake van een lichte regeldrukvermindering door het vervallen van tweede echelon toetsingen.[38] Naar verwachting zullen in dat verband circa 5% minder toetsingen plaatsvinden. De regeldrukverlichting die hieruit volgt is verdisconteerd in de totale regeldrukkosten met betrekking tot de nieuwe governance vereisten.

---

[37] Zie artikel 109 richtlijn solvabiliteit II.

[38] Zie artikel 3:8 en 3:9 Wft in relatie tot artikel 40 richtlijn solvabiliteit II.

De wijzigingsrichtlijn bevat een aantal bepalingen over de samenstelling en verantwoordelijkheid van het bestuur. Voor verzekeraars zal dit met name resulteren in het versterken van bestaande uitgangspunten zoals diversiteit en deskundigheid door het actualiseren van profielschetsen, benoemingsprocedures en beoordelingskaders.

Net als bij het risicobeheer schrijft de wijzigingsrichtlijn voor om de ESG-risico's ook mee te nemen in de governance. Hiervoor kunnen verzekeraars voortborduren op bestaande ESG-kaders en duurzaamheidsrapportages. De aanvullende verplichtingen uit de wijzigingsrichtlijn zien met name op het opnemen van de ESG-verantwoordelijkheden van het bestuur en toezicht in de relevante bestuursdocumentatie. Dit zal geen ingrijpende systeemwijzigingen met zich brengen.

Daarnaast schrijft de wijzigingsrichtlijn enkele aanpassingen in het beloningsbeleid voor. Deze zijn met name gericht op transparantie en risicobeheersing. Voor verzekeraars die reeds een beloningsstructuur hanteren waarbij duurzaamheid en prudentie in ogenschouw worden genomen, zijn de regeldrukgevolgen hiervan beperkt; in de meeste gevallen zal kunnen worden volstaan met het herformuleren van bestaande beleidskaders.

De verplichtingen omtrent governance zouden neerkomen op een geschatte incidentele kostenpost tussen de (€ 54,– x 10 uur=) € 540,– en (€ 54,– x 20 uur=) € 1.080,– per verzekeraar. Structurele kosten worden geschat tussen de (€ 54,– x 5 uur=) € 270,– en (€ 54,– x 10 uur=) € 540,– per verzekeraar.

5.4.4. Rapportageverplichtingen
De laatste categorie die tot structurele regeldruklasten kan leiden zijn rapportage- en openbaarmakingsverplichtingen. De rapportageverplichtingen betreffen o.a. informatie over bedrijfsactiviteiten, -prestaties, het governance systeem, risicobeheer, ESG-risico's, verslag over solvabiliteit en financiële toestand en eventuele groepsdeelname. Het betreft echter in de meeste gevallen geen volledig nieuwe verplichtingen, maar uitbreidingen op bestaande verplichtingen omtrent rondom verslaglegging en rapportage aan DNB en openbaarmaking aan het publiek. Deze uitbreidingen zullen moeten worden toegevoegd aan de bestaande rapportageprocessen. In dat kader wordt opgemerkt dat de wijzigingsrichtlijn meer proportionaliteit brengt in de rapportageverplichtingen, waardoor de structurele kosten beperkt zullen blijven. Overigens zullen niet door de wijzigingsrichtlijn, maar als gevolg van lagere Level 3-regelgeving naar verwachting de structurele kosten van rapportageverplichtingen marktbreed dalen.

Bovenstaande zou neerkomen op een geschatte incidentele kostenpost tussen de (€ 54,– x 20 uur=) € 1.080,– en (€ 54,– x 30 uur=) € 1.620,– per verzekeraar. Structurele kosten worden geschat tussen de (€ 54,– x 10 uur=) € 540 en (€ 54,– x 20 uur=) € 1.080 per verzekeraar.

5.4.5. ESG's-risico's
Het rekening houden met ESG-risico's is in meerdere artikelen van de wijzigingsrichtlijn, die zien op risicobeheer en rapportageverplichtingen, opgenomen. Op grond van de wijzigingsrichtlijn moeten verzekeraars specifieke plannen ontwikkelen om de financiële risico's die voortvloeien uit ESG-factoren op de korte, middellange en lange termijn te beheersen. Verzekeraars bepalen deze plannen zelf. Ook dienen verzekeraars te beoordelen of zij materiële blootstelling aan klimaatveranderingsrisico's hebben. In het geval dat een verzekeraar materiële blootstelling aan klimaatveranderingsrisico's heeft, specificeert deze verzekeraar (m.u.v. de

kleine en niet-complexe verzekeraars) ten minste twee langetermijnklimaatscenario's in de ORSA, waarvan het effect op de bedrijfsactiviteiten wordt meegenomen in de risicobeoordeling. De langetermijnklimaatveranderingsscenario's worden met regelmaat geëvalueerd en zo nodig geactualiseerd. Verder dienen verzekeraars bij het bepalen van hun beleggingsstrategie expliciet rekening te houden met het effect van duurzaamheidsrisico's op hun beleggingen en de potentiële langetermijneffecten van hun beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren. Het beheersen en analyseren van duurzaamheidsrisico's en langetermijnklimaatveranderingsscenario's zal vermoedelijk leiden tot aanvullende (specialistische) kennisopbouw waarvoor verzekeraars mogelijk nieuwe medewerkers moeten opleiden.

ESG-risico's zijn echter niet een geheel nieuw aspect van risicobeheersing voor verzekeraars. Reeds in 2022 heeft DNB geconstateerd dat ESG-factoren in toenemende mate zijn geïntegreerd in de risicobeheerfunctie van verzekeraars. ESG-blootstellingslimieten, risico-indicatoren en risicomonitoringrapportages waren toen, en zijn nog steeds, volop in ontwikkeling. DNB heeft als toezichthouder dus al langere tijd oog voor de ESG-risico's bij verzekeraars. Dit is vastgelegd in de *Sustainable Finance Strategie*, waarin de ambitie staat om duurzaamheid volledig te integreren in alle elementen van de toezichtstaak.[39] De regels omtrent ESG-risico's zijn dus geen volkomen nieuwe materie. Verzekeraars zijn al veelvuldig met ESG-risico's aan de slag gegaan, waarbij DNB ook al beoordelingen heeft uitgevoerd over de wijze waarop verzekeraars reeds ESG-risico's gebruiken. Dit betekent dat de ingeschatte kosten voor het integreren van ESG-risico's in alle interne systemen geen geheel nieuwe kosten zijn, maar deels al *business as usual*. Hierbij is dus sprake van bedrijfseigen kosten. Daarom wordt de inschatting gemaakt dat de kosten op 50–100 uur per verzekeraar uitkomen. Dit zou dan neerkomen op een geschatte kostenpost tussen de (€ 54,– x 50 uur=) € 2.700,– en (€ 54,– x 100 uur=) € 5.400,– per verzekeraar. Structurele kosten worden geschat op ongeveer 45% van de initiële kosten. Dit komt neer op een geschatte regeldrukkosten tussen de (€ 54,– x 22,5 uur=) € 1.215,– en (€ 54,– x 45 uur=) € 2.430,– per verzekeraar. Voor kleine en niet-complexe verzekeraars geldt overigens dat zij niet verplicht zijn klimaatveranderingsscenario's te specificeren of het effect daarvan op hun bedrijfsactiviteiten te beoordelen. Voor deze partijen worden de kosten dus niet meegenomen in totaal van regeldrukkosten die voortvloeien uit de verplichtingen omtrent ESG-risico's.

5.4.6. Incidentele handelingen voor het gebruik van evenredigheidsmaatregelen

Verzekeraars die gebruik willen maken van evenredigheidsmaatregelen dienen een aantal handelingen uit te voeren en informatie aan te leveren aan DNB. In dat kader bestaat er een verschil in voorschriften tussen verzekeraars die zijn aangemerkt als klein en niet-complex en reguliere verzekeraars.

Tabel 2: Overzicht incidentele handelingen en tijdsbesteding kleine en niet-complexe verzekeraar om te profiteren van evenredigheidsmaatregelen.

Overzicht incidentele handelingen en tijdsbesteding kleine en niet-complexe verzekeraar om te profiteren van evenredigheidsmaatregelen.	
	Incidenteel
Bewijs naleving van criteria voor kleine en niet-complexe verzekeraar (art. 3:313ba Wft)	4 uur

[39] https://www.dnb.nl/nieuws-voor-de-sector/toezicht-2022/uitkomsten-esg-environmental-social-governance-onderzoeken-bij-verzeke

Overzicht incidentele handelingen en tijdsbesteding kleine en niet-complexe verzekeraar om te profiteren van evenredigheidsmaatregelen.	
	Incidenteel
Verklaring dat verzekeraar geen strategische verandering plant die de komende drie jaar leidt tot niet-naleving van de criteria om als kleine en niet-complexe verzekeraar te worden aangemerkt	0 uur
Lijst van de te gebruiken evenredigheidsmaatregelen met name gebruikmaking vereenvoudiging van de beste schattingen, en/of gebruikmaken van de in artikel 77, achtste lid, vastgestelde vereenvoudigde methode voor de berekening van de technische voorzieningen.	8 uur
Totaal aantal incidentele uren kleine en niet-complexe verzekeraar om gebruik te maken van evenredigheidsmaatregelen	**4 uur**
Totale incidentele kosten per kleine en niet-complexe verzekeraar om gebruik te maken van evenredigheidsmaatregelen in €'s	**€ 648,–**

Tabel 3: Overzicht incidentele handelingen en tijdsbesteding reguliere verzekeraar om te profiteren van evenredigheidsmaatregelen.

Overzicht incidentele handelingen en tijdsbesteding reguliere verzekeraar om te profiteren van evenredigheidsmaatregelen.	
	Incidenteel
Lijst van de te gebruiken evenredigheidsmaatregelen en de redenen waarom het gebruik ervan gerechtvaardigd is in verhouding tot de aard, omvang en complexiteit van de risico's die inherent zijn aan de bedrijfsactiviteiten van verzekeraar;	16 uur
Overige materiële informatie over het risicoprofiel van de onderneming;	0 uur
Verklaring dat verzekeraar geen strategische verandering plant die binnen de komende drie jaar gevolgen zou hebben voor haar risicoprofiel	0 uur
Totaal aantal incidentele uren reguliere verzekeraar om gebruik te maken van evenredigheidsmaatregelen	**16 uur**
Totale incidentele kosten per reguliere verzekeraar om gebruik te maken van evenredigheidsmaatregelen in €'s	**€ 864,–**

5.4.6.1. Incidentele handelingen kleine en niet-complexe verzekeraar

Verzekeraars die als kleine en niet-complexe verzekeraar willen profiteren van de vastgestelde evenredigheidsmaatregelen dienen een aantal incidentele handelingen te verrichten en informatie aan te leveren aan DNB. Zo moet de verzekeraar schriftelijk aantonen dat zij voldoet aan de criteria om als kleine en niet-complexe verzekeraar te worden aangemerkt. De criteria betreffen kwantitatieve vereisten die op basis van kwartaal- en jaarstaten te berekenen zijn. Tevens dient een verklaring aan DNB te worden aangeleverd waaruit blijkt dat een verzekeraar geen strategische veranderingen plant die de komende drie jaar leiden tot niet-naleving van de criteria om als kleine en niet-complexe verzekeraar te worden aangemerkt. De verklaring zal geen regeldrukgevolgen hebben, omdat het slechts een bevestiging zal zijn in de kennisgeving aan DNB. Tot slot moet worden aangegeven welke evenredigheidsmaatregelen de verzekeraar voornemens is toe te passen.[40] Dit voorschrift zal naar verwachting beperkte regeldrukgevolgen geven, omdat de verzekeraar bij voorbaat al weet van welke evenredigheidsmaatregelen zij gebruik wil maken, welke eenvoudig is aan te vinken in het formulier dat DNB ter beschikking stelt. Wel dient de verzekeraar vooraf te bepalen welke evenredigheidsmaatregelen passend en wenselijk zijn.

Bovenstaande zou neerkomen op een geschatte incidentele kostenpost van (€ 54,– x 12 uur =) € 648,– per verzekeraar.

[40] Zie art. 3:131bc, tweede lid, Wft en artikel 29 ter, tweede lid, SII.

5.4.6.2. Incidentele handelingen reguliere verzekeraar

De grotere, reguliere verzekeraars die willen profiteren van de vastgestelde evenredigheidsmaatregelen dienen ook een aantal incidentele handelingen te verrichten en informatie aan te leveren aan DNB. Deze handelingen en de vereiste informatie zijn uitgebreider dan bij de procedure voor kleine en niet-complexe verzekeraars. Zo moet een reguliere verzekeraar een overzicht aanleveren van de beoogde evenredigheidsmaatregelen. Daarnaast moet worden toegelicht waarom het gebruik van deze maatregelen passend is, gezien de aard, omvang en complexiteit van de risico's die horen bij de bedrijfsactiviteiten. De criteria voor een aanvraag om als reguliere verzekeraar gebruik te maken van evenredigheidsmaatregelen zijn uitgewerkt in artikel 327 bis tot en met 327 octies van de gedelegeerde verordening. Het voldoen aan deze criteria kent een hogere bewijslast en vereist een kwalitatieve toelichting van de verzekeraar waarom aan al die genoemde vereisten wordt voldaan. Ook moet alle andere materiële informatie over het risicoprofiel van de verzekeraar worden aangeleverd. Ten aanzien van het aanleveren van alle andere materiële informatie geldt dat er geen regeldrukgevolgen zijn, omdat alle relevante informatie reeds onderdeel is van de eerdergenoemde voorschriften uit artikel 327 bis tot en met 327 octies van de gedelegeerde verordening aantonen. Tot slot dient de verzekeraar te verklaren dat zij geen strategische wijzigingen plant die de komende drie jaar het risicoprofiel kunnen beïnvloeden. Dit voorschrift zal geen regeldrukgevolgen geven, omdat de verzekeraar dit eenvoudig kan aanvinken in het formulier dat DNB ter beschikking stelt.

Bovenstaande zou neerkomen op een geschatte incidentele kostenpost van (€ 54,– x 16 uur =) € 864,– per verzekeraar. Ten tijde van dit voorstel hebben ten minste 40 reguliere verzekeraars interesse getoond in het gebruik van evenredigheidsmaatregelen; aldus komen de verwachtte incidentele regeldrukkosten uit op (40 x € 864,– uur=) € 34.560,– sectorbreed.

5.4.7. Impact evenredigheidsmaatregelen

Zodra een verzekeraar als een kleine en niet-complexe verzekeraar wordt ingedeeld, moet zij in beginsel automatisch profiteren van vastgestelde evenredigheidsmaatregelen inzake rapportage, openbaarmaking, governance, herziening van schriftelijke beleidslijnen, berekening van technische voorzieningen, beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit, en plannen voor het beheer van het liquiditeitsrisico. De evenredigheidsmaatregelen omvatten onder andere een lagere frequentie van ORSA-rapportages en toestemming om de uitvoering en vervulling van sleutelfuncties te combineren. Dit zal in algemene zin leiden tot lastendrukvermindering. Hierbij moet worden opgemerkt dat de vermindering van structurele regeldrukkosten als gevolg van het gebruik van evenredigheidsmaatregelen sterk kan variëren per verzekeraar. De impact is namelijk afhankelijk van de specifieke bedrijfsvoering van een verzekeraar. Ook speelt mee hoe DNB binnen de kaders van de richtlijn solvabiliteit II reeds proportioneel invulling geeft aan het toezicht op verzekeraars. De onderstaande tabel geeft een indicatie van de te verwachten regeldrukvermindering als naar verwachting ten minste 15 verzekeraars gebruikmaken van de evenredigheidsmaatregelen. Tot slot wordt in de wijzigingsrichtlijn met betrekking tot nieuwe verplichtingen rekening gehouden met proportionaliteit. Zo geldt voor kleine en niet-complexe verzekeraars de verplichting niet tot het opnemen van een macroprudentiële analyse en klimaatscenario's in de ORSA. De onderstaande tabel geeft een indicatie van de handelingen die niet langer nodig zijn voor een kleine en niet-complexe verzekeraar om te voldoen aan verplichtingen die als gevolg van de wijzigingsrichtlijn worden geïmple-

menteerd in de Wft en lagere regelgeving. Dit geeft een indicatie van de regeldrukvermindering per kleine en niet-complexe verzekeraar.

Tabel 4: Overzicht lastenverlichtende handelingen en tijdsbesteding evenredigheidsmaatregelen voor kleine en niet-complexe verzekeraars in de richtlijn solvabiliteit II[1]

Overzicht lastenverlichtende handelingen en tijdsbesteding evenredigheidsmaatregelen voor kleine en niet-complexe verzekeraars in de richtlijn solvabiliteit II	Structureel
Periodiek toezichtverslag iedere 3 jaar en mogelijk eens in 5 jaar bij goedkeuring DNB (art. 35, lid 5 bis)	75 uur
Combinatie sleutelfuncties toegestaan en combinatie sleutelfuncties en bestuurlijk, beleidsbepalend of toezichthoudend orgaan(art. 41, lid 2 bis)	75 uur
Evaluatie schriftelijk beleid eens in de 5 jaar in plaats van jaarlijks (art. 41, lid 3)	25 uur
Geen macroprudentiële analyse in de ORSA (art. 45, lid 1 ter)	N.v.t.[2]
Geen klimaatscenario's opnemen in de ORSA (art. 45 bis, lid 5)	N.v.t.[3]
ORSA rapportage eens in 2 jaar in plaats van jaarlijks (art. 45, lid 5)	75 uur
SFCR: deel gericht op marktprofessionals vereist alleen kwantitatieve info (51, lid 6)	25 uur
Geen auditplicht op balans SFCR (art. 51 bis, lid 1)	25 uur
Deterministische waardering van de beste inschatting van levensverzekeringsverplichtingen met opties en garanties die niet materieel worden geacht (art. 77, lid 8)	25 uur
Geen beheersplan liquiditeitsrisico (art. 144 bis, lid 8, van de richtlijn)	n.v.t.[4]
Totale lastenverlichting kleine en niet-complexe verzekeraar in uren	**325 uur**
Totale lastenverlichting kleine en niet-complexe verzekeraar in €'s	**€ 17.550**

[1] Ten behoeve van de overzichtelijkheid wordt verwezen naar de specifieke bepalingen in de richtlijn solvabiliteit II.
[2] De verplichting tot het opnemen van een macroprudentiële analyse in de ORSA betreft een nieuwe bepaling in de richtlijn solvabiliteit II. Door toepassing van de evenredigheidsmaatregel treedt geen verandering op ten opzichte van de bestaande situatie. Wel is bij de nieuwe verplichting expliciet rekening gehouden met een proportionele en lastenverlichtende toepassing.
[3] De verplichting tot het opnemen van klimaatscenario's in de ORSA betreft een nieuwe bepaling in de richtlijn solvabiliteit II. Door toepassing van de evenredigheidsmaatregel treedt geen verandering op ten opzichte van de bestaande situatie. Wel is bij de nieuwe verplichting expliciet rekening gehouden met een proportionele en lastenverlichtende toepassing.
[4] De verplichting tot het opstellen van beheersplannen van het liquiditeitsrisico betreft een nieuwe bepaling in de richtlijn solvabiliteit II. Door toepassing van de evenredigheidsmaatregel treedt geen verandering op ten opzichte van de bestaande situatie. Wel is bij de nieuwe verplichting expliciet rekening gehouden met een proportionele en lastenverlichtende toepassing.

De structurele lastenverlichting komt neer op tussen de (€ 54,– x 325 uur=) € 17.550,– per kleine en niet-complexe verzekeraar. Op basis van de verwachting dat ten minste 15 verzekeraars als klein en niet-complexe verzekeraar worden aangemerkt komt de totale regeldrukvermindering uit op (15 x € 17.550,– uur=) € 263.250,– sectorbreed.

Ook reguliere verzekeraars die onder het toepassingsbereik van de richtlijn solvabiliteit II vallen maar niet voldoen aan de criteria van een kleine en niet-complexe verzekeraar gebruik kunnen maken van een aantal van de eerdergenoemde evenredigheidsmaatregelen.[41] Deze voorwaarden zijn uitgewerkt in de gedelegeerde verordening. De evenredigheidsmaateregelen waarvan reguliere verzekeraars gebruik kunnen maken zijn grotendeels hetzelfde als die waarvan kleine en niet-complexe verzekeraars gebruik kunnen maken met uitzodering van de volgende maatregelen:

- Geen macroprudentiële analyse in de ORSA (artikel 45, eerste lid ter, van de richtlijn);

[41] Zie artikelen 29 quinquies, eerste en derde lid en 29 sexies, tweede lid, van de richtlijn solvabiliteit.

- Geen klimaatscenario's opnemen in de ORSA (artikel 45 bis, vijfde lid, van de richtlijn);
- Het deel van de SFCR dat gericht is op marktprofessionals vereist alleen kwantitatieve informatie (artikel 51, zesde lid, van de richtlijn);
- Geen auditplicht op balans SFCR (artikel 51 bis, eerste lid, van de richtlijn).

Om hiervoor in aanmerking te komen dient de verzekeraar schriftelijk toestemming te vragen aan DNB en informatie hiervoor aan te leveren. De incidentele regeldrukkosten in dat kader zijn in paragraaf 5.3.6.2. Ondanks de eenmalige regeldruk die samenhangt met deze schriftelijke toestemming is de verwachting dat deze maatregelen een aanzienlijke regeldrukvermindering zullen veroorzaken bij verzekeraars die gebruik mogen maken van deze maatregelen. Deze vermindering van regeldrukkosten wordt niet begroot omdat die volgt uit de gedelegeerde verordening.

De totale regeldrukkosten als gevolg van de implementatie van de wijzigingsrichtlijn worden als volgt geschat:

Tabel 5: Overzicht totale regeldrukkosten nieuwe en gewijzigde artikelen in richtlijn solvabiliteit II (in €'s)

Overzicht totale regeldrukkosten nieuwe en gewijzigde artikelen in richtlijn solvabiliteit II (in €'s)

Handeling	Eenmalig	Structureel	Eenmalig (sector)	Structureel (sector)
De volgende vereisten zijn van toepassing op 14 levensverzekeraars, 87 schadeverzekeraars, 8 herverzekeraars en 15 (gemengde) financiële holdings				
Risicobeheer	540–1080	270–540	66.960 – 133.920	33.480 – 66.960
Berekening technische voorzieningen, het solvabiliteitsvereiste en macroprudentiële aspecten	4.860–5.400	540–1.080	602.640 – 669.600	66.960 – 133.920
Governance	540–1.080	270–540	66.960 – 133.920	33.480 – 66.960
Rapportageverplichtingen	1080 – 1620	540 – 1.080	133.920 – 200.880	66.960 – 133.920
ESG-risico's meenemen in risicobeheer en rapportageverplichtingen	2.700 – 5.400	1.215 – 2.430	334.800 – 669.600	150.660 – 301.320
Incidentele handelingen kleine en niet-complexe verzekeraar om te profiteren van evenredigheidsmaatregelen	648	n.v.t.	9.720	n.v.t.
Incidentele handelingen regulier verzekeraars om te profiteren van evenredigheidsmaatregelen	864	n.v.t.	34.560	n.v.t.
Afname als gevolg van gebruik van evenredigheidsmaatregelen door kleine en niet-complexe verzekeraars	n.v.t.	– 17.550	n.v.t.	– 263.250
Totaal voor de gehele sector als wordt gerekend met 101 reguliere verzekeraars (14 levensverzekeraars, 87 schadeverzekeraars en 8 herverzekeraars) en 15 (gemengde) financiële holdings			**1.249.530 – 1.852.200**	**88.290 – 439.830**

§ 6. Uitvoering

DNB heeft op basis van dit wetsvoorstel een uitvoeringstoets verricht. In haar reactie geeft DNB aan dat zij in staat is op grond van de Implementatiewet wijzigingsrichtlijn solvabiliteit II 2027 de nieuwe toezichtstaken uit te voeren. DNB verwacht additionele werkzaamheden door de inrichting van het proportionaliteitsregime en de nieuwe componenten voor de berekening van de technische voorzieningen en kapitaalvereisten voor verzekeraars. Als gevolg hiervan verwacht DNB een uitbreiding van de uitvoeringscapaciteit van afgerond 1 fte. DNB zal de extra benodigde uitvoeringscapaciteit binnen het kostenkader 2025–2028 opvangen.

Daarnaast geeft DNB aan dat artikel 77 quinquies van de richtlijn solvabiliteit II verlangt dat een verzekeraar alleen na voorafgaande toestemming van de prudentiële toezichthouder een volatiliteitsaanpassing mag toepassen. In dat kader is DNB van mening dat de nationale wetgever het mogelijk moet maken dat DNB de voorwaarden voor deze toestemming bepaalt en de toepassing van de volatiliteitsaanpassing doorlopend monitort. DNB ziet de invulling van dit mandaat ten behoeve van de handhaafbaarheid graag verder uitgewerkt. In antwoord hierop is in paragraaf 3.3.1. toegelicht dat het de bedoeling is dat DNB het

beoordelingsproces en de beoordelingscriteria voor de volatiliteitsaanpassing meeneemt in haar toezicht op de kwalitatieve eisen, waaronder het toezicht op het risicomanagement, de ORSA en de bedrijfsvoering van een verzekeraar. Om het gelijke speelveld tussen lidstaten te waardborgen ligt het in de rede dat eventuele aanvullende voorwaarden ten aanzien van de toetsing van de onderliggende aannames die ten grondslag liggen aan de volatiliteitsaanpassing op Europees niveau in EIOPA-verband worden vormgegeven. Omwille van lastenluwe implementatie, is ervoor gekozen om geen nadere nationale uitwerking op te nemen in dit wetsvoorstel, nu de richtlijn hierin niet voorziet.

Tot slot merkt DNB op dat verzekeraars als onderdeel van het reguliere prudentiële toezicht periodiek worden onderworpen aan stresstests. De wijzigingsrichtlijn bevat een bepaling dat de toezichthouder de bevoegdheid moeten hebben om resultaten daarvan te publiceren.[42] DNB wijst hierbij op een onderliggende EIOPA-opinie.[43] Daarnaast bevat een advies[44] uit 2025 van het IMF Financial Sector Assessment Program (FSAP) de aanbeveling om de publicatie van individuele stresstestresultaten mogelijk te maken. Deze bevoegdheid ontbrak in de consultatieversie van het wetsvoorstel. DNB heeft gevraagd om deze bevoegdheid alsnog in het wetsvoorstel op te nemen. Deze suggestie van DNB is overgenomen en uitgewerkt in onderdeel C (artikel 1:93i Wft) van het wetsvoorstel.

§ 7. Consultatie

Het wetsvoorstel is openbaar geconsulteerd van 9 januari 2026 tot en met 9 februari 2026. Er zijn twee reacties ontvangen: een van het Verbond van Verzekeraars (Verbond) en een van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA). De antwoorden zijn gebundeld in blokken ter bevordering van een consistente beantwoording. Verder wordt het advies van het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) besproken.

7.1. Consultatiereactie Verbond

7.1.1. Berekening groepssolvabiliteit
Het Verbond merkt op dat in de transponeringstabel van de memorie van toelichting staat dat artikel 228 van de richtlijn solvabiliteit II geen implementatie behoeft, omdat dit artikel reeds is geïmplementeerd in artikel 3:288a, eerste lid Wft en artikel 4b Besluit prudentieel toezicht financiële groepen Wft (Bpftg). Het Verbond stelt dat artikel 228, vijfde lid van de richtlijn solvabiliteit II wel implementatie behoeft. Dit artikel ziet namelijk op de bevoegdheid voor DNB als groepstoezichthouder om op eigen initiatief of op verzoek van de groep te besluiten dat een deelneming in een entiteit uit een andere financiële sector (bijvoorbeeld een bank) van het voor de groepssolvabiliteit van de deelnemende onderneming in aanmerking komend eigen vermogen af moet worden getrokken. Dit wijkt af van artikel 228, eerste tot en met het vierde lid, van de richtlijn solvabiliteit II, omdat deze leden zien op de behandeling van specifieke verbonden ondernemingen uit andere financiële sectoren in de berekening van de solvabiliteit en het in aanmerking te nemen eigen vermogen van de groep. De opmerking van het Verbond wordt opgevolgd in het Implementatiebesluit wijzigingsrichtlijn solvabiliteit II 2027, waarmee artikel 4 Bpftg wordt gewijzigd.

---

[42] Artikel 64, vierde alinea, (nieuw)van de richtlijn solvabiliteit II.
[43] EIOPA-BoS-22/157, Opinion to institutions of the European Union on individual disclosures in the context of EU-wide stress test exercises.
[44] IMF Euro Area: Publication of Financial Sector Assessment Program Documentation-Technical Note on Insurance Micro and Macroprudential Supervision, par. 117.

7.1.2. Lastendruk
Het Verbond merkt op dat de regeldrukkosten van het wetsvoorstel te laag en niet reëel zijn ingeschat. Een berekening van de regeldruk voor bedrijven is een verplicht onderdeel van de memorie van toelichting bij een wet. Voor die berekening dient de gehele rijksoverheid het Handboek meting regeldrukkosten te gebruiken. De daarin opgenomen tarieven zijn ook in de berekening in dit wetsvoorstel gebruikt. Het ATR ziet hierop toe en heeft ook onderhavig wetsvoorstel ontvangen voor advies (zie paragraaf 7.3.). Tot slot merkt het Verbond op dat het wetsvoorstel zo lastenluw mogelijk wordt geïmplementeerd.

7.2. Consultatiereactie NBA

7.2.1. Auditplicht op de SFCR-balans
De NBA signaleert in haar consultatiereactie diverse aandachtspunten ten aanzien van de auditplicht van de SFCR-balans zoals opgenomen in artikel 51 bis van de richtlijn. De NBA erkent enerzijds dat het onderhavige wetsvoorstel praktisch uitvoerbaar is, omdat de balans[45] zoals toegelicht in paragraaf 3.5. en 4.3.1.1., al wordt gecontroleerd en de gebruikerskring (de toezichthouder, DNB) gelijk is. De NBA wijst er echter op dat de staten en de SFCR verschillende controleobjecten zijn. Mede vanwege het verplichte afzonderlijke accountantsrapport bij de SFCR, op grond van artikel 51 bis, zesde lid, van de richtlijn is in deze memorie van toelichting verduidelijkt dat een dergelijke rapportageverplichting onder voorwaarden niet hoeft te leiden tot publieke openbaarmaking.

De NBA stelt de vraag of de huidige controleverklaring bij de staten volstaat voor de SFCR-verplichting, met name omdat in de praktijk de balans in de SFCR kan afwijken van S.02.01 en dus aanvullende informatie kan bevatten. Verder vraagt de NBA wat de toegevoegde waarde is van een gecontroleerde balans zonder gecontroleerde toelichting op de (complexe) Solvency II-waarderingsgrondslagen. Ook vraagt de NBA naar de omgang met de plaatsing van de controleverklaring binnen de SFCR en de afbakening tussen het gecontroleerde onderdeel en de overige, niet-gecontroleerde informatie. Tot slot heeft de NBA vaktechnische vragen over de inhoud en vorm van de controleverklaring.
Als reactie op de consultatiereactie van de NBA is in paragraaf 3.5. en 4.3.1.1. verduidelijkt dat verzekeraars in Nederland reeds onderworpen zijn aan een auditplicht van (onder meer) de balans op grond van artikel 3:72, zevende lid, Wft, artikel 133 Bpr en de Regeling staten financiële ondernemingen Wft.
De balans die als onderdeel van de SFCR openbaar wordt gemaakt is op basis van de Uitvoeringsverordening EU 2023/894 en Uitvoeringsverordening EU 2023/895 gelijkluidend aan de balans in de jaarlijkse kwantitatieve rapportagestaten die aan de toezichthouder worden gerapporteerd en waarvoor op grond van de voornoemde bepalingen reeds een auditplicht bestaat. Indien een audit op de balans in de jaarlijkse kwantitatieve rapportagestaten is uitgevoerd, de verklaring van die audit aan de toezichthouder is verstrekt, en de balans die als onderdeel van de SFCR openbaar wordt gemaakt gelijk is aan de balans in de jaarlijkse kwantitatieve rapportagestaten, zullen verzekeraars niet worden verplicht een audit uit te voeren op de balans als onderdeel van de SFCR. Verzekeraars worden in dat geval niet verplicht om hierover een afzonderlijk rapport,

[45] Dit betreft de balansinformatie zoals vastgesteld in template S.02.01.02 van bijlage III van de Uitvoeringsverordening (EU) 2023/895 van de Commissie van 4 april 2023 tot vaststelling van technische uitvoeringsnormen voor de toepassing van Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad wat betreft procedures, formats en templates voor de openbaarmaking door verzekerings- en verzekeringsondernemingen van hun verslag over hun solvabiliteit en financiële positie en tot intrekking van Uitvoeringsverordening (EU) 2015/2452.

opgesteld door de externe accountant, in te dienen bij DNB. Hiermee wordt in lijn met het doel van de wijzigingsrichtlijn, zowel de nauwkeurigheid van de openbaar gemaakte informatie van de SFCR gewaarborgd, als de administratieve last van aanvullende openbaarmakingsvereisten beperkt. Tegelijkertijd wordt de bestaande praktijk lastenluw bestendigd.

7.2.2. Ingangsdatum auditplicht
De NBA verzoekt om duidelijkheid over de ingangsdatum van de wettelijke auditplicht voor de SFCR, met name of de SFCR over boekjaar 2026 moet voldoen aan de oude of reeds aan de nieuwe (gewijzigde) grondslagen, en of de auditplicht daarvoor geldt voor de balans per 31 december 2026, dan wel eerst vanaf het boekjaar 2027. In dat kader heeft EIOPA op Europees niveau in het voorjaar van 2026 duidelijkheid gegeven over het moment waarop de auditplicht van toepassing wordt en voor welk boekjaar deze voor het eerst zal gelden. De nieuwe vereisten zullen gelden vanaf het eerste kwartaal van 2027.[46]

7.2.3. Gebeurtenissen na balansdatum
Daarnaast pleit de NBA voor consistentie in de interpretatie van het begrip «gebeurtenissen na balansdatum». Dit geldt zowel voor jaarrekening 2026, de jaarstaten (in het vierde kwartaal van 2026) en de SFCR (met peildatum 31 december 2026). De suggesties van de NBA hebben betrekking op de jaarverslaggevingsvoorschriften die niet voortvloeien uit verplichtingen van de richtlijn solvabiliteit II. Het ligt daarom voor de hand dat de NBA deze suggesties omtrent het verslaggevingsvoorschrift aandraagt bij de Raad voor de jaarverslaggeving, of anders binnen de *International Financial Reporting Standards* (IFRS).

7.2.4. Overige opmerkingen NBA
Tot slot merkt de NBA dat in de consultatiedocumenten geen inzicht wordt gegeven in aanpassingen van lagere regelgeving. Het Implementatiebesluit wijzigingsrichtlijn solvabiliteit II 2027 en de Implementatieregeling wijzigingsrichtlijn solvabiliteit II 2027 zijn in voorbereiding. Voor het implementatiebesluit is consultatie voorzien in het tweede kwartaal van 2027.

7.3. Advisering Adviescollege toetsing regeldruk (ATR)

Aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) is een ontwerp van het wetsvoorstel en memorie van toelichting voorgelegd met het verzoek om hierover advies uit te brengen. Het ATR heeft vooral de implementatie van het proportionaliteitsregime bestudeerd in haar advies en is gekomen tot een dictum 2 (indienen/vaststellen nadat met de adviespunten rekening is gehouden).

Ten eerste adviseert het ATR om kleine en niet-complexe verzekeraars automatisch onder het lichtere proportionaliteitsregime te laten vallen en daarmee te profiteren van evenredigheidsmaatregelen, zonder dat zij eerst een aanvraag moet doen om te worden aangemerkt als kleine en niet-complexe verzekeraar. Een dergelijke aanvraag zorgt volgens het ATR voor een extra drempel terwijl deze mogelijkheid en de bijbehorende criteria rechtstreeks uit de wijzigingsrichtlijn volgen. Om hieraan tegemoet te komen is het eerste lid van artikel 3:131ba Wft gewijzigd. Waar eerst een aanvraag werd voorgeschreven, is nu enkel een kennisgeving door een verzekeraar aan DNB voldoende om te worden aangemerkt als kleine en niet-complexe verzekeraar. Daarnaast is het derde lid van artikel 3:131ba Wft aangepast zodat de verzekeraar, na het verstrijken van de

[46] EIOPA-26–081 – Final report on supervisory reporting and public disclosure requirements under Solvency II, p. 6.

bezwaartermijn van twee maanden zonder dat door DNB bezwaar is gemaakt, van rechtswege als kleine en niet-complexe verzekeraar zal worden ingedeeld. DNB kan de indeling eerder bevestigen door middel van een besluit.

Ten tweede adviseert het ATR om in de toelichting inzicht te geven in de uit te voeren handelingen en de aan te leveren informatie voor alle verzekeraars die in aanmerking komen voor lasten verminderende evenredigheidsmaatregelen. Aan dit advies is opvolging gegeven door in paragraaf 5.3 nader uit te werken van welke (incidentele) handelingen en regeldrukkosten er sprake is voor verzekeraars die gebruik willen maken van deze evenredigheidsmaatregelen.
Tot slot merkt het ATR in algemene zin op dat het wetsvoorstel ten aanzien van de lidstaatopties uitgaat van een lastenluwe implementatie.

§ 8. Overgangsrecht

In het wetsvoorstel is overgangsrecht opgenomen ten aanzien van drie bepalingen. Deze zien op de toepassing van evenredigheidsmaatregelen en de beslistermijn waarbinnen DNB op bepaalde aanvragen dient te beslissen.

Ten eerste wordt voorzien in een overgangsregeling voor verzekeraars, niet zijnde verzekeraars met beperkte risico-omvang, die uiterlijk op 28 januari 2025 reeds evenredigheidsmaatregelen toepassen die overeenstemmen met de maatregelen uit hoofde van de richtlijn solvabiliteit II zoals die luidde voor de wijzigingsrichtlijn. In dat kader kan het voorkomen dat verzekeraars al voor de wijzigingsrichtlijn een bepaalde werkwijze hanteerden die onder de richtlijn solvabiliteit II vanuit het proportionaliteitsbeginsel werd toegestaan, zonder dat deze werkwijze expliciet als evenredigheidsmaatregel in de richtlijn solvabiliteit II was opgenomen. Voorbeelden zijn de mogelijkheid om bepaalde sleutelfuncties te combineren of de frequentie van de ORSA-rapportage aan te passen.[47] Onder overgangsrecht mogen deze verzekeraars deze maatregelen gedurende een periode van maximaal vier boekjaren blijven toepassen, zonder dat zij hoeven te voldoen aan de nieuwe vereisten voor het gebruik van dergelijke evenredigheidsmaatregelen die voortvloeien uit de artikelen 29 ter, 29 quater en 29 quinquies van de richtlijn solvabiliteit II.

Ten tweede mag DNB binnen de eerste zes maanden na 30 januari 2027 de beslistermijn ten aanzien van verzoeken tot kwalificatie als kleine en niet-complexe verzekeraar verlengen tot vier maanden.[48]

Ten derde mag DNB de beslistermijn ten aanzien van verzoeken tot het gebruik van evenredigheidsmaatregelen door verzekeraars, niet zijnde kleine en niet-complexe verzekeraars, die zij vóór 31 juli 2027 ontvangt verlengen tot vier maanden.[49]

---

[47] Zie artikel 29, derde lid, van de richtlijn solvabiliteit en artikel 271, tweede lid, van de gedelegeerde verordening.
[48] Artikel 29 ter, vijfde lid, van de richtlijn solvabiliteit II.
[49] Artikel 29 quinquies, vierde lid, van de richtlijn solvabiliteit II.

ARTIKELSGEWIJS

ARTIKEL I (Wet op het financieel toezicht)

A (1:1)

In alfabetische worden hierna de gewijzigde definities behandeld.

bewindvoerder en saneringsmaatregel

In het gewijzigde artikel 267 van de richtlijn solvabiliteit II is een bepaling opgenomen voor de situatie dat de IRRD en de richtlijn solvabiliteit II met elkaar samenlopen. Deze samenloopbepaling wordt geïmplementeerd in een nieuw artikel 3a:80f Wft (zie wijzigingsonderdeel FF). Vanwege deze samenloopbepaling wordt in de definities van «bewindvoerder» en «saneringsmaatregel», voor zover het de afwikkeling van verzekeraars betreft, verwezen naar de IRRD.

deelnemende onderneming en verbonden onderneming

Artikel 212, eerste lid, onderdelen a en b, van de richtlijn solvabiliteit II bevatten de definities van «deelnemende onderneming» en «verbonden onderneming». Deze definities worden met de wijzigingsrichtlijn aangepast doordat de verwijzing naar artikel 12, eerste lid, van Richtlijn 83/349/EEG (de oude jaarrekeningrichtlijn) wordt vervangen door een verwijzing naar artikel 22, zevende lid, van de richtlijn jaarrekening. De reikwijdte van artikel 22, zevende lid, van de richtlijn jaarrekening is breder dan de reikwijdte van het laatste onderdeel van de huidige definities van «deelnemende onderneming» en «verbonden onderneming» in artikel 1:1 Wft. Dit komt doordat de in artikel 22, zevende lid, onderdeel b, van de richtlijn jaarrekening opgenomen zinsnede «en van een of meer andere ondernemingen waarmee niet een in lid 1 of in lid 2 beschreven betrekking bestaat» ontbreekt in voornoemde Wft-definities. Bewoording van gelijke strekking is daarom toegevoegd aan de definities van «deelnemende onderneming» en «verbonden onderneming» in artikel 1:1 Wft.

dochteronderneming

In artikel 13, onderdeel 16, van de richtlijn solvabiliteit II wordt de definitie van het begrip «dochteronderneming» gewijzigd. Deze alleen voor verzekeraars relevante wijziging wordt geïmplementeerd in een nieuw onderdeel c van de definitie van «dochteronderneming» in artikel 1:1 Wft. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de definitie van het begrip «moederonderneming» hieronder. Daarbij zij opgemerkt dat de ondernemingen, die bij toepassing van de in artikel 214, vijfde en zesde lid, van de richtlijn solvabiliteit II bedoelde aanwijzingsbevoegdheden niet als moederonderneming worden aangewezen, geacht worden dochteronderneming te zijn.

gemengde verzekeringsholding

Artikel 212, eerste lid, onderdeel g, van de richtlijn solvabiliteit II bevat de definitie van «gemengde verzekeringsholding». Aangezien in het onderhavige wetsvoorstel de definitie van «verzekeringsholding» wordt gewijzigd en om inconsistentie tussen de definities van «verzekeringsholding» en «gemengde verzekeringsholding» te voorkomen, wordt ook de definitie van «gemengde verzekeringsholding» gewijzigd. Daartoe wordt een dynamische verwijzing naar artikel 212, eerste lid, onderdeel g, van de richtlijn solvabiliteit II opgenomen in artikel 1:1 Wft.

gereglementeerde onderneming

In artikel 13, onderdeel 41, van de richtlijn solvabiliteit II is de definitie van «gereglementeerde onderneming» toegevoegd, waarin een gereglementeerde onderneming zowel een «gereglementeerde entiteit» in de zin van artikel 2, onderdeel 4, van de richtlijn financiële conglomeraten[50], als een «instelling voor bedrijfspensioenvoorziening» in de zin van artikel 6, onderdeel 1, van de richtlijn instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening[51] inhoudt. Omdat de definitie van gereglementeerde onderneming nog niet voorkwam in de Wft maar wel relevant is voor bijvoorbeeld artikel 3:288hb, eerste en tweede lid, Wft, wordt deze ter implementatie van artikel 13, onderdeel 41, van de richtlijn solvabiliteit II met dit voorstel in artikel 1:1 Wft opgenomen.

moederonderneming

In artikel 13, onderdeel 15, van de richtlijn solvabiliteit II wordt de definitie van het begrip «moederonderneming» gewijzigd. Deze, alleen voor verzekeraars, relevante wijziging wordt geïmplementeerd in een nieuw onderdeel c van de definitie van «moederonderneming» in artikel 1:1 Wft. Daarbij wordt het volgende opgemerkt. Artikel 1:1 Wft bevat reeds een definitie van het begrip «moederonderneming». Deze wordt gebruikt in verband met verschillende soorten financiële ondernemingen. Het ligt daarom in de rede om wijzigingen van de definitie die enkel betrekking hebben op verzekeraars te implementeren in een afzonderlijk onderdeel c. Dit onderdeel wijkt op een aantal manieren af van de definitie van het begrip «moederonderneming» in onderdelen a en b van artikel 1:1 Wft.

Ten eerste blijft in onderdeel c een verwijzing naar artikel 22, derde tot en met vijfde lid, van de richtlijn jaarrekening achterwege. Deze leden schrijven voor welke stemrechten en rechten inzake benoeming en ontslag wel of niet moeten worden meegeteld bij het vaststellen of er sprake is van een moederonderneming, maar worden dus niet toegepast voor wat betreft onderdeel c.

Ten tweede voegt onderdeel c overeenkomstig artikel 212, tweede lid, van de richtlijn solvabiliteit II toe dat DNB kan oordelen dat een onderneming als moederonderneming wordt aangemerkt wanneer de feitelijke overheersende invloed wordt uitgeoefend via gecentraliseerde coördinatie van de besluiten van de andere onderneming.

Ten derde worden onder moederonderneming als bedoeld in onderdeel c tevens de volgende ondernemingen aangemerkt:
- een onderneming die onder centrale leiding staat en die overeenkomstig het bepaalde in artikel 214, vijfde lid, van de richtlijn solvabiliteit II door de groep waartoe zij behoort als zodanig is aangewezen. Deze bevoegdheid tot aanwijzing als moederonderneming door de groep is geïmplementeerd in artikel 3:288.0, eerste lid, Wft.
- een onderneming die overeenkomstig het bepaalde in artikel 214, zesde lid, eerste alinea, van de richtlijn solvabiliteit II door uiteindelijk de groepstoezichthouder als zodanig is aangewezen omdat (i) de eerder door de groep als moederonderneming aangewezen onderne-

[50] Richtlijn 2002/87/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2002 betreffende het aanvullende toezicht op kredietinstellingen, verzekeringsondernemingen en beleggingsondernemingen in een financieel conglomeraat en tot wijziging van de Richtlijnen 73/239/EEG, 79/267/EEG, 92/49/EEG, 92/96/EEG, 93/6/EEG en 93/22/EEG van de Raad en van de Richtlijnen 98/78/EG en 2000/12/EG van het Europees Parlement en de Raad.

[51] Richtlijn 2016/2341/EU van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 betreffende de werkzaamheden van en het toezicht op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening.

ming de effectieve uitoefening van het verzekeringsrichtlijngroepstoezicht aanzienlijk belemmert of omdat (ii) de aanwijzing ertoe leidt dat de groep de vereisten van het verzekeringsrichtlijngroepstoezicht niet doeltreffend kan naleven. Deze bevoegdheid tot aanwijzing door DNB als de groepstoezichthouder is geïmplementeerd in artikel 3:288.0, tweede lid, Wft.
- een onderneming die overeenkomstig het bepaalde in artikel 214, zesde lid, tweede alinea van de richtlijn solvabiliteit II door uiteindelijk de groepstoezichthouder als zodanig is aangewezen omdat de groep heeft nagelaten overeenkomstig artikel 212, vijfde lid, van de richtlijn solvabiliteit II een moederonderneming aan te wijzen. Deze bevoegdheid tot aanwijzing door DNB als groepstoezichthouder is geïmplementeerd in artikel 3:288.0, derde lid, Wft.
- een onderneming die overeenkomstig het bepaalde in artikel 214, zesde lid, vierde alinea, van de richtlijn solvabiliteit II door uiteindelijk de groepstoezichthouder als zodanig is aangewezen omdat de voorgaande aanwijzing van een moederonderneming niet langer passend is. Deze bevoegdheid tot aanwijzing door DNB als groepstoezichthouder is geïmplementeerd in artikel 3:288.0, vijfde lid, Wft.

verzekeringsholding

In het gewijzigde artikel 212, eerste lid, onderdeel f, van de richtlijn solvabiliteit II wordt nader gedefinieerd welke ondernemingen al dan niet onder de reikwijdte van een verzekeringsholding vallen. Om als verzekeringsholding te worden aangemerkt dient aan verschillende voorwaarden te worden voldaan. Zo dient de hoofdactiviteit van een moederonderneming met name te bestaan uit het verkrijgen en houden van deelnemingen in dochterondernemingen die uitsluitend of hoofdzakelijk verzekerings- of herverzekeringsondernemingen zijn. Door middel van een dynamische verwijzing in de definitie van verzekeringsholding in artikel 1:1 Wft wordt artikel 212, eerste lid, onderdeel f, van de richtlijn solvabiliteit II van overeenkomstig toepassing verklaard.

verzekeringsrichtlijngroep

Volgens de wetsgeschiedenis is bij de implementatie van het begrip «groep» uit artikel 212, eerste lid, onderdeel c, van de richtlijn solvabiliteit II aangesloten bij het groepsbegrip uit de richtlijn financiële conglomeraten. Het begrip «groep» uit de richtlijn financiële conglomeraten was al in de Wft geïmplementeerd in het begrip «richtlijngroep». Blijkens de wetsgeschiedenis bestond er destijds vrijwel geen verschil tussen de definities van «groep» uit hoofde van de richtlijn solvabiliteit II en de richtlijn financiële conglomeraten en konden beide begrippen daardoor via één definitie in de Wft worden geïmplementeerd.

Voor het groepstoezicht op basis van de richtlijn solvabiliteit II is vervolgens het begrip «verzekeringsrichtlijngroep» in de Wft geïntroduceerd. De definitie hiervan knoopt enerzijds aan bij «richtlijngroep» als bedoeld in artikel 1:1 Wft en anderzijds bij het groepstoezicht zoals bedoeld in artikel 213, tweede lid, onderdelen a tot en met d, van de richtlijn solvabiliteit II. Daarmee blijft de definitie van «verzekeringsrichtlijngroep» in de Wft direct verwijzen naar de definitie van «richtlijngroep».

Met de huidige uitbreiding van het groepsbegrip in artikel 212 van de richtlijn solvabiliteit II, zowel via de verschillende wijzigingen van artikel 212, eerste lid, onderdeel c, als via het bepaalde in artikel 212, derde lid, van de richtlijn solvabiliteit II is de huidige definitie van «richtlijngroep» in de Wft te beperkt voor het komende groepstoezicht op verzekeraars. Het risico bestaat namelijk dat als de kwalificatie als «verzekeringsrichtlijn-

groep» gekoppeld is aan de definitie van «richtlijngroep», onderdelen van de Solvency II-groep buiten groepstoezicht in de Wft kunnen vallen. Om dit en tevens onbedoelde doorwerking van wijzigingen uit de wijzigingsrichtlijn in andere bepalingen van de Wft die gebruikmaken van het begrip «richtlijngroep» maar niet zien op verzekeraars, te voorkomen, wordt niet de definitie van het begrip «richtlijngroep» aangepast maar de definitie van het begrip «verzekeringsrichtlijngroep». Daarin wordt niet langer aangesloten bij het begrip «richtlijngroep», maar bij een groep zoals bedoeld in artikel 212 van de richtlijn solvabiliteit II.

Artikel 212, derde tot en met vijfde lid, van de richtlijn solvabiliteit II bevat de mogelijkheid dat DNB ondernemingen kan aanwijzen die naar haar mening als een groep vallende onder centrale leiding functioneren. Een groepstoezichthouder stelt in dit verband een groep vast wanneer twee of meer ondernemingen onder centrale leiding staan. Wanneer deze ondernemingen zich in verschillende lidstaten bevinden, kan slechts één toezichthoudende autoriteit, namelijk de groepstoezichthouder, na raadpleging van de andere betrokken autoriteiten, besluiten dat zij een groep vormen.

Bij het vaststellen van de groepsrelatie moeten toezichthouders verschillende factoren in overweging nemen, zoals zeggenschap, financiële afhankelijkheid, en gezamenlijke strategische activiteiten. Indien een groep wordt geïdentificeerd, verstrekt de groepstoezichthouder aan de betrokken ondernemingen en autoriteiten een gedetailleerde uitleg over de factoren die tot deze identificatie hebben geleid. Om de consistentie van deze benadering te waarborgen, zal de EIOPA ontwerpen voor technische reguleringsnormen ontwikkelen, die toezichthouders ondersteunen bij het vaststellen van deze groepsrelaties.

Door een dynamische verwijzing in de definitie van «verzekeringsrichtlijngroep» in artikel 1:1 Wft wordt artikel 212 van de richtlijn solvabiliteit II, waaronder de leden drie tot en met vijf van dat artikel, van overeenkomstige toepassing verklaard. DNB kan op basis van dit artikel oordelen dat verzekeringsrichtlijngroepstoezicht ook van toepassing is op twee of meer ondernemingen die, naar de mening van DNB, onder centrale leiding staan en worden beschouwd als een groep in de zin van artikel 212, eerste lid, onderdeel c, van de richtlijn solvabiliteit II.

In artikel 1:1 Wft wordt tot slot een nieuwe definitie opgenomen.

bestuurlijk, beleidsbepalend of toezichthoudend orgaan

De wijzigingsrichtlijn voegt een aantal bepalingen toe die specifiek zien op het begrip «bestuurlijk, beleidsbepalend of toezichthoudend orgaan». Nederland heeft een duaal bestuursmodel dat voorziet in een beleidsbepalend orgaan (bijvoorbeeld de Raad van Bestuur) en een toezichthoudend orgaan (bijvoorbeeld de Raad van Toezicht). Zoals artikel 1, onderdeel 43, van de gedelegeerde verordening voorschrijft wordt in een duaal bestuursmodel onder bestuurlijk, beleidsbepalend of toezichthoudend orgaan verstaan: zowel het beleidsbepalend of het toezichthoudend orgaan of beide tezamen. Dit moet wel gespecificeerd zijn in de nationale wetgeving. Om deze reden wordt voor de implementatie van de richtlijn solvabiliteit in de Wft onder «bestuurlijk, beleidsbepalend of toezichthoudend orgaan» begrepen: het beleidsbepalend orgaan. Voor sommige verplichtingen die zien op het bestuurlijk, beleidsbepalend of toezichthoudend orgaan, is echter (ook) het toezichthoudend orgaan verantwoordelijk. Daarom is dit expliciet aan de definitiebepaling toegevoegd.

De betreffende richtlijnbepalingen met de term «bestuurlijk, beleidsbepalend of toezichthoudend orgaan» zien met name op:
- toezichtmaatregelen die DNB kan opleggen bij een verslechtering van de solvabiliteitspositie (artikel 136 bis van de richtlijn solvabiliteit II);
- toezichtmaatregel die DNB kan opleggen waardoor onder bepaalde uitzonderlijke omstandigheden geen bonussen of andere variabele beloningen mogen worden uitgekeerd (artikel 144 ter van de richtlijn solvabiliteit II);
- groepstoezicht als bedoeld in artikel 246, tweede en vijfde lid, van de richtlijn solvabiliteit II.

B (1:6)

De richtlijn solvabiliteit II heeft geen betrekking op hulpverleningsactiviteiten van schadeverzekeraars die aan alle voorwaarden uit artikel 6, eerste lid, van de richtlijn solvabiliteit II voldoen. De wijzigingsrichtlijn breidt onderdeel a van het artikel betreffende de reikwijdte van de hulpverleningsactiviteit uit zodat het ook buurlanden omvat. De eerste voorwaarde luidt dat de hulp betrekking heeft op ongevallen met of defecten aan een wegvoertuig die zich voordoen op het grondgebied van de lidstaat van de verzekeraar. Die bepaling zou kunnen impliceren dat verleners van hulp aan wegvoertuigen bij een ongeval of defect dat zich net over de grens voordoet, een vergunning als verzekeraar moeten hebben, wat de hulp onnodig zou kunnen verstoren. Daarom is de voorwaarde van artikel 6, eerste lid, onderdeel a, van de richtlijn solvabiliteit II uitgebreid tot ongevallen met of defecten aan een wegvoertuig die zich incidenteel in een buurland van de lidstaat van de verzekeraar kunnen voordoen. Deze wijziging van de richtlijn solvabiliteit II wordt opgenomen in artikel 1:6, derde lid, onder twee, Wft.

C (1:46)

Ter implementatie van artikel 42 van de richtlijn solvabiliteit II wordt een nieuw artikel 3:9c Wft toegevoegd. Dit nieuwe artikel regelt de geschiktheids- en betrouwbaarheidseis voor medewerkers met een sleutelfunctie. Artikel 1:46, tweede lid, Wft bevat een opsomming van onderwerpen ten aanzien waarvan de toezichthouders hun algemene verbindende voorschriften en beleidsregels op elkaar moeten afstemmen. Een van die onderwerpen is de betrouwbaarheids- en geschiktheidseis (onderdelen c en d). Met dit wijzigingsonderdeel wordt daarom het nieuwe artikel 3:9c Wft opgenomen in de numerieke opsommingen in artikel 1:46, tweede lid, onderdelen c en d, Wft.

D (1:93i)

Als onderdeel van het reguliere prudentiële toezicht worden verzekeraars periodiek onderworpen aan stresstests. Het nieuwe artikel 64, vierde alinea, van de richtlijn bepaalt dat nationale toezichthouders, zoals DNB, de bevoegdheid moeten hebben om resultaten daarvan te publiceren. In 2022 heeft EIOPA een opinie[52] gepubliceerd, waaruit blijkt dat deze bevoegdheid specifiek ziet op de publicatie van *individuele* stresstest-resultaten. Deze bevoegdheid is voor DNB opgenomen in artikel 1:93i en vormt een uitzondering op de algemeen geldende geheimhoudingsplicht die rust op de gegevens waarover DNB uit hoofde van haar taakuitvoering beschikt. Op basis van het voorgestelde artikel 1:93i heeft DNB eveneens de bevoegdheid om de individuele stresstest-resultaten aan EIOPA te

[52] EIOPA-BoS-22/157, Opinion to institutions of the European Union on individual disclosures in the context of EU-wide stress test exercises (link).

verstrekken, zodat EIOPA – op het moment dat daar een rechtsbasis voor bestaat – deze resultaten kan publiceren.

E (1:106b)

In artikel 3:97 Wft wordt een tweede lid toegevoegd, waarin is opgenomen dat een verklaring van geen bezwaar (vvgb) wordt aangevraagd bij DNB onder opgave van bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te bepalen gegevens (zie ook wijzigingsonderdeel K). In artikel 1:106b is bepaald dat DNB binnen twee werkdagen na ontvangst van bepaalde aanvragen en de daarbij behorende gegevens en bescheiden een schriftelijke ontvangstbevestiging aan de aanvrager stuurt. Met onderhavige wijziging, wordt artikel 3:97, tweede lid, opgenomen in artikel 1:106b, waardoor deze bepaling ook gaat gelden voor vvgb-aanvragen met de daarbij horende gegevens en bescheiden.

F (1:106e)

Artikel 1:106e Wft biedt de mogelijkheid voor DNB om een termijn te stellen aan de voltooiing van een handeling waarvoor een vvgb aangevraagd moet worden. Aan dit artikel wordt ook de vvgb uit artikel 3:97 Wft toegevoegd.

G en H (2:26b en 2:31)

Ter implementatie van artikel 42 van de richtlijn solvabiliteit II wordt een nieuw artikel 3:9c Wft opgenomen. Dit nieuwe artikel regelt de geschiktheids- en betrouwbaarheidseis voor medewerkers met een sleutelfunctie. Door dit toe te voegen aan de opsomming in de artikelen 2:26b en 2:31 Wft, gaat het nieuwe artikel 3:9c Wft ook gelden als vergunningsvereiste voor (her)verzekeraars.

Wanneer de identiteit van een sleutelfunctiehouder wijzigt, moet de verzekeraar DNB hierover in kennis stellen met de reden van de wijziging. Deze informatieverstrekking aan DNB is geregeld in artikel 3:29 Wft. Door het nieuwe artikel 3:9c Wft toe te voegen aan de opsomming in de artikelen 2:26b en 2:31 Wft, geldt deze verplichting tot het verstrekken van informatie ook ten aanzien van de geschiktheids- en betrouwbaarheidseis voor sleutelfunctiehouders.

I (2:117)

Artikel 2:117 Wft bevat het instemmingsvereiste voor een verzekeraar, niet zijnde een verzekeraar met beperkte risico-omvang, met zetel in Nederland die voornemens is vanuit een vestiging in een lidstaat diensten te verrichten naar een andere lidstaat. De ten behoeve van instemming aan DNB te verstrekken gegevens zijn op grond van artikel 2:117, derde lid, Wft vastgelegd in artikel 50 van het Besluit markttoegang financiële ondernemingen Wft (Bmfo). Artikel 3:29 Wft verplicht de verzekeraar om DNB in kennis te stellen van wijzigingen met betrekking tot de verstrekte gegevens.

Artikel 149, tweede lid, eerste volzin, van de richtlijn solvabiliteit II bepaalt dat in geval van een wijziging in de activiteiten van de verzekeringsonderneming in het kader van het vrij verrichten van diensten waardoor haar risicoprofiel wezenlijk wordt beïnvloed of waardoor de verzekeringsactiviteiten in een of meer lidstaten van ontvangst wezenlijk worden beïnvloed, de verzekeringsonderneming de toezichthoudende autoriteit van de lidstaat van herkomst daar onmiddellijk van in kennis stelt. Aangezien het voornoemde een wijziging betreft die niet noodzakelijkerwijs samenvalt

met een wijziging van de bij de aanvraag van instemming te verstrekken gegevens, ligt implementatie in artikel 50 Bmfo niet voor de hand. Om deze reden is onder vernummering van het derde lid tot vierde lid een lid ingevoegd in artikel 2:117 Wft. Het vierde lid van artikel 2:117 Wft bevat een delegatiegrondslag voor de aan te leveren gegevens.

J, K en L (3:8, 3:9 en 3:9c)

De artikelen 3:8 en 3:9 Wft zien op de geschiktheidseis en betrouwbaarheidseis ten aanzien van beleidsbepalers. Met de wijzigingsrichtlijn wordt aan artikel 40 van de richtlijn solvabiliteit II een alinea toegevoegd, waarin wordt bepaald dat de leden van het bestuurlijk, beleidsbepalend en toezichthoudend orgaan van een verzekeraar geschikt en betrouwbaar moeten zijn. Omdat de geschiktheids- en de betrouwbaarheidseis reeds in de artikelen 3:8 en 3:9 Wft is geregeld, behoeft deze nieuwe richtlijnbepaling geen implementatie.

Naast artikel 40 stelt artikel 42, eerste lid, van de richtlijnlijn solvabiliteit II een geschiktheids- en betrouwbaarheidseis aan medewerkers met een sleutelfunctie. Blijkens de richtlijn betreffen dit de personen genoemd in artikel 41, tweede lid bis, van de richtlijn solvabiliteit II. Dit artikel wijst de risicobeheerfunctie, de actuariële functie, de compliancefunctie en de interne auditfunctie aan.

Deze definitie van sleutelfuncties in de richtlijn solvabiliteit II verschilt van het nationale «tweede echelon-begrip» uit de Wft. Het tweede echelon ziet op personen die een leidinggevende functie vervullen direct onder het echelon van de beleidsbepaler en verantwoordelijk zijn voor natuurlijke personen wier werkzaamheden het risicoprofiel van de onderneming wezenlijk kunnen beïnvloeden. Sleutelfunctiehouders kunnen hieronder vallen, maar het bestaande nationale tweede echelon-begrip is breder. Tot op heden volgde een geschiktheids- en betrouwbaarheidseis voor het tweede echelon bij verzekeraars niet uit de richtlijn solvabiliteit II.

Om de Wft in lijn te brengen met de artikelen 40 tot en met 42 van de richtlijn solvabiliteit II vervalt in zowel artikel 3:8, eerste lid, derde zin, Wft als 3:9, eerste lid, derde zin, Wft het woord «verzekeraar» waardoor het tweede echelon-begrip en de daarbij behorende vereisten uit de artikelen 3:8 en 3:9 niet meer gelden voor verzekeraars. Een geschiktheids- en betrouwbaarheidseis voor medewerkers met een sleutelfunctie wordt ondergebracht in een nieuw artikel 3:9c Wft. Hierin wordt bepaald dat medewerkers met een sleutelfunctie, onderworpen zijn aan een geschiktheids- en betrouwbaarheidseis. Hierbij gaat het om de hoofden, de zogeheten sleutelfunctiehouders, van de risicobeheerfunctie, de actuariële functie, de compliancefunctie en de interneauditfunctie, vergelijkbaar met de Implementatiewet kapitaalvereisten 2026.

In het tweede lid van artikel 3:9c Wft is geregeld dat de betrouwbaarheid van voornoemde medewerkers door DNB wordt vastgesteld en dat bij AMvB nadere regels worden gesteld over de wijze waarop de betrouwbaarheid wordt vastgesteld en welke feiten en omstandigheden meewegen in de beslissing daaromtrent. Het derde lid van artikel 3:9c Wft bevat een delegatiegrondslag, zodat nadere regels kunnen worden gesteld omtrent de geschiktheid.

M (3:18ac)

Op grond van artikel 3:18ac Wft controleert DNB periodiek de liquiditeitspositie van de verzekeraar. Indien geconstateerd wordt dat er materiële liquiditeitsrisico's bestaan, stelt DNB de betrokken verzekeraar hiervan in

kennis. Op deze kennisgeving wordt door de betrokken verzekeraar binnen zes weken schriftelijk gereageerd waarbij zij uitlegt hoe ze de materiële liquiditeitsrisico's denkt te mitigeren. Met artikel 3:18ac Wft wordt het eerste lid van artikel 144 ter van de richtlijn solvabiliteit II geïmplementeerd.

N (3:63)

Artikel 3:63 Wft schrijft voor dat de in het artikel genoemde financiële instellingen over voldoende liquiditeit beschikken. Met het nieuwe artikel 144bis, eerste lid, van de richtlijn solvabiliteit II wordt het vereiste van voldoende liquiditeit ook geïntroduceerd voor verzekeraars. Door verzekeraars toe te voegen aan de opsomming van financiële instellingen die over voldoende liquiditeit moeten beschikken, wordt het vereiste uit de richtlijn solvabiliteit II geïmplementeerd en kan DNB door middel van haar toezichtsbevoegdheden hierop toezien en handhaven. Eveneens kunnen door de toevoeging aan artikel 3:63, eerste lid, Wft bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld aan de liquiditeitsposities van verzekeraars op grond van het reeds bestaande derde lid van artikel 3:63 Wft.

O (3:97)

Artikel 3:97 Wft bevat het vereiste dat een verzekeraar een vvgb aanvraagt bij DNB alvorens bijvoorbeeld een dividenduitkering of beursgang uit te voeren.
In dit artikel ontbrak een lid dat stelt dat de aanvraag geschiedt door indiening van de aanvraag bij DNB onder opgaaf van bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te bepalen gegevens. Dit lid wordt nu ingevoegd. Welke benodigde gegevens bij de aanvraag moeten worden ingediend, wordt vastgelegd bij algemene maatregel van bestuur.

P (opschrift afdeling 3.5.1)

Afdeling 3.5.1 bevat bepalingen die zien op banken, beleggingsondernemingen, betaalinstellingen, elektronischgeldinstellingen, financiële holdings en gemengde financiële holdings. Omwille van de implementatie van de richlijnbepalingen omtrent macropudentieel toezicht uit de richtlijn solvabiliteit II in afdeling 3.5.1 Wft, wordt het opschrift uitgebreid met «verzekeraars».

Q (3:111a.2 e.v.)

Macroprudentieel toezicht

De artikelen 3:111a.2 en 3:111a.3 Wft vormen de implementatie van de artikelen 144 ter en 144 quater van de richtlijn solvabiliteit II. In deze bepalingen wordt uiteengezet welke bevoegdheden DNB heeft en welke maatregelen genomen kunnen worden als er zich in uitzonderlijke omstandigheden zwakke plekken in de liquiditeitspositie van een verzekeraar voordoen (artikel 144 ter van de richtlijn solvabiliteit II) of tijdens uitzonderlijke sectorbrede schokken (artikel 144 quater van de richtlijn solvabiliteit II).

De concrete bevoegdheden en maatregelen die DNB onder dergelijke omstandigheden kan uitoefenen zijn opgenomen in de artikelen 3:111a.2 en 3:111a.3 Wft, alsmede de processtappen die de bevoegdheidsuitoefening met zich brengt. De genoemde maatregelen uit artikel 144 quater, tweede lid, van de richtlijn solvabiliteit II betreffen een niet-limitatieve opsomming. Dit komt tot uitdrukking door de bewoording «ten minste».

Dit is overgenomen in artikel 3:111a.3, eerste lid, onderdeel b. Daarnaast zijn er in de artikelen 144 ter en 144 quater van de richtlijn solvabiliteit II een aantal vereisten geformuleerd waar de toezichthouder aan moet voldoen bij de bevoegdheidsuitoefening. Deze vereisten gelden voor DNB bij haar bevoegdheidsuitoefening via een dynamische verwijzing die is opgenomen in de aanhef van de artikelen 3:111a.2 en 3:111a.3 Wft naar de artikelen 144 ter en 144 quater van de richtlijn solvabiliteit II.

Overeenkomstig artikel 246 ter van de richtlijn solvabiliteit II zijn de macroprudentiële regels in de artikelen 144 ter en 144 quater van de richtlijn solvabiliteit II van toepassing op een deelnemende verzekeraar, verzekeringsholding of gemengde financiële holding. Dit artikel is geïmplementeerd in artikel 3:111a.4 Wft.

Bijzondere handhavingsmaatregelen voor verzekeringsholding en gemengde verzekeringsholding

Artikel 258 van de richtlijn solvabiliteit II bevat de handhavingsmaatregelen die DNB bij haar toezicht op de groepssolvabiliteit van een verzekeringsholding of gemengde financiële holding met zetel in Nederland kan opleggen. Het nieuwe tweede lid ter van artikel 258 van de richtlijn solvabiliteit II concretiseert de maatregelen die DNB kan opleggen aan een verzekeringsholding of een gemengde financiële holding.

Maatregelen bij verslechtering van de solvabiliteitspositie van verzekeraar

Artikel 136 bis van de richtlijn solvabiliteit II bevat de bevoegdheid voor DNB om onder voorwaarden bij verslechtering van de solvabiliteitspositie van een verzekeraar maatregelen op te leggen. Deze maatregelen hebben betrekking op het «voorbereidend crisisplan».

Alvorens de specifieke maatregelen te behandelden, wordt overeenkomstig de Implementatiewet herstel en afwikkeling verzekeraars[53] stilgestaan bij een «voorbereidend crisisplan»[54]. Een voorbereidend crisisplan is een plan dat wordt opgesteld door de verzekeraar en wordt ingediend bij DNB. In dit plan worden maatregelen omschreven die de verzekeraar kan nemen om haar (financiële) positie te verbeteren indien deze verslechtert of snel dreigt te verslechteren. Daarnaast stelt DNB als nationale afwikkelingsautoriteit in het kader van haar afwikkelingsplanning afwikkelingsplannen voor een selectie van verzekeringsondernemingen op. Een afwikkelingsplan beschrijft onder meer welke afwikkelingsmaatregelen genomen kunnen worden in een afwikkelingsscenario. Artikel 3:57c (nieuw) Wft regelt de verplichtingen ten aanzien van het begrip «voorbereidend crisisplan» en maakt onderdeel uit van de Implementatiewet herstel en afwikkeling verzekeraars.

In artikel 3:111a.6 Wft wordt artikel 136 bis van de richtlijn solvabiliteit II geïmplementeerd en wordt de bevoegdheid aan DNB toegekend om maatregelen op te leggen bij verslechtering van de solvabiliteitspositie van een verzekeraar. Deze bevoegdheid geldt in aanvulling op de bestaande bevoegdheden, waaronder de aanwijzingsbevoegdheden van DNB op grond van artikel 1:75 Wft en bevoegdheden op grond van artikel 3:137, eerste lid, onderdeel d, Wft.

---

[53] Implementatiewet richtlijn herstel en afwikkeling verzekeraars (KetenID WGK027580).

[54] Het equivalent voor banken en bepaalde beleggingsondernemingen wordt in de Wet op het financieel toezicht en Europese regelgeving aangeduid met de term «herstelplan». In de IRRD wordt het herstelplan of VCP aangeduid met de term «preventief herstelplan».

Op grond van artikel 3.111a.6, onderdeel a, Wft heeft DNB de bevoegdheid een verzekeraar te verplichten het voorbereidend crisisplan te actualiseren, indien de omstandigheden afwijken van de aannames die aan dat plan ten grondslag liggen.[55] Onderdeel b van dit artikel bepaalt dat DNB de uitvoering van maatregelen kan gelasten die in het voorbereidend crisisplan zijn opgenomen. Indien het plan overeenkomstig onderdeel a van het artikel is geactualiseerd, betreft dit tevens de geactualiseerde maatregelen.

De bepaling in onderdeel c van dit artikel voorziet in de situatie dat een verzekeraar nog niet over een voorbereidend crisisplan beschikt. In dat geval kan DNB de onderneming gelasten de oorzaken van de (waarschijnlijke) niet-naleving van de solvabiliteitseisen in kaart te brengen en een plan met herstelmaatregelen en een tijdschema op te stellen.

Tot slot bevat onderdeel d de bevoegdheid voor DNB om een verzekeraar of herverzekeraar te verplichten om het uitkeren van bonussen, variabele beloningen, dividend of het terugkopen van aandelen tijdelijk stop te zetten of te beperken als de financiële situatie van de onderneming verslechtert, conform artikel 136 van de richtlijn solvabiliteit II. De maatregelen in artikel 136 bis van de richtlijn solvabiliteit II beogen de financiële positie van de verzekeraar of herverzekeraar te herstellen en zij geen middelen uitgeeft die nodig zijn voor stabiliteit en herstel.

R (afdeling 3.5.1b)

Na artikel 3:131b Wft wordt afdeling 3.5.1b Wft ingevoegd met daarin de artikelen 3:131ba, 3:131bb en 3:131bc Wft. In artikel 3:131ba, eerste lid, Wft wordt definitie van «kleine en niet-complexe onderneming» zoals bedoeld in artikel 13, onderdeel 10 bis, van de richtlijn solvabiliteit II geïmplementeerd via een dynamische verwijzing. Daarnaast vormt artikel 3:131ba Wft samen met de artikelen 3:131bb en 3:131bc Wft de implementatie van de artikelen 29 bis tot en met 29 quinquies van de richtlijn solvabiliteit II.

Afdeling 3.5.1b Wft behandelt de evenredigheidmaatregelen voor verzekeraars met zetel in Nederland. Deze zien op de criteria en procedure voor de kennisgeving voor de indeling als kleine en niet-complexe levens-, schade- of herverzekeraar (artikel 3:131ba Wft) en het gebruik van evenredigheidsmaatregelen door een kleine en niet-complexe verzekeraar (artikel 3:131bb Wft) dan wel een niet kleine en niet-complexe («gewone») verzekeraar (artikel 3:131bc Wft).

Artikel 3:131ba Wft

Dit artikel is een implementatie van artikelen 29 bis en 29 ter van de richtlijn solvabiliteit II en bepaalt dat verzekeraars worden aangemerkt als kleine en niet-complexe verzekeraar, gebruik kunnen maken van evenredigheidsmaatregelen in het toezichtkader.

Het eerste lid van artikel 3:131ba Wft regelt de kennisgeving aan DNB door een verzekeraar om te worden aangemerkt als kleine en niet-complexe verzekeraar. Het tweede lid voorziet in een delegatiegrondslag om nadere eisen te stellen bij algemene maatregel van bestuur ten aanzien van de gegevens die bij de kennisgeving moeten worden verstrekt. Het derde lid bevat de bezwaartermijn en -gronden voor DNB. Daarnaast regelt het derde lid dat de verzekeraar bij het verstrijken van de

[55] Voor de uitwerking van het voorbereidend crisisplan wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij de Implementatiewet herstel en afwikkeling verzekeraard.

bezwaartermijn zonder dat door DNB bezwaar is gemaakt, als kleine en niet-complexe verzekeraar zal worden aangemerkt. DNB kan de indeling eerder bevestigen door middel van een besluit. Het vierde lid regelt de verplichtingen van de verzekeraar tot onverwijlde informatieverstrekking aan DNB indien zij niet langer voldoet aan artikel 29 bis, eerste lid, van de richtlijn solvabiliteit II. De toegang tot de evenredigheidsmaatregelen wordt geacht te vervallen na twee opeenvolgende jaren van het niet voldoen aan de criteria van artikel 29 bis, eerste lid, van de richtlijn solvabiliteit II, ongeacht het moment waarop de informatie door de verzekeraar is verstrekt aan de toezichthouder. Verder kan het voorkomen dat een verzekeraar die is aangemerkt als kleine en niet-complexe verzekeraar, komt te vallen onder de uitsluitingscriteria die zijn genoemd in artikel 29 bis, derde lid, van de richtlijn solvabiliteit II. Deze situatie is beschreven in het zesde lid. Ook dan moet de verzekeraar DNB hiervan onverwijld in kennisstellen. In het daarop volgende boekjaar heeft de betreffende verzekeraar geen toegang meer tot de evenredigheidsmaatregelen.

Artikel 3:131bb Wft

Dit artikel is een implementatie van artikel 29 quater van de richtlijn solvabiliteit II en bepaalt dat verzekeraars die zijn ingedeeld als kleine en niet-complexe verzekeraar, gebruik kunnen maken van de in het artikel opgesomde evenredigheidsmaatregelen. Zo wordt voor kleine en niet-complexe verzekeraars ten aanzien van de rapportagevereisten de frequentie van het regulier toezichtrapport (RSR) in de wijzigingsrichtlijn verlengd tot maximaal vijf jaar, mits dit door de toezichthouder wordt toegestaan. In de SFCR hoeven kleine en niet-complexe verzekeraars alleen de kwantitatieve gegevens te publiceren die relevant zijn voor marktprofessionals, met een volledige rapportage om de drie jaar. Voor wat betreft de governance wordt in de wijzigingsrichtlijn bepaald dat verantwoordelijken voor de sleutelfuncties, risicomanagement, actuarieel en compliance bij kleine en niet-complexe verzekeraars ook andere sleutelfuncties mogen vervullen, mits er geen belangenverstrengeling optreedt en aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. Ook mogen deze sleutelfunctionarissen bij kleine en niet-complexe verzekeraars lid zijn van het bestuurlijk, beleidsbepalend of toezichthoudend orgaan. Beoordelingen van risicomanagement- en interne controlebeleidslijnen kunnen tevens minder frequent plaatsvinden, met een minimum van elke vijf jaar. Verder mogen kleine en niet-complexe verzekeraars een ORSA om de twee jaar uitvoeren in plaats van jaarlijks en hoeven zij hierbij geen macroprudentiële overwegingen en geen verplichte klimaatveranderingsscenario's mee te nemen. Bij de technische voorzieningen kunnen kleine en niet-complexe verzekeraars een deterministische waardering gebruiken voor levensverzekeringen met opties en garanties die als niet materieel worden beschouwd. Verder hoeven kleine en niet-complexe verzekeraars geen specifiek plan voor het beheer van liquiditeitsrisico op te stellen. Ten slotte mogen kleine en niet-complexe verzekeraars een vereenvoudigde berekening van de SCR gebruiken voor bepaalde risicomodules, mits aan specifieke voorwaarden wordt voldaan.

Tevens kunnen evenredigheidsmaatregelen worden gebruikt op grond van door de Commissie vastgestelde gedelegeerde handelingen die uitdrukkelijk van toepassing zijn op een kleine en niet-complexe verzekeraar overeenkomstig artikel 29 quater van de richtlijn solvabiliteit II. Het tweede lid van artikel 3:131bb Wft biedt de bevoegdheid voor DNB om een kleine en niet-complexe verzekeraar te verplichten af te zien van evenredigheidsmaatregelen indien sprake is van ernstige zorgen over het risicoprofiel van de verzekeraar. Deze bevoegdheid kan worden gebruikt wanneer zij vaststellen dat niet langer wordt voldaan aan het solvabili-

teitskapitaalvereiste, wanneer er een risico is op niet-naleving van het solvabiliteitskapitaalvereiste, wanneer het risicoprofiel van een onderneming wezenlijk verandert of wanneer het bestuurssysteem van een verzekeraar ineffectief is. Dit betreft een implementatie van artikel 29 quater, tweede lid, van de richtlijn solvabiliteit II.

Bovengenoemde maatregelen zijn bedoeld om de administratieve lasten voor kleine en niet-complexe verzekeraars te verlichten, terwijl een passend niveau van toezicht en risicobeheer wordt gehandhaafd. In afwijking van bovenstaande proportionaliteitmaatregelen, hebben toezichthoudende autoriteiten, wanneer zij ernstige zorgen hebben over het risicoprofiel van een kleine en niet-complexe verzekeraars, de bevoegdheid om de betrokken verzekeraar te verplichten om af te zien van het gebruik van een of meer proportionaliteitsmaatregelen.

Artikel 3:131bc Wft

Dit artikel, dat de implementatie vormt van artikel 29 quinquies van de richtlijn solvabiliteit II, biedt de mogelijkheid voor verzekeraars die niet zijn aangemerkt als kleine en niet-complexe verzekeraar, ook onder voorwaarden gebruik te maken van bepaalde evenredigheidsmaatregelen zoals bedoeld in artikel 29 quinquies van de richtlijn solvabiliteit II. Hiertoe moet de betrokken verzekeraar voorafgaand aan het gebruik van de evenredigheidsmaatregelen goedkeuring vragen aan DNB. Het aanvraag tot goedkeuring bevat een lijst van de voorgenomen evenredigheidsmaatregelen, onderbouwd met de redenen waarom het gebruik hiervan gerechtvaardigd is in verhouding tot de aard, omvang en complexiteit van de risico's die inherent zijn aan de bedrijfsactiviteiten van de onderneming. Daarnaast bevat de aanvraag alle andere materiële informatie over het risicoprofiel van de verzekeraar en een verklaring dat de onderneming geen strategische verandering zal plannen die binnen drie jaar gevolgen zou hebben voor het risicoprofiel van de verzekeraar. Met deze bepaling voorziet het toezichtkader in een meer proportionele toepassing van vereisten voor alle verzekeraars die onder het toepassingsbereik van de richtlijn solvabiliteit II vallen.

De aanvraagprocedure voor een verzekeraar die niet kan worden aangemerkt als kleine en niet-complexe verzekeraar alsmede de delegatiegrondslag voor de aan te leveren gegeven en de beslistermijn zijn geregeld in het eerste tot en met het derde lid van artikel 3:131bc Wft. Op grond van het vierde lid kan DNB aanvullende informatie vragen aan de verzekeraar. Het vijfde en zesde lid voorzien in de mogelijkheid voor DNB om de eerder verleende toestemming in te trekken of te wijzigen indien het risicoprofiel wijzigt, en leggen een informatieplicht op aan de verzekeraar bij het beëindigen van het gebruik van de evenredigheidsmaatregelen.

S (3:137)

Artikel 3:137 Wft bevat de mogelijkheid voor DNB om de beschikkingsbevoegdheid van de verzekeraar te beperken in een aantal gevallen. Ten eerste in het geval de verzekeraar niet meer voldoet aan het minimumkapitaalvereiste. Overeenkomstig het gewijzigde artikel 139, derde lid, van de richtlijn solvabiliteit II is in artikel 3:137, eerste lid, onderdeel c, Wft toegevoegd dat DNB alleen de beschikkingsbevoegdheid kan inperken als binnen twee maanden na de constatering als bedoeld in artikel 3:53, zesde lid, Wft geen liquidatieprocedure is geopend.

Artikel 3:137 Wft bevat tevens, in het eerste lid, onderdeel d, de mogelijkheid voor DNB om de beschikkingsbevoegdheid van de verzekeraar te beperken in het geval van een verslechtering van de solvabiliteitspositie van de verzekeraar. De bevoegdheden die DNB krijgt op grond van het nieuwe artikel 3:111a.6 (zoals o.a. de verplichting tot actualisatie van het voorbereidend crisisplan of de verplichting om het uitkeren van bonussen e.d. tijdelijk stop te zetten) blijven hiernaast onverminderd gelden en vormen een aanvulling op de bestaande aanwijzingsbevoegdheden van DNB op grond van artikel 1:75 Wft.

T (3:267d)

Artikel 132, eerste tot en met vierde lid, van de richtlijn solvabiliteit II bevat de prudent person-regel ten aanzien van het beleggingsbeleid van verzekeraars. Deze bepalingen zijn geïmplementeerd in artikel 3:267d Wft en artikel 118 Bpr.

Met de wijzigingsrichtlijn worden aan artikel 132 van de richtlijn solvabiliteit II een aantal leden toegevoegd. Deze nieuwe leden specificeren met welke onderwerpen, al dan niet op verzoek van DNB, rekening moet worden gehouden bij besluiten over de beleggingsstrategie.

Omdat de term beleggingsstrategie door de wijzigingsrichtlijn wordt geïntroduceerd, is deze term opgenomen in artikel 3:267d, eerste lid, Wft. Daarbij worden beleggingsbeslissingen beschouwd als onderdeel van het beleggingsbeleid of de beleggingsstrategie.

Voorts is van de gelegenheid gebruikgemaakt om de prudent person-regel te verduidelijken door een dynamische verwijzing naar artikel 132 van de richtlijn solvabiliteit II op te nemen.

U (3:270)

Uit artikel 214, tweede lid, van de richtlijn solvabiliteit II volgt dat een toezichthouder kan besluiten dat een onderneming van groepstoezicht wordt uitgesloten. Op basis hiervan kan DNB als groepstoezichthouder bepalen een onderneming niet te betrekken in het toezicht omdat het in het licht van de doeleinden van groepstoezicht van te verwaarlozen betekenis is. In de wijzigingsrichtlijn wordt nader gespecificeerd aan welke voorwaarden voldaan moet zijn.

In het nieuwe artikel 3:270, eerste lid, Wft wordt in onderdeel b een dynamische verwijzing toegevoegd naar het bepaalde in artikel 214, tweede lid, van de richtlijn solvabiliteit II, waar invulling wordt gegeven aan de term «te verwaarlozen betekenis». In het tweede lid van artikel 3:270 Wft wordt verduidelijkt dat wanneer een groep onder groepstoezicht valt op grond van artikel 3:285, eerste tot en met het derde lid, Wft en wanneer een moeder- of dochteronderneming daarvan ook de uiteindelijke deelnemende onderneming is van een andere groep, die andere groep beschouwd wordt als onderdeel van de reeds bepaalde groep. Dit betreft een implementatie van artikel 214, vierde lid, van de richtlijn solvabiliteit II.

V (3:272b)

Zoals eerder beschreven bij de artikelen 3:8, 3:9 en 3:9c Wft (zie onderdelen J, K en L) wordt het tweede echelonbegrip voor verzekeraars vervangen door bij de verzekeraar werkzame medewerkers met een sleutelfuncties, als bedoeld in artikel 41, tweede lid bis, van de richtlijn solvabiliteit II. De geschiktheids- en betrouwbaarheidseis die voor deze

medewerkers geldt, is geregeld in een nieuw artikel 3:9c. Om deze reden wordt een nieuw artikel 3:272b Wft ingevoegd om artikel 3:9c Wft van overeenkomstige toepassing te verklaren op gemengde financiële holdings en verzekeringsholdings nu deze ondernemingen onder het bereik van de artikelen 40 tot en met 42 van de richtlijn solvabiliteit II vallen.

W (3:273)

Artikel 3:273 Wft omschrijft de informatieplicht van een holding met zetel in Nederland bij wijzigingen van geschiktheid en betrouwbaarheid van dagelijkse beleidsbepalers. Omdat in het onderhavige wetsvoorstel een separaat artikel 3:9c Wft is toegevoegd waarin de geschiktheid- en betrouwbaarheidseis voor medewerkers met een sleutelfunctie is geregeld, wordt de informatieplicht uit artikel 3:273, eerste lid, Wft daarmee aangevuld.

X (3:285)

Uit artikel 3:285, derde lid, Wft volgt dat verzekeringsrichtlijngroepstoezicht wordt uitgeoefend op een Nederlandse herverzekeraar, levensverzekeraar of schadeverzekeraar waarvan de moederonderneming een gemengde financiële holding of verzekeringsholding met zetel in een staat die geen lidstaat is of een niet-Europese herverzekeraar, levensverzekeraar of schadeverzekeraar is. In het derde lid van artikel 3:285 Wft wordt in de opsomming «artikel 3:288g» geschrapt. Artikel 3:288g Wft komt inhoudelijk overeen met artikel 265 van de richtlijn solvabiliteit II en regelt dat toezicht wordt uitgeoefend op intragroepsovereenkomsten en -posities in een richtlijngroep waarvan een gemengde verzekeringsholding deel uitmaakt. Daarmee wordt het onterecht in artikel 3:285, derde lid, Wft genoemd aangezien dat artikel betrekking heeft op andere entiteiten.

Artikel 3:285, vijfde lid, Wft betreft een implementatie van artikel 213, tweede lid, van de richtlijn solvabiliteit II. In het vijfde lid van artikel 3:285 Wft wordt in de eerste volzin het woord «die» geschrapt. Een eerdere wijziging van dit artikel is nog niet in artikel 3:288a Wft verwerkt.[56]

Y (3:285.0 en 3:285.1)

Een verzekeringsholding of gemengde financiële holding dient op basis van artikel 213 ter van de richtlijn solvabiliteit II ervoor te zorgen dat interne regelingen en taakverdelingen binnen de groep effectief zijn vastgesteld met het oog op de naleving van de richtlijn solvabiliteit II. Zie in dat licht mede overweging 79 van de richtlijn solvabiliteit II. Ook moet de structuur van de groep het groepstoezicht niet belemmeren. Als aan deze voorwaarden niet wordt voldaan, kan de groepstoezichthouder de holding verplichten om interne regelingen te wijzigen of andere passende toezichtmaatregelen opleggen. In gevallen waar de groepsstructuur het toezicht belemmert, kunnen toezichthouders een herstructurering van de groep eisen. Deze maatregelen worden alleen in uitzonderlijke gevallen genomen, na raadpleging van EIOPA en andere betrokken toezichthoudende autoriteiten. Een vergelijkbare bevoegdheid voor de toezichthouder bestaat indien de structurele organisatie van een groep, die is geïdentificeerd op grond van een van de andere in de richtlijn solvabiliteit II aangeduide relaties, het doeltreffend toezicht op de groep belemmert.

[56] Stb. 2013, 408, p. 12.

Bovengenoemde additionele vereisten voor groepen en bevoegdheden van de groepstoezichthouder worden geïmplementeerd in artikel 3:285.0 Wft voor wat betreft de situatie waarbij een groep bestaat uit een holding met daaraan verbonden ondernemingen, overeenkomstig artikel 213 ter, eerste en tweede lid, van de richtlijn solvabiliteit II. Voor de situatie waarbij er sprake is van een horizontale groep die is geïdentificeerd op grond van een van de andere in de richtlijn solvabiliteit II aangeduide relaties, overeenkomstig artikel 213 ter, derde lid, van de richtlijn solvabiliteit II zijn voornoemde additionele vereisten respectievelijk bevoegdheden opgenomen in artikel 3:285.1 Wft.

Artikel 258, tweede lid bis, laatste volzin, van de richtlijn solvabiliteit II formuleert dat DNB bij de toepassing van toezichtmaatregelen in geval van een gemengde financiële holding met name rekening houdt met de effecten zowel op het financieel conglomeraat als geheel als op zijn verbonden gereglementeerde ondernemingen. Deze bepaling is verwerkt als artikel 3:285.0, derde lid, Wft en artikel 3:285.1, tweede lid, Wft.

Z (3:288.0 en 3:288.1 Wft)

Uit artikel 13, onderdelen 15 en 16, in combinatie met artikel 214, vijfde en zesde lid, van de richtlijn solvabiliteit II volgt dat een groep wordt vastgesteld wanneer ondernemingen onder centrale leiding staan, ook als zij tot meerdere groepen behoren. In dat geval dient de groep één onderneming aan te wijzen als moederonderneming die verantwoordelijk is voor naleving van de regels die voor de groepen gelden. Artikel 214, zesde lid, van de richtlijn solvabiliteit II bevat nadere regels voor de situatie dat de groep dit nalaat, of dat de groepstoezichthouder aanleiding ziet om een andere moederonderneming aan te wijzen. Artikel 3:288.0 Wft bevat de implementatie van artikel 214, vijfde en zesde lid, van de richtlijn solvabiliteit II.

Artikel 3:288.1 Wft strekt tot implementatie van artikel 213 bis van de richtlijn solvabiliteit II, waarin het gebruik van evenredigheidsmaatregelen op groepsniveau wordt geregeld voor een kleine en niet-complexe richtlijngroep als bedoeld in artikel 13, onderdeel 10 ter, van de richtlijn solvabiliteit II.

Het eerste lid van artikel 3:288.1 Wft bepaalt dat DNB, als groepstoezichthouder, op aanvraag kan instemmen met de indeling van een verzekeringsrichtlijngroep als kleine en niet-complexe richtlijngroep. Om te kunnen worden ingedeeld als kleine en niet-complexe richtlijngroep dient te worden voldaan aan de technische criteria uit het eerste, derde en vierde lid van artikel 213 bis van de richtlijn solvabiliteit II. Artikel 213 bis, vierde lid, van de richtlijn solvabiliteit II sluit bepaalde groepen categorisch uit van de kwalificatie als kleine en niet-complexe richtlijngroep, waaronder financiële conglomeraten en verzekeringsrichtlijngroepen die een intern model hanteren bij de berekening van hun solvabiliteitsvereiste. Deze criteria worden van overeenkomstige toepassing verklaard in artikel 3:288.1, eerste lid, Wft.

De aanvraag en procedure is gelijkgesteld aan die van artikel 3:131ba Wft, die ziet op de indeling van een individuele verzekeraar als klein en niet-complex. Dit tweede lid van artikel 3:288.1 Wft betreft een implementatie van artikel 213 bis, tweede lid, van de richtlijn solvabiliteit II.

In het derde lid van artikel 3:288.1 Wft worden de inhoudelijke evenredigheidsmaatregelen en specifieke voorwaarden daaraan voor een kleine en niet complexe verzekeraar eveneens van toepassing verklaard voor een kleine en niet-complexe verzekeringsrichtlijngroep. Evenredigheidsmaat-

regelen op groepsniveau gelden in de context van groepstoezicht, mits de groep als geheel voldoet aan de criteria voor een kleine en niet-complexe verzekeringsrichtlijngroep. Dit laat de toepassing van dezelfde evenredigheidsmaatregelen op individueel niveau onverlet. Deze bepaling betreft een implementatie van artikel 213 bis, vijfde lid, van de richtlijn solvabiliteit II.

AA (3:288a)

Artikel 212, eerste lid, onderdeel f bis, van de richtlijn solvabiliteit II bevat het begrip «holding van verzekerings- en herverzekeringsondernemingen van derde landen». Dit betreft een moederonderneming die geen verzekeringsholding of gemengde financiële holding is en waarvan de hoofdactiviteit bestaat uit het verwerven en houden van dochterondernemingen die uitsluitend of hoofdzakelijk niet-Europese levensverzekeraars, schadeverzekeraars of herverzekeraars zijn. Zij dient bij de berekening van de groepssolvabiliteit rekening te houden met artikel 220, derde lid, in combinatie met artikel 228, eerste lid, van de richtlijn solvabiliteit II. Het reeds bestaande artikel 3:288a, eerste lid, Wft bevat de grondslag om op besluitniveau nadere regels te maken voor de berekening van het solvabiliteitskapitaalvereiste van de verzekeringsrichtlijngroep door een Nederlandse herverzekeraar, levensverzekeraar of schadeverzekeraar die een deelnemende onderneming is in een Nederlandse herverzekeraar, levensverzekeraar of schadeverzekeraar, in een Europese herverzekeraar, levensverzekeraar of schadeverzekeraar of in een niet-Europese herverzekeraar, levensverzekeraar of schadeverzekeraar. In het nieuw ingevoegde derde lid van artikel 3:288a Wft wordt het tweede lid uit hetzelfde artikel van overeenkomstige toepassing verklaard voor een moederonderneming die geen verzekeringsholding of gemengde financiële holding van niet-Europese verzekeraars als bedoeld in artikel 212, eerste lid, onderdeel f bis, van de richtlijn solvabiliteit II.

In het nieuwe vijfde lid wordt in de opsomming artikel 3:57, vijfde lid, vervangen door artikelen 3:57, vierde lid, Wft. Een eerdere vernummering van dit artikel is niet in artikel 3:288a Wft verwerkt.[57]

BB (3:288c)

Artikel 3:288c Wft is overbodig omdat de categorie van een Nederlandse herverzekeraar, levensverzekeraar of schadeverzekeraar die een dochteronderneming is van een gemengde financiële holding of verzekeringsholding reeds onder de reikwijdte van artikel 3:288b Wft valt met betrekking tot de groepssolvabiliteit. Artikel 3:288b Wft betreft aldus reeds een implementatie van artikel 243 van de richtlijn solvabiliteit II, dat bepaalt dat de artikelen 236 tot en met 242 van de richtlijn solvabiliteit II van overeenkomstige toepassing zijn op een Nederlandse verzekeraar die een dochteronderneming is van een verzekeringsholding of een gemengde financiële holding.

CC (3:288e)

Artikel 3:288e Wft regelt de situatie waarin DNB groepstoezichthouder is, tenzij anders aangegeven, zoals bepaalt in het eerste en vijfde lid. Significante risicoconcentraties op het niveau van de groep moeten worden gemeld bij de groepstoezichthouder. Wat een significante risicoconcentratie is, bepaalt de groepstoezichthouder in overleg met de andere betrokken toezichthoudende instanties en de verzekeringsrichtlijngroep, aan de hand van de in het zesde lid genoemde eisen. Het gewijzigd

[57] Stb. 2013, 228, p. 67–68.

artikel 244, derde lid, van de richtlijn solvabiliteit II bepaalt dat naast de al bepaalde drempels op basis van het solvabiliteitsvermogen of de technische voorzieningen, ook het in aanmerking komend eigen vermogen, andere kwantitatieve of kwalitatieve risicogebaseerde criteria die passend worden geacht, of een combinatie daarvan worden meegewogen. Deze zinssnede wordt additioneel opgenomen in artikel 3:288e, zesde lid, Wft.

DD (3:288f)

Artikel 3:288f Wft is een implementatie van artikel 245 van de richtlijn solvabiliteit II. Een verzekeringsrichtlijngroep dient ten minste eenmaal per jaar alle significante intragroepsovereenkomsten en -transacties te rapporteren aan de groepstoezichthouder. Het vierde lid van artikel 3:288f Wft bepaalt dat DNB, indien zij groepstoezichthouder is, kan voorschrijven welke categorieën van intragroepsovereenkomsten en -posities de groep in elk geval moet rapporteren. In het gewijzigde artikel 245 van de richtlijn solvabiliteit II is opgenomen dat naast de gedefinieerde intragroeptransacties toezichthoudende autoriteiten kunnen verlangen, indien gerechtvaardigd, dat groepen ook intragroeptransacties rapporteren waarbij andere ondernemingen dan verzekeraars en herverzekeraars, verzekeraars en herverzekeraars van derde landen, verzekeringsholdings en gemengde financiële holdings betrokken zijn. Deze bepaling is door middel van een dynamische verwijzing opgenomen in het vijfde lid. Het eerdere vijfde lid is vernummerd tot het zesde lid. Hiermee wordt de laatste volzin van artikel 245, derde lid, van de richtlijn solvabiliteit II geïmplementeerd. In het voorheen geldende vijfde lid van artikel 3:288f Wft werd abusievelijk verwezen naar artikel 3:288e, derde tot en met zesde lid, Wft. Deze verwijzing is onjuist gebleken. Het nieuwe zesde lid bevat nu de juiste verwijzing, namelijk naar artikel 3:288e, vijfde tot en met zevende lid, Wft. Tevens wordt door het nieuwe zesde lid van artikel 3:288f Wft artikel 245, derde lid, van de richtlijn solvabiliteit II geïmplementeerd.

EE (3:288g)

Dit artikel betreft een implementatie van artikel 265 van de richtlijn solvabiliteit II. Op grond van het eerste lid van artikel 3:288g Wft wordt toezicht uitgeoefend op intragroepsovereenkomsten en -posities ingeval een Nederlandse herverzekeraar, levensverzekeraar of schadeverzekeraar een dochteronderneming is van een gemengde verzekeringsholding. In de wijzigingsrichtlijn wordt een bepaling ingevoegd, waarin een gedetailleerdere aanpak wordt uitgewerkt voor de behandeling van moederonderneming uit andere financiële sectoren bij de berekening van de groepssolvabiliteit van (her)verzekeraars.

In artikel 3:288g, eerste lid, Wft wordt een dynamische verwijzing opgenomen naar de betreffende richtlijnbepaling (artikel 265, eerste lid bis, van de richtlijn solvabiliteit II). Daarnaast wordt in de opsomming van het tweede lid het aangehaalde artikel 3:295 Wft geschrapt. Genoemd artikel is namelijk per 1 januari 2014 vervallen.

FF en GG (3:288h t/m 3:288hc)

Artikel 3:288h, eerste lid, Wft verklaart een aantal bepalingen van overeenkomstige toepassing op het niveau van de verzekeringsrichtlijngroep. Ter herstel van eerdere omissies en ter implementatie van bepaalde bepalingen uit de wijzigingsrichtlijn zouden een aantal bepalingen aan artikel 3:288h Wft moeten worden toegevoegd. Omwille van de leesbaarheid is artikel 3:288h gesplitst in meerdere nieuwe artikelen waarin tevens nieuwe richtlijnbepalingen zijn geïmplementeerd.

De toevoeging in het eerste lid van de verwijzing naar artikel 3:72, vijfde lid, Wft creëert een delegatiegrondslag voor artikel 4f Btfg, zodat een grondslag bestaat om nadere regels met betrekking tot de jaar- en kwartaalstaten van groepen vast te stellen. De toevoeging van artikel 3:72, zevende lid, Wft zorgt ervoor dat de reeds bestaande auditverplichtingen voor individuele verzekeraars ook gelden voor verzekeringsrichtlijn-groepen.

Artikel 3:288h, tweede lid, Wft bevat implementatie van het gewijzigde artikel 246 van de richtlijn solvabiliteit II. Dit gewijzigde artikel uit de richtlijn solvabiliteit II stelt aanvullende regels ten aanzien van het governancesysteem van groepen. Het governancesysteem van de groep bestrijkt alle deelnemende (her)verzekeraars, moederondernemingen, en verbonden ondernemingen die onder het groepstoezicht vallen. Dit systeem moet ervoor zorgen dat risicobeheer- en interne controlesys-temen consistent worden toegepast op het niveau van de groep, zodat deze gecontroleerd kunnen worden. De uiteindelijke moederonderneming draagt de eindverantwoordelijkheid voor de naleving van de wet- en regelgeving binnen de groep, terwijl elke onderneming binnen de groep verantwoordelijk blijft voor haar eigen naleving van de vereisten.

Het risicobeheersysteem binnen de groep moet ten minste alle verzekerings- en herverzekeringsactiviteiten dekken, evenals wezenlijke niet-verzekeringsactiviteiten, en de risico's die daaruit voortvloeien. Er moet regelmatig controle plaatsvinden van de activiteiten van de verbonden ondernemingen, met aandacht voor de aard, omvang en complexiteit van de risico's die zij genereren. De deelnemende onder-neming of holding moet zorgen voor consistente en transparante beleidslijnen die op alle gereguleerde ondernemingen binnen de groep van toepassing zijn.

Daarnaast voegt de wijzigingsrichtlijn toe dat een groep moet beschikken over een solide governance, met een duidelijke organisatiestructuur, transparante verantwoordelijkheden en taakverdelingen. Het doel is onder andere om belangenconflicten te voorkomen of te beheren. De personen die verantwoordelijk zijn voor sleutelfuncties binnen de groep moeten duidelijk worden aangewezen en hun rollen en verantwoordelijkheden moeten op groepsniveau gescheiden zijn van die op het niveau van de individuele ondernemingen.

Het voormalig zesde tot en met het achtste lid van artikel 3:288h Wft wordt verplaatst naar artikel 3:288hc, eerste, tweede en vierde lid. Het derde lid van artikel 3:288hc Wft is een implementatie van artikel 246, vierde lid, van de richtlijn solvabiliteit II. Hierin wordt geregeld dat de groepsbrede beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit alle verzekerings-, herverzekerings- en belangrijke niet-verzekeringsactiviteiten van de groep omvatten. Daarbij worden ook alle bijbehorende risico's meegenomen, alsook de onderlinge afhankelijkheden en relaties daartussen.

HH (3:288i)

Artikel 3:288i Wft bepaalt dat de verzekeringsrichtlijngroep op het niveau van de groep een verslag over de solvabiliteit en de financiële toestand openbaar dient te maken. Hiermee wordt artikel 256 van de richtlijn solvabiliteit II geïmplementeerd. Het gewijzigde artikel 256 formuleert tevens de verplichting om de genoemde informatie binnen 24 weken na het einde van het boekjaar van de onderneming openbaar te maken. Deze verplichting wordt door middel van een dynamische verwijzing in artikel 3:288i, eerste lid, eerste volzin, Wft geïmplementeerd.

II (3:288k)

Artikel 3:288k Wft vormt de implementatie van artikel 262, tweede en derde lid, van de richtlijn solvabiliteit II. Op basis van het vierde lid van artikel 3:288k Wft heeft DNB bevoegdheid om ten aanzien van een verzekeringsrichtlijngroep, waarvan de moederonderneming haar zetel buiten de Europese Unie heeft andere methoden toe te passen in plaats van het richtlijngroepstoezicht zoals omschreven in de richtlijn solvabiliteit II. In het gewijzigde artikel 262 van de richtlijn solvabiliteit II wordt nader gedefinieerd onder welke doelstellingen DNB een of meer andere methoden kan toepassen. Tevens bevat artikel 262, derde lid, van de richtlijn solvabiliteit II een aantal methoden die DNB in dat geval kan toepassen. De in artikel 262, tweede en derde lid, van de richtlijn solvabiliteit II genoemde doelstellingen en methoden worden geïmplementeerd door een dynamische verwijzing in 3:288k, vierde lid, Wft.

JJ (3a:80f.)

Titel IV (artikelen 267 tot en met 296) van de richtlijn solvabiliteit II regelt de sanering en liquidatie van verzekeraars. In de wijzigingsrichtlijn is er in deze titel een bepaling opgenomen voor de situatie dat de IRRD en de richtlijn solvabiliteit II met elkaar samenlopen. Op grond van artikel 267 van de richtlijn solvabiliteit II zullen voortaan de regels uit hoofdstuk I (toepassingsgebied en begripsomschrijvingen), II (saneringsmaatregelen) en IV (gemeenschappelijke bepalingen) van titel IV van de richtlijn solvabiliteit II van toepassing zijn bij de afwikkeling van herverzekeraars, verzekeringsholdings en gemengde financiële holdings. Deze bepaling uit de wijzigingsrichtlijn wordt geïmplementeerd in een nieuw artikel 3a:80f Wft. Hiermee wordt bewerkstelligd dat de reikwijdte van de relevante nationaalrechtelijke bepalingen omtrent afwikkeling ook de afwikkeling van herverzekeraars, verzekeringsholdings en gemengde financiële holdings omvat. Opgemerkt wordt dat uit de tekst van de wijzigingsrichtlijn blijkt dat de uitbreiding van het toepassingsbereik van de richtlijn solvabiliteit II alleen geldt voor sanering (afwikkeling) van herverzekeraars, verzekeringsholdings en gemengde financiële holdings en niet voor liquidatie hiervan.

KK (bijlage branches)

Vanwege het uittreden van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie wordt in de Bijlage branches in het onderdeel «4. Permanent Health Insurance» de verwijzing naar het Verenigd Koninkrijk geschrapt. Hierdoor worden niet-opzegbare langlopende ziekteverzekeringen gesloten met ingezetenen van het Verenigd Koninkrijk niet langer als afzonderlijke branche erkend onder het toezichtskader van de Wft, waardoor deze verzekeringsactiviteit niet meer mag worden uitgevoerd.

LL (bijlage bij 1:79 en 1:80)

Teneinde de toezichthouders de mogelijkheid tot handhaving te geven worden aan de bijlagen bij de artikelen 1:79 en 1:80 Wft verwijzingen opgenomen naar de nieuwe artikelen 3:18ac, vierde lid, 3:111a.2, 3:111a.3, 3:111a.4, 3:111a.5, 3:111a.6, 3:131ba, 3:131bb, 3:131bc, 3:270, 3:285.0, 3:285.1, 3:288.0, 3:288.1, 3:288ha, 3:288hb en 3:288hc Wft. Tevens worden artikelen 3:8 en 3:288f Wft aangepast gezien de wijzigingen daarin. Opgemerkt wordt dat de kennelijke verschrijving in de verwijzing naar artikel 3:8, vijfde lid, Wft hierbij wordt hersteld.

ARTIKEL II (overgangsrecht)

Voor een toelichting op de bepalingen die betrekking hebben op het overgangsrecht wordt verwezen naar paragraaf 8 van het algemeen deel van deze toelichting. In dit verband wordt opgemerkt dat de overgangsbepaling in het eerste lid van toepassing is op verzekeraars die uiterlijk op 28 januari 2025 gebruikmaakten van evenredigheidsmaatregelen binnen het bestaande raamwerk van de richtlijn solvabiliteit II. Zo kan DNB binnen de huidige kaders van de richtlijn solvabiliteit II proportioneel invulling geven aan het toezicht op verzekeraars, bijvoorbeeld met betrekking tot de frequentie van de ORSA-rapportage of het combineren van sleutelfuncties.[58] Deze verzekeraars mogen de reeds toegepaste maatregelen gedurende maximaal vier boekjaren blijven voortzetten. Gedurende deze overgangsperiode hoeven zij nog niet te voldoen aan de nieuwe vereisten die voortvloeien uit de artikelen 3:131ba tot en met 3:131bc Wft.

Het tweede lid voorziet in een verlenging van de beslistermijn voor DNB bij een verzoek op grond van de artikelen 3:131ba en 3:131bc Wft tot het toepassen van evenredigheidsmaatregelen. Voor verzoeken die DNB vóór 31 juli 2027 ontvangt, wordt de reguliere beslistermijn tijdelijk verlengd van twee naar vier maanden.

ARTIKEL III (inwerkingtreding)

De omzettingsbepaling van de wijzigingsrichtlijn bepaalt wanneer de richtlijn van toepassing wordt. Om de inwerkingtreding van de onderhavige implementatiewet en de daarmee samenhangende implementatiebesluit- en regeling gelijk te laten lopen wordt de inwerkingtreding bij koninklijk besluit geregeld.

De Minister van Financiën,
E. Heinen

[58] Zie artikel 29, derde lid, van de richtlijn solvabiliteit en artikel 271, tweede lid, van de gedelegeerde verordening.

BIJLAGE: **TRANSPONERINGSTABELLEN**

Afkortingen:

Awb = Algemene wet bestuursrecht

Bbbfs = Besluit bestuurlijke boetes financiële sector

Bpr = Besluit prudentiële regels Wft

BGfo = Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft

BMfo = Besluit Markttoegang financiële ondernemingen Wft

Fw = Faillissementswet

Rtt = Regeling taakuitoefening toezichthouders Wft

Wbft = Wet bekostiging financieel toezicht 2019

Wft = Wet op het financieel toezicht

Transponeringstabel behorende bij Richtlijn (EU) 2025/2 tot wijziging van Richtlijn 2009/138/EG wat betreft evenredigheid, kwaliteit van het toezicht, rapportage, langetermijngarantiemaatregelen, macroprudentiële instrumenten, duurzaamheidsrisico's, groepstoezicht en grensoverschrijdend toezicht, en tot wijziging van de Richtlijnen 2002/87/EG en 2013/34/EU

Bepaling EU-regeling	**Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling** *(Toelichting indien niet geïmplementeerd of naar zijn aard geen implementatie behoeft)*	**Omschrijving beleidsruimte**	**Toelichting**
2, lid 3, punt a	Behoeft geen implementatie	Geen	
4, eerste lid, punten a), b), en c)	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 1:1 Wft (definitie *verzekeraar met beperkte risico-omvang*)	Geen	
6, eerste lid, onderdeel a	1:6, derde lid, onder twee, Wft	Geen	
6, tweede lid	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 1:6, lid 1, Wft	Geen	
6, derde lid (geschrapt)	Behoeft geen implementatie.	Geen	
8, punt 3 vervalt	Behoeft geen implementatie	Geen	
13, punt 7	Behoeft geen implementatie	Geen	
13, punt 10 bis	Afdeling 3.5.1b Wft (nieuw) (definitie kleine en niet-complexe onderneming) en aanpassing lagere regelgeving.	Geen	Definitie kleine en niet-complexe onderneming opnemen per relevante materiële bepaling in nieuwe paragraaf afdeling 3.5.1b Wft en aanpassing lagere Bpr.
13, punt 10 ter	3:288.1 Wft en aanpassing in lagere regelgeving (definitie kleine en niet-complexe groep)		Definitie kleine en niet-complexe groep opgenomen in nieuw artikel 3:288.1 Wft en Bpr
13, punt 10 quater (nieuw)	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 134c, eerste lid, Bpr	Geen	
13, punt 10 quinquies	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 134c, eerste lid, Bpr	Geen	
13, punt 15	1:1 Wft (definitie moederonderneming)		
13, punt 16	1:1 Wft (definitie dochteronderneming		
13, punt 18	Behoeft naar zijn aard geen implementatie		
13, punt 19	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 1:1 jo. 3:288f, eerste lid, Wft		
13, punt 22	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 1:1 Wft (definitie gereglementeerde markten)		
13, punt 25	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 1:1 Wft	Geen	

Bepaling EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling *(Toelichting indien niet geïmplementeerd of naar zijn aard geen implementatie behoeft)*	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting
13, punt 27	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 1:1 (definitie richtlijn jaarrekening)	Geen	
13, punt 41	1:1 Wft (definitie gereglementeerde onderneming)	Geen	
13, punt 42	Behoeft geen implementatie.	Geen	Definitie wordt niet gebruikt.
13, punt 43	3:131bb, eerste lid	Geen	
13, punt 44	Behoeft geen implementatie.	Geen	Definitie wordt niet gebruikt.
13, punt 45	Behoeft geen implementatie.	Geen	Definitie wordt niet gebruikt.
18, lid 1, onderdeel i	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: 11a, lid 1, jo. 12, eerste lid BMfo	Geen	
23, eerste lid, onderdeel f	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: 11b, onderdeel d, 13, onderdeel e, en 14, onderdeel e, Bmfo	Geen	
24, tweede lid, tweede alinea	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 1:1 Wft (definitie *richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014*)	Geen	
25, derde alinea	Behoeft geen implementatie: bestaand recht in 6:12 en titel 8.1 Awb.	Geen	
25, vierde alinea	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: bijlage 4, onder 2, Rtt	Geen	
25 bis	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 1:69, derde lid, Wft jo. bijlage 4, punt 2, onder hoofdstuk II Rtt.	Geen	
26, vierde lid	Behoeft geen implementatie: bestaand recht in bijlage 4, punt 2, onder hoofdstuk II Rtt	Geen	
29, derde lid	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in Awb en Wft (algemene beginselen van behoorlijk bestuur)	Geen	
29, vierde lid	Behoeft naar zijn aard geen aanpassing. Bepalingen gericht tot Commissie en EIOPA	Geen	
29, vijfde lid	Behoeft naar zijn aard geen aanpassing. Bepalingen gericht tot Commissie	Geen	
29 bis	3:131ba, eerste lid, Wft	Geen	
29 ter, eerste lid	3:131ba, eerste lid, Wft	Geen	
29 ter, tweede lid	3:131ba, tweede lid, Wft en aanpassing lagere regelgeving	Geen	
29 ter, derde lid	3:131ba, derde lid, Wft	Geen	
29 ter, vierde lid	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: Rtt		
29 ter, vijfde lid	II Implementatiewet wijzigingsrichtlijn solvabiliteit II 2027.	Geen	Betreft overgangsrecht.
29 ter, zesde lid, eerste alinea en tweede alinea, eerste volzin	3:131ba, vierde lid, Wft	Geen	
29 ter, zesde lid, tweede alinea, tweede volzin	3:131ba, vijfde lid, Wft	Geen	
29 ter, zesde lid, derde alinea	3:131ba, zesde lid, Wft	Geen	
29 quater, eerste lid	3:131bb, eerste lid, Wft	Geen	
29 quater, tweede lid	3:131bb, tweede lid	Geen	
29 quinquies, eerste lid, eerste alinea SII	3:131bc, eerste lid, Wft	Geen	
29 quinquies, eerste lid, tweede alinea SII	3:131bc, tweede lid, Wft en aanpassing lagere regelgeving	Geen	
29 quinquies, tweede lid en derde lid, tweede zin	3:131bc, derde lid, Wft	Geen	
29 quinquies, derde lid, eerste zin	3:131bc, vierde lid, Wft	Geen	
29 quinquies, vierde lid	II Implementatiewet wijzigingsrichtlijn solvabiliteit II 2027	Geen	Betreft overgangsrecht.
29 quinquies, vijfde lid	3:131bc, vijfde lid, Wft	Geen	
29 sexies, eerste lid	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: 130 Bpr	Geen	
29 sexies, tweede lid	3:131bc, zesde lid, Wft	Geen	
29 sexies, derde lid	II Implementatiewet wijzigingsrichtlijn solvabiliteit II 2027	Geen	Betreft overgangsrecht.

Bepaling EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling *(Toelichting indien niet geïmplementeerd of naar zijn aard geen implementatie behoeft)*	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting
30, tweede lid, eerste alinea	Behoeft geen implementatie	Geen	
35, eerste lid	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht: 130, vijfde lid, onderdeel b, Bpr	Geen	
35, vijfde lid bis (nieuw)	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: 130, vijfde lid	Geen	
35, zesde t/m achtste lid (vervallen)	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: 131, vierde lid, Bpr	Geen	
35, negende t/m twaalfde lid	Behoeft naar zijn aard geen aanpassing. Bepalingen gericht tot Commissie en EIOPA.	Geen	
35 bis, eerste t/m vijfde lid	Behoeft aanpassing lagere regelgeving. 131, vierde lid, Bpr	Geen	
35 bis, zesde lid	Behoeft geen implementatie. Bepaling gericht tot EIOPA.	Geen	
35 ter	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: 131 Bpr en 2:2 Regeling staten financiële ondernemingen Wft 2011	Geen	
36, tweede lid, punt a	Behoeft geen implementatie, bestaand recht in 1:24, vierde lid, Wft en bijlage 4, punt 2, onder hoofdstuk III Rtt	Geen	
37, lid 1, punt e en lid 2	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 3:132, derde lid Wft jo. 2a Besluit bijzondere prudentiële maatregelen, beleggerscompensatie en depositogarantie Wft (Bbpm)	Geen	
40, tweede alinea	bestaand recht in 3:8, eerste lid, eerste volzin en 3:9, eerste lid, eerste volzin	Geen	
40, derde alinea	Bestaand recht in 3:9, derde lid, Wft en behoeft aanpassing lagere regelgeving: 8, eerste lid, onderdeel a, Bpr	Geen	
41, eerste lid, derde en vierde alinea	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 26.2 Bpr	Geen	
41, eerste lid, vijfde alinea	Behoeft geen implementatie. Bepaling gericht tot EIOPA.	Geen	
41, tweede lid bis	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 3:17, tweede lid, onderdelen a en c, Wft en26.2, eerste lid, Bpr	Geen	
41, derde lid	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 3:17, tweede lid, onderdeel c, Wft en 26.2, eerste lid, Bpr	Geen	
42, tweede en derde lid,	Bestaand recht in 3:29, eerste lid, Wft en 26.2, tweede lid, jo. 33, eerste, derde en vierde lid, jo. 34 Bpr. Behoeft aanpassing van 2:26b en 2:31 Wft	Geen	
42, vierde lid,	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 1:75, eerste lid, Wft	Geen	
44, tweede lid t/m tweede lid ter, tweede lid quinquies en tweede lid sexies	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 26.2, eerste lid, Bpr.	Geen	
44, tweede lid quater	Behoeft naar zijn aard geen implementatie. Bepaling gericht tot EIOPA.	Geen	
45	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 26.2, eerste lid, Bpr.	Geen	
45 bis	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 26.2, eerste lid, Bpr.	Geen	
51, eerste tot en met het achtste lid (gehele artikel herschreven)	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in artikel 3:73c, tweede lid, Wft en 134c Bpr.	Geen	
51 bis, eerste lid,	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: 134c, tweede lid, Bpr	Geen	
51 bis, tweede lid	Behoeft geen implementatie. Lidstaatoptie die niet gebruikt wordt.	Auditplicht rapport solvabiliteit en financiële toestand uitbreiding tot kleine en niet-complexe ondernemingen	De lidstaatoptie laat open om een auditplicht op het rapport over de solvabiliteit en financiële toestand uit te breiden tot kleine en niet-complexe ondernemingen. Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

Bepaling EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling *(Toelichting indien niet geïmplementeerd of naar zijn aard geen implementatie behoeft)*	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting
51 bis, derde lid	Behoeft geen implementatie. Lidstaatoptie die niet gebruikt wordt.	Auditplicht uitbreiden tot andere elementen van het verslag over de solvabiliteit en de financiële toestand.	De lidstaatoptie laat open om een auditplicht uit te breiden tot andere elementen van het verslag over de solvabiliteit en de financiële toestand. Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.
51 bis, vierde lid tot en met het zesde lid.	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: 134c, eerste lid, Bpr.	Geen	
52, lid 1, onderdeel e en f	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in bijlage 4, punt 2, onder hoofdstuk IV Rtt	Geen	
52, tweede lid, onderdeel f, derde lid en vierde lid	Behoeft geen implementatie. Bepaling gericht tot EIOPA.	Geen	
53, vierde lid,	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in artikel 3:73c, tweede lid, Wft en artikel 134c, eerste lid Bpr	Geen	
56, vijfde alinea	Behoeft geen implementatie. Bepaling gericht tot EIOPA	Nee	
58, derde lid	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 1:1 Wft	Geen	
60, eerste lid, punt a	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 1:1 Wft	Geen	
62, eerste alinea	Behoeft naar zijn aard geen implementatie.	Geen	
63, tweede alinea	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 1:1 Wft	Geen	
64, vierde alinea	1:93i Wft.	Geen	
68, eerste lid, laatste alinea	Behoeft geen implementatie: bestaand recht in afdeling 1.5.1 Wft, 1:89, eerste lid, 1:90 en 1:93, lid 1, onderdeel f, Wft.	Geen	
70, eerste lid, onderdelen a en d	Behoeft geen implementatie.	Geen	Afkortingen ECB en ESRB worden niet gebruikt in Wft.
72, eerste lid	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 1:1 Wft	Geen	
77, vijfde t/m achtste lid	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 3:67, vijfde lid, Wft en 114, eerste lid, Bpr (dynamische verwijzing)	Geen	
77 bis	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 3:67, vijfde lid, Wft en 114, eerste lid, Bpr (dynamische verwijzing)	Geen	
77 ter, eerste lid	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 3:67, vijfde lid, Wft en 114, eerste lid, Bpr (dynamische verwijzing)	Geen	
77 quinquies, eerste t/m vierde lid	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: 114, derde lid (nieuw) Bpr	Geen	
77 sexies	Behoeft geen implementatie. Bepaling gericht tot EIOPA en Commissie.	Geen	
86	Behoeft geen implementatie. Bepaling gericht tot EIOPA en Commissie.	Geen	
92, eerste lid bis, eerste alinea en tweede lid	Behoeft geen implementatie. Bepaling gericht tot Commissie.	Geen	
92, eerste lid bis, tweede alinea en tweede lid	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: 70, eerste lid, Bpr	Geen	
95, tweede alinea	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in artikel 70, eerste lid, Bpr.	Geen	
96, eerste alinea	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in (dynamische verwijzing) in artikel 70, eerste lid, Bpr.	Geen	
105, zevende lid	Behoeft geen implementatie. Bepaling gericht tot Commissie.	Geen	
105 bis, eerste t/m vierde lid	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in (o.b.v. 3:57, lid 2, Wft) 65, derde lid, Bpr.	Geen	
105 bis, vijfde lid	Behoeft geen implementatie. Bepaling gericht tot Commissie.	Geen	
106, derde lid	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in (o.b.v. 3:57, lid 2, Wft) 65, derde lid, Bpr.	Geen	

Bepaling EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling *(Toelichting indien niet geïmplementeerd of naar zijn aard geen implementatie behoeft)*	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting
109	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in (o.b.v. 3:57, lid 2, Wft) 65, derde lid, Bpr.	Geen	
111	Behoeft geen implementatie. Bepaling gericht tot Commissie.	Geen	
112, zevende lid	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in (o.b.v. 3:57, lid 2, Wft) 65, vijfde lid, Bpr.	Geen	
122, vijfde lid	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in (o.b.v. 3:57, lid 2, Wft) 65, vijfde lid, Bpr.	Geen	Het uitoefenen van deze lidstaatoptie komt neer op bestendiging van het bestaande beleid binnen Nederland ten aanzien van het toestaan van de modellen die zien op het effect van de volatiliteitsaanpassing. Door gebruikmaking van deze lidstaatoptie, blijft Nederland vasthouden aan het bestaande beleid en hoeven verzekeraars hun interne modellen niet aanpassen, waardoor er geen extra administratieve lasten aan hen worden opgelegd. Van de lidstaatoptie wordt gebruik gemaakt.
132, derde lid, tweede alinea	3:267d Wft jo. 118 Bpr.	Geen	
132, vijfde lid	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: 118, eerste lid, Bpr	Geen	
132, zesde lid en achtste lid	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: 118 Bpr	Geen	
132, zevende lid	118 Bpr	Geen	
133, lid 3	Behoeft geen implementatie omdat het een wijziging betreft in een lidstaatoptie waar eerder geen gebruik van is gemaakt (en destijds dus ook niet is geïmplementeerd).	Geen	
136 bis, eerste lid en tweede lid, eerste alinea	3:111a.6, eerste alinea, Wft	Geen	
136 bis, tweede lid, onderdeel a	3:111a.6, punt a, Wft	Geen	
136 bis, tweede lid, onderdeel b	3:111a.6, punt b, Wft	Geen	
136 bis, tweede lid, onderdeel c	3:111a.6, punt c, Wft	Geen	
136 bis, tweede lid, onderdeel d	3:111a.6, punt d, Wft	Geen	
138, vierde lid, eerste alinea	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 3:135, vijfde lid, Wft.	Geen	
138, vierde lid, tweede alinea	Behoeft geen implementatie. Bepaling gericht tot EIOPA.	Geen	
139, eerste lid, eerste alinea	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 3:53, zesde lid Wft.	Geen	
139, eerste lid, tweede alinea	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 3:53, zesde lid Wft	Geen	
139, tweede lid	Behoeft geen aanpassing. Bestaand recht in 3:136, eerste lid, en 3:53, zesde lid, Wft	Geen	
139, derde lid	3:137, eerste lid, onderdeel c, Wft.	Geen	
139, vierde lid	Behoeft geen implementatie. Bepaling gericht tot EIOPA	Geen	
141	3:137, eerste lid, onderdeel d, en 3:111a.6.	Geen	
144, vierde lid	Behoeft geen aanpassing. Bestaand recht in 1:104, derde lid, Wft	Geen	
144 bis, eerste lid	3:63, eerste lid, Wft en bestaand recht in 26.2, eerste lid, Bpr	Geen	
144 bis, tweede lid	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: 26.2 Bpr	Geen	
144 bis, derde lid.	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 130, vijfde lid, onderdeel b, Bpr.	Geen	
144 bis, vierde lid	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: 26.2, derde lid, Bpr	Geen	
144 bis, vijfde lid	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: 114, derde lid, Bpr	Geen	

Bepaling EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling *(Toelichting indien niet geïmplementeerd of naar zijn aard geen implementatie behoeft)*	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting
144 ter, eerste lid, 1e volzin	3:18ac, eerste en tweede lid, Wft	Geen	
144 ter, eerste lid, 2e volzin	3:18ac, derde lid, Wft	Geen	
144 ter, eerste lid, 3e volzin	3:18ac, vierde lid, Wft	Geen	
144 ter, tweede lid, 1e alinea	3:111a.2, eerste lid, onderdeel a, Wft	Geen	
144 ter, tweede lid, 2e alinea	3:111a.2, tweede lid, Wft	Geen	
144 ter, tweede lid, 3e alinea	3:111a.2, eerste lid, aanhef, Wft	Geen	
144 ter, derde lid, aanhef	3:111a.2, eerste lid, onderdeel a, Wft	Geen	
144 ter, derde lid, 2e alinea	3:111a.2, eerste lid, aanhef, Wft	Geen	
144 ter, derde lid, 3e alinea, 1e volzin	3:111a.2, eerste lid, onderdeel b, Wft	Geen	
144 ter, derde lid, 3e alinea, 2e volzin	3:111a.2, derde lid, Wft	Geen	
144 ter, derde lid, 4e alinea	3:111a.2, vierde lid, Wft	Geen	
144 ter, derde lid, 5e alinea	1:79 en 1:80 Wft	Geen	
144 ter, derde lid, 6e en 7e alinea	3:111a.2, eerste lid, aanhef, Wft en behoeft aanpassing lagere regelgeving: bijlage 4, punt 2, Rtt	Geen	
144 ter, vierde lid	3:111a.2, eerste lid, aanhef, Wft	Geen	
144 ter, vijfde lid	3:111a.2, eerste lid, aanhef, Wft	Geen	
144 ter, zesde lid, 1e alinea	3:111a.2, vijfde lid, Wft	Geen	
144 ter, zesde lid, 2e alinea	Behoeft geen implementatie.	Geen	
144 ter, zesde lid, 3e alinea, zevende lid	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: bijlage 4, punt 2, Rtt	Geen	
144 ter, achtste lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie. Bepaling gericht tot EIOPA.		
144 quater, eerste lid	3:111a.3, eerste lid, onderdeel a, Wft	Geen	
144 quater, tweede lid, 1e alinea	3:111a.3, eerste lid, onderdeel b, Wft	Geen	
144 quater, tweede lid, 2e alinea	3:111a.3, eerste lid, aanhef, Wft	Geen	
144 quater, derde lid	3:111a.3, eerste lid, aanhef, Wft. Tevens behoeft aanpassing lagere regelgeving.	Geen	
144 quater, vierde lid	3:111a.3, eerste lid, aanhef, Wft	Geen	
144 quater, vijfde lid	3:111a.3, tweede lid, Wft	Geen	
144 quater, zesde lid	3:111a.3, eerste lid, aanhef, Wft	Geen	
144 quater, zevende lid	Behoeft geen implementatie. Bepaling gericht tot de Commissie en EIOPA.	Geen	
144 quinquies	Behoeft geen implementatie. Bepaling gericht tot de Commissie en EIOPA.	Geen	
145, tweede lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie.	Geen	
149, eerste lid	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 3:29, eerste lid en 2:117, derde lid Wft	Geen	
149, tweede lid, 1e volzin	2:117, vierde lid (nieuw)	Geen	
149, tweede lid, 2e volzin	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: bijlage 4, punt 2, hoofdstuk VIII, Rtt	Geen	
Titel 2 bis, hoofdstuk VIII	Behoeft geen aanpassing: bestaand recht in 1:69, derde lid, Wft en bijlage 4, punt 2, Rtt	Geen	
152 bis, lid 2	Behoeft geen aanpassing: bestaand recht in bijlage 4, punt 2, hoofdstuk VIII Rtt	Geen	
152 bis bis, eerste, derde en vierde lid	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: bijlage 4, punt 2, hoofdstuk VIII Rtt	Geen	
152 bis bis, tweede lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie. Bepaling gericht tot EIOPA en Commissie.	Geen	
152 bis ter, eerste lid	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: bijlage 4, punt 2, hoofdstuk VIII Rtt	Geen	
152 bis ter, tweede lid, alinea een tot en met drie	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: bijlage 4, punt 2, hoofdstuk VIII Rtt	Geen	
152 bis ter, tweede lid, vierde alinea	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: bijlage 4, punt 2, hoofdstuk VIII Rtt	Geen	
152 bis ter, derde lid	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: bijlage 4, punt 2, hoofdstuk VIII Rtt	Geen	

Bepaling EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling *(Toelichting indien niet geïmplementeerd of naar zijn aard geen implementatie behoeft)*	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting
152 bis ter, vierde lid, eerste alinea	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: bijlage 4, punt 2, hoofdstuk VIII Rtt	Geen	
152 bis ter, vierde lid, tweede alinea	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: bijlage 4, punt 2, hoofdstuk VIII Rtt	Geen	
152 bis ter, vijfde lid, eerste alinea	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: bijlage 4, punt 2, hoofdstuk VIII Rtt	Geen	
152 bis ter, vijfde lid, tweede alinea, eerste volzin	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: bijlage 4, punt 2, hoofdstuk VIII Rtt	Geen	
152 bis ter, vijfde lid, tweede alinea, tweede volzin	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: bijlage 4, punt 2, hoofdstuk VIII Rtt	Geen	
152 bis ter, vijfde lid, derde alinea, eerste volzin	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: bijlage 4, punt 2, hoofdstuk VIII Rtt	Geen	
152 bis ter, vijfde lid, derde alinea, tweede volzin	Behoeft naar zijn aard geen implementatie.	Geen	
152 bis ter, vijfde lid, vierde alinea, eerste volzin	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: bijlage 4, punt 2, hoofdstuk VIII Rtt	Geen	
152 bis ter, vijfde lid, vierde alinea, tweede volzin	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: bijlage 4, punt 2, hoofdstuk VIII Rtt	Geen	
152 bis ter, zesde lid, eerste alinea	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: bijlage 4, punt 2, hoofdstuk VIII Rtt	Geen	
152 bis ter, zesde lid, tweede alinea	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: bijlage 4, punt 2, hoofdstuk VIII Rtt	Geen	
152 ter, vierde lid	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in bijlage 4, punt 2, hoofdstuk VIII Rtt	Geen	
152 ter, vijfde lid	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: bijlage 4, punt 2, hoofdstuk VIII Rtt	Geen	
152 ter, zesde t/m achtste lid	Behoeft geen implementatie. Bepaling gericht tot EIOPA.	Geen	
153	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: bijlage 4, punt 2, hoofdstuk VIII Rtt	Geen	
212, lid 1, onderdeel a en b	1:1 Wft (definitie deelnemende onderneming en verbonden onderneming)	Geen	
212, lid 1, onderdeel c	1:1 Wft (definitie richtlijngroep)	Geen	
212, lid 1, onderdeel f	1:1 Wft (verzekeringsholding)	Geen	
212, lid 1, punt f bis	3:288a, derde lid, Wft	Geen	
212, tweede lid, eerste alinea	1:1 Wft (definitie moederonderneming)	Geen	
212, derde lid t/m vijfde lid, eerste alinea	1:1 Wft (definitie verzekeringsrichtlijngroep)	Geen	
212, vijfde lid, tweede en derde alinea	Behoeft naar zijn aard geen implementatie. Bepaling gericht tot Commissie en EIOPA.	Geen	
213, tweede lid	3:285, vijfde lid, Wft	Geen	
213, vijfde lid	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in artikel 3:285a Wft	Geen	
213 bis, eerste, derde en vierde lid	3:288.1, eerste lid, Wft	Geen	
213 bis, tweede lid	3:288.1, tweede lid, Wft		
213 bis, vijfde lid	3:288.1, derde lid, Wft	Geen	
213 bis, zesde lid	Behoeft geen implementatie. Bepaling gericht tot de Commissie.	Geen	
213 ter, eerste lid	3:285.0, eerste lid Wft	Geen	
213 ter, lid 2, eerste alinea	3:285.0, tweede lid, Wft (nieuw)	Geen	
213 ter, lid 2, tweede alinea, eerste volzin	3:285.0, derde lid, Wft (nieuw)	Geen	
213 ter, lid 2, tweede alinea, tweede volzin	3:285.0, vierde lid, Wft (nieuw)	Geen	
213 ter, lid 2, tweede alinea, eerste deel van derde volzin	3:285.0, vijfde lid, Wft (nieuw)	Geen	
213 ter, lid 2, tweede alinea, tweede deel van vierde volzin	3:285.1, eerste lid, Wft (nieuw)	Geen	
213 ter, lid 3, eerste volzin,	3:285.1, tweede lid, Wft (nieuw)	Geen	
213 ter, lid 3, tweede volzin	3:285.0, vierde lid, Wft (nieuw)	Geen	

Bepaling EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling *(Toelichting indien niet geïmplementeerd of naar zijn aard geen implementatie behoeft)*	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting
213 ter, lid 3, derde volzin	3:285.1, derde lid Wft (nieuw)	Geen	
214, eerste en tweede lid, tweede alinea	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 3.6 Wft	Geen	
214, tweede lid, tweede alinea	3:270, eerste lid, Wft	Geen	
214, derde lid	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: bijlage 4, punt 2, titel III Rtt	Geen	
214, vierde lid	3:270, tweede lid, Wft	Geen	
214, vijfde lid	3:288.0, eerste lid Wft	Geen	
214, zesde lid, eerste alinea	3:288.0, tweede lid Wft	Geen	
214, zesde lid, tweede alinea	3:288.0, derde lid Wft	Geen	
214, zesde lid, derde alinea	3:288.0, vierde lid Wft	Geen	
214, zesde lid, vierde alinea	3:288.0, vijfde lid Wft.	Geen	
220, eerste lid	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: 4b, tweede lid, Bptfg.	Geen	
220, tweede lid	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: 4b, tweede lid, Bptfg.	Geen	
220, derde lid	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 3:288a, eerste lid, Wft en 4b Bptfg.	Geen	
221, lid 1 bis en lid 2	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 3:288a, eerste lid, Wft en 4b Bptfg	Geen	
222, lid 4 en 6	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 3:288a, eerste lid, Wft en 4b Bptfg	Geen	
226, titel en lid 3	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 3:288a, eerste lid, Wft en 4b Bptfg	Geen	
228, eerste tot en met vierde lid	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 3:288a, eerste lid, Wft en 4b Bptfg	Geen	
228, vijfde lid	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: 4b, achtste lid, Bptfg		
229	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 3:288a, eerste lid, Wft en 4b Bptfg	Geen	
229 bis	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: 4b Bptfg	Geen	
230	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 4b, tweede lid, Bptfg	Geen	
232, eerste alinea,	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 4d Bptfg	Geen	
233	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 4b, tweede lid, Bptfg	Geen	
233 bis	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 4b, tweede lid, Bptfg	Geen	
233 ter, eerste alinea	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 4b, derde lid, Bptfg	Geen	
233 ter, tweede alinea	Behoeft naar zijn aard geen implementatie. Bepaling gericht tot Commissie.	Geen	
234	Behoeft naar zijn aard geen implementatie. Bepaling gericht tot Commissie.	Geen	
244, lid 3, derde alinea	3:288e, zesde lid, Wft	Geen	
245, eerste lid en lid drie bis.	3:288f, vijfde lid, Wft	Geen	
246, eerste lid, eerste alinea, eerste volzin	3:288h, eerste lid, Wft	Geen	
246, eerste lid, eerste alinea, tweede en derde volzin	3:288h, tweede lid, Wft		
246, eerste lid, tweede alinea	3:288ha, eerste lid, Wft		
246, eerste lid, derde alinea	3:288h, derde lid, Wft	Geen	
246, eerste lid, vierde alinea	3:288ha, tweede lid, Wft	Geen	
246, tweede lid, tweede alinea	3:288hb, eerste lid, Wft	Geen	
246, tweede lid, derde alinea	3:288hb, tweede lid, Wft	Geen	
246, vierde lid	3:288hc, derde lid, Wft	Geen	
246, vijfde lid, eerste alinea	3:288hb, vierde lid, Wft (nieuw)	Geen	

Bepaling EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling *(Toelichting indien niet geïmplementeerd of naar zijn aard geen implementatie behoeft)*	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting
246, vijfde lid, tweede, derde en vierde alinea	3:288hb, vijfde lid, Wft (nieuw)	Geen	
246 bis, eerste lid	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 3:288h, eerste lid, 3:17, tweede lid, Wft en 26.2, eerste lid, Bpr	Geen	
246 bis, tweede en derde lid	Behoeft aanpassing lagere regelgeving. 26.2, vierde en vijfde lid, Bpr	Geen	
246 bis, vierde lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie. Bepaling gericht tot EIOPA en Commissie.	Geen	
246 ter	3:111a.4	Geen	
252	Behoeft geen aanpassing. Bestaand recht in 1:1 Wft en 1:51, eerste en tweede lid Wft	Geen	
254, derde lid	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: 4f Bptfg	Geen	
256, eerste lid, eerste alinea	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 3:288i, eerste lid, onderdeel a	Geen	
256, eerste lid, tweede alinea	3:288i, eerste lid	Geen	
256, tweede lid, onderdeel b	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht: 3:288i, tweede vierde lid, onderdeel b, jo. 3:73c, eerste en tweede lid, Wft jo. 134c Bpr	Geen	
256, vierde lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie. Bepaling gericht tot Commissie	Geen	
256 ter	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: 4f Bptfg	Geen	
256 quater	Behoeft aanpassing lagere regelgeving. 134c Bpr (o.b.v. 3:73c, eerste en tweede lid, en 3:288i, tweede en vierde lid, Wft.	Geen	
257	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 3:271 en 3:272 Wft.	Geen	
258, tweede lid	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 1:51e en 1:58e Wft en bijlage 4, punt 2, hoofdstuk III Rtt [en daarmee samenhangend 3:285, 3:286, 3:287, 3:288h, 3:288k Wft]	Geen	
258, lid 2 bis, eerste volzin	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 1:51e en 1:58e Wft en daarmee samenhangend 3:285, 3:286, 3:287, 3:288h, 3:288k Wft]	Geen	
258, lid 2 bis, tweede volzin	3:285.0, derde lid, en 3:285.1, eerste lid, Wft		
258, lid 2 ter, eerste alinea, onderdelen a, c tot en met g	3:111a.5 Wft	Geen	
258, lid 2 ter, eerste alinea, onderdeel b	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 1:75, 1:79 en 1:80 Wft	Geen	
258, lid 2 ter, tweede alinea	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: bijlage 4, punt 2, hoofdstuk VIII Rtt	Geen	
262, eerste lid	Behoeft ogenschijnlijk geen implementatie. Bestaand recht in artikel 3:288k, eerste lid, Wft	Geen	
262, tweede en derde lid	3:288k, vierde lid, Wft	Geen	
265, lid 1 bis	3:288g, eerste lid, Wft	Geen	
267, tweede en derde alinea	3a:80f Wft	Geen	
268, lid 1, eerste alinea, onderdeel a	Behoeft geen implementatie	Geen	Zie artikel 3A:77 Wft (definitie afwikkelingsautoriteit) implementatiewet richtlijn herstel en afwikkeling van verzekeraars.
268, lid 1, eerste alinea, onderdeel c	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 1:1 Wft (definitie saneringsmaatregel)	Geen	
301 bis	Behoeft geen implementatie. Bepaling gericht tot Commissie, Europees Parlement en de Raad.	Geen	

Bepaling EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling *(Toelichting indien niet geïmplementeerd of naar zijn aard geen implementatie behoeft)*	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting
304, tweede lid	Behoeft geen implementatie omdat het een wijziging betreft in een lidstaatoptie waar eerder geen gebruik van is gemaakt (en destijds dus ook niet is geïmplementeerd).	Geen	
304 quater	Behoeft naar zijn aard geen implementatie. Bepaling gericht tot EIOPA.	Geen	
304 quinquies	Behoeft naar zijn aard geen implementatie. Bepaling gericht tot EIOPA.	Geen	
304 sexies	Behoeft naar zijn aard geen implementatie. Bepaling gericht tot Commissie en EIOPA.	Geen	
305, tweede en derde lid (vervallen)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie. Bepaling gericht tot Verenigd Koninkrijk.	Geen	Het betreffende overgangsrecht was reeds niet geïmplementeerd.
308 bis vervalt	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in artikel IIIB van de Wet implementatie Omnibus II-richtlijn.	Geen	
308 ter, vijfde tot en met achtste lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie (vervalt)	Geen	Betreft overgangsrecht.
308 ter, twaalfde lid	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 67 Bpr.		
308 ter, zeventiende lid	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in artikel IV, lid 4, van de Wet Implementatie Omnibus II-richtlijn	Geen	
308 quater	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 115, eerste lid, Bpr	Geen	
308 quinquies	Behoeft geen implementatie. Bestaand recht in 115, eerste lid, Bpr	Geen	
308 sexies, eerste alinea	Behoeft aanpassing lagere regelgeving: 115, tweede lid, Bpr [o.g.v. 3:67, vijfde lid, en 3:68a, tweede lid, Wft]	Geen	
308 septies (nieuw)	134c, eerste lid, Bpr	Geen	
309, lid 1, vierde alinea (vervalt)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie.	Geen	
311, tweede alinea (vervalt)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie.	Geen	
Bijlage III	Behoeft naar zijn aard geen implementatie	Geen	

Gewijzigd artikel in Richtlijn 2013/34/EU (richtlijn jaarrekening)	Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting
19 bis	Behoeft aanpassing lagere regelgeving. 4, eerste lid, onderdeel d (nieuw) Implementatiebesluit richtlijn duurzaamheidsrapportages [O.g.v. artikel 2:391a, tweede lid, van het BW]	Geen	

Gewijzigd artikel in Richtlijn 2002/87/EG (richtlijn financiële conglomeraten)	Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting
31, derde lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie. Bepaling gericht tot Commissie.	Geen.	

Artikel in Richtlijn (EU) 2025/2	Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting
4	IV Implementatiewet wijzigingsrichtlijn Solvabiliteit II 2027	Geen	Omzettingstermijn
5	Behoeft naar zijn aard geen implementatie	Geen	Inwerkingtredingsbepaling
6	Behoeft naar zijn aard geen implementatie	Geen	Adresseringsbepaling